

סימן י"ח סוגיא דבבבבב חוץ לחומת העזרה במנחות דף ט' אתמר בבבבב חוץ לחומת עזרה ר' יוחנן אמר פסולה ר"ל אמר פשרה דכתיב ויצק עלי' שמן ונתן עלי' לבונה והביאה אל בני אהרן הפהנים מקמיצה ואילף מצות פהונה לימד על יציקה ובבבבב שפשרין בנר ומדכהונה לא בעינא פנים נמי לא בעינא ור' יוחנן אמר פסולה פיון דעשייתה בכלי הוא נהי דכהונה לא בעינא פנים מיהא בעינא, תנינא פותלי' דר' יוחנן בבבבב זר פשרה חוץ לחומת עזרה פסולה, והנה התוס' בד"ה ר' יוחנן כתבו ז"ל אע"ג דלא בלל פשרה חוץ לחומת עזרה גרע ולא דמי לההיא דזבחים בפרק קדשי קדשים דתלינו טעמא מיצה דמה בכל מקום בעזרה פשרה שאם הינה ולא מיצה פשרה דהתם בפנים והכא בחוץ עכ"ד התוס' ולכאורה משמע דאם יוציא מיצה בחוץ תפסול ובנדאי דזה אי אפשר לומר פיון דכבר פשרה ואף אם לא מיצה פשר בנדאי אף אם ימצא אח"כ בחוץ לא תפסול ההנאה וכדאיתא בזבחים דף כ"ט אחר שהוא פשר וחזור ויפסול, ואפשר דהתוס' מפרשו דאף אם מיצה בכל מקום קודם ההנאה פשר, אכן מרש"י ד"ה ובלבד מוכח דאם מיצה למעלה מחוט הסקרא קודם הנאה יפסול מטעם דנתן מדמה למעלה כמעשה עולה, וא"כ צריך הסבר הכא פיון דלא בלל פשר אמאי יפסול בבבבב בחוץ.

והנה התוס' בד"ה ריש לקיש הוכיחו דאע"ג דקדוש אעפי"כ לא מיפסול ביוצא דאפילו ר' יוחנן לא פליג אלא משום דעשה הבבבב בחוץ אבל משום יוצא לא, וכן משמע בפרק התכלת דאמרינו דאי סבירא לן שחיטה מקדשת איפסולא ביוצא ובסוף שמעמא אמר ג"כ אי כרבי דאמר שחיטה מקדשת איפסולא ביוצא הא אי לאו שחיטה מקדשת לא איפסול ביוצא אף דרבי סבר במנחות ע"ב דתנור מקדש, אבל הקשה בתוס' מהא דאמר בפסחים דף ל"ו דלישה איתא במקום זריזין, ועוד הקשה על רש"י דפריש בפרק שני דזבחים דיציאה מועיל בקדוש ידים ורגלים כתב רש"י פדוף כל הקדשים שקדשו בכלי שפסלו ביציאה וכן הקשה מפרק שתי הלחם דף צ"ה דאמרינו לישתן ועריכתן בחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה הרי דאם אמרינו מדת יבש נתקדשה אז מיפסול ביוצא: והנראה לי דהנה בגמ' דף ח' איתא אמר רב מנחה קדושה בלא שמן שפן מצינו בלחם הפנים בלא לבונה שפן מצינו במנחת נסכים בלא שמן ולבונה שפן מצינו במנחת חוטא וכו' ור' חגיגא אמר לא זו קדושה בלא זו והנה הרמב"ם השמיט ולא הביא האי דינא בהלכותיו וכבר תמהו על זה, ונראה לי דהנה טעמא דאמר ר' חגיגא דאין זה קדוש בלא זה דכיון דאמרה התורה מנחה בלולה בשמן א"כ המנחה היא פשהיא בלולה או ראוי לבלל וכל זמן שלא הביא הצריך למנחה היא עזנה לאו מנחה, והנה הא דאית לי' לר' יוחנן דאם הפריש חצי עשרון ודעתו להוסיף דקדוש ראשון לאו דוקא אם דעתו להוסיף בכלי זה אלא אף אם דעתו להוסיף אח"כ בכלי שני ג"כ מקרי דעתו להוסיף דכיון דדעתו להביא פדיון מתקדש ראשון ראשון א"כ אף אם נימא דסלת בלא שמן עזנה לאו מנחה היא אבל פיון דדעתו להניח בבקסא וללוש הני דעתו להוסיף וקדש ראשון ראשון וא"כ לר' יוחנן אין צריך פלל לומר דמשו"ה מנחה קדושה בלא שמן שפן מצינו בלחם הפנים דהרי בלא זה קדוש מנחה בלא שמן שהרי דעתו לתן בה שמן דאם לא הי' דעתו לתן בה שמן לא יאמר רב דמנחה קדושה בלא שמן שהרי הפריש מנחה שאין מקדשין פיוצא בה שהרי הסלת והשמן מעכבין זה את זה ע"כ דמייירי רב בהפריש מנחה ודעתו להוסיף שמן וא"כ לר' יוחנן אין צריך פלל לומר דמנחה קדושה בלא שמן שהרי פיון דדעתו להוסיף הרי

מתקדש ראשון ראשון, אכן רב דס"ל דאם הפריש חצי עשרון אף אם דעתו להוסיף לא קדוש דאין מתקדש ראשון משו"ה הוצרך לומר דבמנחה בלא שמן מודה שקדש משום שפן מצינו בלחם הפנים, אבל הרמב"ם דפסק כר' יוחנן דבדעתו להוסיף מתקדש ראשון ראשון אין צריך כלל להביא להא דרב דמה חצי עשרון מתקדש מכש"כ עשרון שלם.

והא דאמר דאף שמואל סבר להא דרב פלי הלח מקדשין את הלח ומדות יבש מקדשין את היבש ואין פלי הלח מקדשין את היבש ולא מדת היבש מקדשין את הלח ואמר שמואל ל"ש אלא מדות אבל מזרקות מקדשין שנאמר שניהם מלאים סלת בלילה בשמן למנחה א"ל רב אחא מדיפתי לרבנא מנחה לחה היא א"ל לא נצרכא אלא ליבש שבה, ואי בעית אימא מנחה לגבי דם פייבש דמין ועיין תוס' שהקשו מאי ראי' משמואל דמנחה קדושה בלא שמן הא התם פתוב בלילה בשמן א"כ הא הי' גם שמן וביחד הא בנדאי קדשו (פירוש הא קי"ל לא כלל פשר) ונראה לי דאפשר לומר דגמ' מדייק דאם יספור שמואל דלא זו קדושה בלא זו פמו ר' חנינא א"כ אין ראי' דמזרקות מקדשות את היבש דדילמא דוקא במנחה שיש בה שמן וסלת ואם הסלת לא יקדשו הרי גם השמן לא יקדש וכיון דהמזרקות מקדשים לח א"כ כל הצריך לקדושת הלח שבה מקדש ומשו"ה מקדשת את הסלת פדי שיקדש הלח שבמנחה היינו הסלת ע"כ דסבר שמואל דאף אם לא הי' מתקדש הסלת הי' השמן מתקדש דשמן בלא סלת מתקדש מטעם דשפן מצינו בלוג שמן של מצורע וא"כ כיון שמתקדש הסלת חזינו דמזרקות מקדשין יבש אף בלא קדושת השמן שהרי קדושת השמן אין צריך לקדושת הסלת.

והנה לקמן מנחות דף ע"ט איתא הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה אמר זעירי אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח ממי טעמא אמר קרא זבח ונסכים תנו הנסכים שקדשו בכלי אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה מאי לאו דאפסל בשחיטה לא דאפסל בזריקה כמאן פרבי דאמר שני דברי המתרים מעלין זה בלא זה אפילו תימא ר' אלעזר ב"ר שמעון הקא במאי עסקינן שקיבל דמן בכוס ור' אלעזר ב"ר שמעון סבר לה פותי' דאבוה דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי ע"כ, והנה רש"י כתב (בפירוש רש"י כתב יד הגדפס) אין הנסכים מתקדשים לפסל בלינה ויוצא וכתבו על זה בתוס' ז"ל ולא יתכן אלא לענין לשנותן לזבח אחר קאמר כדפרישית בסוף הקומץ זוטא עכ"ד התוס' והנה התוס' בסוף הקומץ פתבו דאי אפשר לומר דלענין לינה דהא לענין לינה ודאי מפסלו משקדשו בכלי דאמר בסוף שמי הלחם דאי תנור מקדש מפסלי בלינה וע"כ לענין לשנותן לזבח אחר קאמר דאין בנסכים מתקדשים ואתיא ההיא סגיא כר' מאיר דאמר דאם נתקדשו ע"י השחיטה אי אפשר לשנותן לזבח אחר ומה שרצה בתוס' לבאר דגם אליבא דרבנן אם היתה השחיטה בכלשרות הוקבעו שאין לשנותן לזבח אחר ופלוגמיהו דר"מ ורבנן רק היכא שהיתה שחיטת פיגול דחו זאת בתוס' דא"כ לרבנן משפחת דנספי בהמה חייבים עליהם משום פיגול ולפי זה קשה איך הביא הרמב"ם להאי דינא דזעירי דאין הנסכים מתקדשים אלא בשחיטת הזבח בפ"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו' הא הרמב"ם פסק דלא כר"מ, וא"כ ע"כ דהוא מפרש כפירש"י דהא דאמר זעירי אין הנסכים מתקדשים אלא בשחיטת הזבח הוא לענין לינה ויקשה קושית התוס'.

והנה מה שהקשה שם עוד התוס' האיד' אמרו רבנן דאפשר לשנותן לזבח אחר הא בפרק התודה אמר רב חסדא שמן שהפרישו לשם מנחה זו פסול לשם מנחה אחרת ואין לומר דהא דאמרו רבנן (שם בהקומץ זוטא) נמי הכא אפשר לשנותן לזבח אחר היינו משום תנאי ב"ד חדא מי לא עסקינו בקרבן יחיד דלא שייך בזה לב ב"ד ועוד לוג שמן דמצורע לא משפחת אלא בייחוד ועוד דאין לב ב"ד מתנה אלא היכא דלא הוצרכו אבל אם הוצרכו אי אפשר לשנותו, נראה לי דהנה הא דאמרו רבנן דאפשר לשנותן לזבח אחר הוא להקשות על ר"מ דאמר דנספי בהמה חייבין עליו משום פגול ואמר ר"מ דינו בבאין עם הזבח ע"ז אמרו לו רבנן הא אפשר לשנותן לזבח אחר ויהי הפירוש בדבריהם הא נסכים אף אם באין עם הזבח לא נעשו אחד עם הזבח שהרי מדין קרבן אפשר לשנותן לזבח אחר כמו בקרבן צבור היכא דיש לב ב"ד ואף שהועיל הזביחה שיקריבו הנסכים עם זבח אחר והוקדשו הנסכים אעפ"כ אפשר לשנותן לזבח אחר דלא נעשו כמו מגוף הקרבן ולא הוקבעו ואף דבקרבן יחיד אין לשנותן אין הטעם משום שנעשו מגוף הזבח אלא מפני נדרו מהטעם שהוא נדר להביא הנסכים האלו עם הזבח הזה, והאי דינא דאם פיגל בזבח נתפגל הלחם הוא דוקא בלחם דשחיטה קובעת שיהי' הלחם קבוע עם הזבח מדין שחיטת התורה על הלחם אבל מה שהוא נודר להביא זה עם זה לא יתפגל בשביל זה מפגולו של אחד מהן, וכיון דנסכים דינייהו שיהיו נסכים ואפשר להם לבא בפני עצמם אף אם באו עם הזבח מדין קרבן אינם קבועים עם הקרבן אליבא דרבנן ויכול לשנותם לזבח אחר וא"כ אף שמתעם נדרו אין איכול לשנותם מפני זה לא יתפגלו מפני פגול הזבח.

ורא' לדברינו שהרי כתב הרמב"ם בפ"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו' ז"ל נסכים שקדשו בכלי שרת ונפסל הזבח אם נפסל בשחיטה לא קדשו הנסכים ליקרב, נפסל מקבלה ואילו קדשו הנסכים ליקרב שאין הנסכים מתקדשים ליקרב אלא בשחיטת הזבח ומה יעשה בהן אם הי' שם זבח אחר זבוח באותה שעה יקרבו עמו ואם לא הי' שם זבח אחר זבוח באותה שעה נעשו כמו שנפסלו בלינה וישלפו כמה דברים אמורים בקרבן צבור מפני שלב ב"ד מתנה עליהן אבל בקרבן יחיד הרי אלו לא יקרבו עם זבח אחר, ואף על פי שהוא זבוח באותה שעה אלא מניחן עד שיפסלו בלינה וישלפו עכ"ד הרמב"ם, והנה פיון שפתי הרמב"ם שאם אין זבח זבוח באותה שעה ואי אפשר לנסכן ישלפו מיד א"כ מ"ש דבקרבן יחיד פיון דבקרבן יחיד אפילו אם זבח זבוח באותה שעה אמאי מניחן עד שיפסלו בלינה עכ"ל דבקרבן צבור היכא דאין זבח זבוח באותה שעה א"כ הפסול מחמת דין עצמן שצריך שיהיו הנסכים אחר שחיטת הזבח וכיון דאין עתה זבח וקדמו הנסכים לזבח משו"ה ישלפו מיד אבל בקרבן יחיד היכא שיש זבח זבוח הרי אפשר לשנותן לזבח פשיש זבוח דנסכים לא הוקבעו להיות אחד הקרבן ורק משו"ה אי אפשר לשנותן לזבח שהוא מפני שהי' בדעתו לזבח זה והני פגול לנסכן עם זבח זה א"כ אין הפסול מדין עצמן אלא מטעם קביעות נדרו הני כפסול מחמת דבר אחר וטעון עבור צורה, וצריך לומר דהרמב"ם מפרש הא דקאמר בגמ' התני מתת' בן יהודה פגון שהי' זבח זבוח באותה שעה אין הפגנה כדמשמע מפירוש רש"י דהטעם דאם אין זבח זבוח חששא שפא יאמרו נסכים שהפרישו לשם זבח זה פשר לשם זבח אחר אלא אם אין זבח זבוח הפסול מדאורייתא דבעי שהנסכים יבאו אחר הזבח שנעשה בכשרות ואם קדושת

הנסכים לקרב הי' קנודם שחיטת הגזבח הפסול מדאורייתא דבעי זבח ואחר פן נסכים, ומוכיח זה הרמב"ם מדקאמר שם בגמ' הכי קאמר במה דברים שהיתה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה נעשו כמו שמפסלו בלינה וכיון שיש לזה דין פסול לינה א"כ כמו בלינה ישירף לאלתר ה"נ בהאי פסול דאין זבח זבוח באותה שעה והא דקאמר בגמ' על מה שהקשה השתא נמי גזירה שמא יאמרו נסכים שהפרישן לשם זבח זה פשרין לשם זבח אחר ע"ז משני התני מתתנ' בן יהודה דדין זה דיקרבו עם זבח אחר הוא בהי' זבוח באותה שעה א"כ אין לגזור שמא יאמרו שהפרישן לזבח אחר שהרי יאמרו שהפרישן לזבח זה אבל הפסול היכא שלא הי' זבח באותה שעה משום זבח ונסכים מקנודם זבח ואחר כף נסכים.

והנה הראב"ד הקשה על דברי הרמב"ם ז"ל א"א זה פתב לראב"ש דבעי שני דברים המתרים ואם נתקבל הדם ונשפך כמי שגזרק דמו אבל לרבי אפילו בשחיטה לחוד קדשו לקרב עם זבח אחר עכ"ל, וכבר תמה הכ"מ מה הקשה הראב"ד על הרמב"ם הא פשוט שאפשר לפרש בדברי הרמב"ם מה שפתב "מקבלה ואילך" הפונה שאם הקבלה היתה בפסול אעפ"י כ קדשו הנסכים לקרב ואין לומר דס"ל להראב"ד דמדכתב הרמב"ם ואם נפסל מקבלה ואילך ולא פתב ואם לא נפסל בשחיטה קדשו הנסכים ואם נפסל אח"כ והי' זבח זבוח ע"כ דפסק הרמב"ם כראב"ש דהא הרמב"ם פתב לשון זעירי דאין הנסכים מתקדשים אלא בשחיטת הגזבח הרי דפסק רבי דהא דאמר בגמ' אפילו תימא ראב"ש קאי אאוקימתא דמתניתן אבל זעירי הא סבר רבי ותיירץ הכ"מ דהראב"ד מפרש דהא דאמר אפילו תימא ראב"ש קאי אף על זעירי ואף דאמר זעירי לשון אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הגזבח לא אדכר זעירי אלא שחיטה דעיקר מילתא אבל לראב"ש צריך גם פן זריקא וא"כ הרמב"ם אף דכתב לשון אין הנסכין מתקדשים לקרב אלא בשחיטה ג"כ פונתו לשחיטה ולזריקה, אכן דברי מרן הכ"מ צריך עיון דהא הרמב"ם בפ"ז מהלכות פסולי המוקדשין (הלכה י"ח) פתב בפירוש רבי דאם שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש ואינו קדוש.

לכן נראה לי דכוננת הראב"ד להקשות על הרמב"ם דהנה בגמ' להקשות על זעירי דאמר און הנסכים מתקדשים אלא בשחיטת הגזבח פריך תנן הנסכים שקדשו בכלי אם יש זבח אחר יקרבו עמו ואם לאו יפסולו בלינה מאי לאו דאפסל בשחיטה לא דאפסל בזריקה, הראב"ד מפרש דקושית הגמ' פן הא חזינן גבי שתי הלחם דאף אם נפסל בשחיטה ששחט במחשבת חוץ למקומו ומחשבת הזמן קדש הלחם וכיון דקדש נפסל מפני שהשחיטה פסולה א"כ אם נפסל הגזבח בשחיטה גם בנסכים יהי' הדין שהוקדשו הנסכים ונפסלו וכן פירש רש"י שלפנינו בגמ' דהקוש' פן וא"כ משני דאפסל בזריקה אבל השחיטה הי' בכלשות ולא נפסלו הנסכים ופריך לראב"ש הא השחיטה לבדה לא הקדישה את הנסכים והזריקה מקדשה להו אם נימא כזעירא דתלו קדושת הנסכים בהזבח א"כ אף אם נפסל הגזבח בזריקה יפסלו הנסכים ומשו"ה משני דנתקבל בכוס וכל העומד לזרוק כזרוק דמי, ולפי פירוש זה מקשה הראב"ד איך קאמר הרמב"ם דאם נפסל בשחיטה לא קדשו הנסכים והם פשרים ולא יפסלו בלינה דלר' דאמר דשחיטה אף בלי זריקה מקדש א"כ לדידך קדשו הנסכים ע"י שחיטת הגזבח אף שהיו בפסול א"כ יפסלו הנסכים והא דאמר בגמ' דאם נפסל הגזבח בשחיטה הנסכים אינם קדושים הוא דוקא לראב"ש ומקשה

הָרָאב"ד על הַרְמַב"ם דַּאִיךְ סוּתֵר דְּבַרֵי עֲצָמוּ דַע"כ הָא דַּאֲמַר מִקְבֵּלָהּ הַפְּנֹנָה לְאַחַר קְבֵלָה דְּאָם בְּקְבֵלָהּ הָא לְרַאב"ש לֹא קְדוּשׁ וְאָם הַפְּנֹנָה בְּקְבֵלָה עֲצָמָה וְקִשָּׁה אֲמַאי אֲמַר הַרְמַב"ם דְּאָם גַּפְסֵל בְּזַבִּיחָהּ לֹא קְדוּשׁוֹ דְּלִר' קְדוּשׁוֹ אַף בְּשַׁחֲיֻטָּה פְּסוּלָה, אֲכֹן הַרְמַב"ם סְבִירָא לִי דְקִנְיֻטָּה הַגְּמ' הוּא לְהִיפּוּךְ דְּכִינּוּן דְּנִפְסֵל הַזְּבַח בְּשַׁחֲיֻטָּה א"כ לֹא קְדוּשׁוֹ פְּלִל הַנְּסֻכִים כִּינּוּן דְּהַשְׁחִיטָה פְּסוּלָה לֹא קְדוּשׁוֹ הַנְּסֻכִים וְלֹא דְמִי לְשַׁתִּי הַלְחָם וְכֹן בְּלַחְמֵי תוֹדָה דַע"י שַׁחֲיֻטָּה פְּסוּלָה קְדוּשׁוֹ דְּהַתָּם הַלְחָם הוּא חֵלֶק מִהַקְרָבֹן וְאִין הַקְרָבֹן פֶּשֶׁר אֵלֶּא אִם יֵשׁ לְחָם וְהַלְחָם הַקּוֹבֵעַ לְהַזְבַּח לֹא מִטַעַם נִדְרָא אֵלֶּא דְּהַשְׁחִיטָה קוֹבַעַת הַלְחָם בְּתוֹדָה וּבְשַׁתִּי הַלְחָם א"כ אַף בְּשַׁחֲיֻטָּה פְּסוּלָה קְדוּשׁוֹ הַלְחָם כְּמוֹ הַקְרָבֹן בְּעֲצָמוֹ אֲבָל בְּנְסֻכִים טַעְמָא דְּאִין הַנְּסֻכִים מִתְקַדְּשִׁים אֵלֶּא בְּשַׁחֲיֻטָּה הַזְּבַח אֵלֶּא מִשּׁוּם דְּכַתוּב זְבַח וּנְסֻכִים וְכָל זְמַן שְׂאִין דִּין עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת נְסֻכִים לֹא חֵל עֲלֵיהֶם קְדוּשַׁת נְסֻכִים שְׁנָה דִּינָם, שְׂדֵינָם הוּא זְבַח וּנְסֻכִים שְׂדֵינָם לְזְבַח וְאִם אִין זְבַח אִין נְסֻכִים א"כ בְּשַׁחֲיֻטָּה פְּסוּלָה שְׂאִין אִין דִּין לְנְסֻכִים לֹא נִתְקַדְּשׁוּ הַנְּסֻכִים כִּינּוּן דְּאִין פְּאֹן זְבַח שְׂצָרִיךְ לְנְסֻכִים דְּזְבַח פְּסוּל אִין לוֹ דִּין נְסֻכִים, וּמָה שְׂאֲמַרָה הַתּוֹרָה זְבַח וּנְסֻכִים הַפְּנֹנָה זְבַח פֶּשֶׁר שְׁהַשְׁחִיטָה בְּכַשְׁרוֹת אֲזַ חֵל כְּבָר עַל הַנְּסֻכִים דִּין נְסֻכִים וּמִשְׁנֵי דַּאֲפֹסֵל בְּזַרְיָקָה אֲבָל הַזְּבִיחָה הֵיטָה בְּכַשְׁרוֹת וְא"כ כְּבָר אֲפֹשֶׁר לְהַנְּסֻכִים לְהִיּוֹת עֲלֵיהֶם דִּין נְסֻכִים וְקְדוּשׁוֹ קְדוּשַׁת הַקְרָבָה, וּפְרִיךְ דְּלִרַאב"ש כְּמוֹ דַּאִית לִי בְּלַחְמֵי תוֹדָה וְשַׁתִּי הַלְחָם דְּלֹא קְדוּשׁוֹ אֵלֶּא אִם גַּם הֵיטָה זְרִיקָא א"כ גַּם בְּנְסֻכִים כִּינּוּן דְּקְדוּשַׁת הַקְרָבֹן תְּבֵא ע"י הַשְׁחִיטָה וְהַזְרִיקָה לְדִידִי לֹא יְחוּל קְדוּשַׁת הַנְּסֻכִים אֵלֶּא אִם כְּבָר הֵיטָה זְרִיקָה כְּשֶׁרָה וּמִשְׁנֵי דְּנִתְקַבֵּל בְּכוֹס אֲבָל לְרַבִּי אִם אַף הֵיטָה הַשְׁחִיטָה כְּבָר אֲפֹשֶׁר לְחוּל עַל הַנְּסֻכִים דִּין נְסֻכִים אֲבָל אִם הֵיטָה שַׁחֲיֻטָּה פְּסוּלָה לֹא חֵל עַל הַנְּסֻכִים דִּין נְסֻכִים אֲבָל אִם הֵיטָה שַׁחֲיֻטָּה כְּבָר חֵל עַל הַנְּסֻכִים דִּין נְסֻכִים אַף אִם גַּפְסֵל מִקְבֵּלָהּ וְאִילָךְ הֵינּוּ אַף שְׁהַקְבֵּלָהּ הֵיטָה בְּפִסּוּל.

מוֹכַח עכ"פ מִזֶּה שְׂיֵשׁ שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת קְדוּשַׁת הַפְּלִי שְׂלֵא יֵצְאוּ שְׁם לְחוּלִין שְׁהַרִי אִיתָא בְּגַמ' הַנְּסֻכִים שְׁנִתְקַדְּשׁוּ בְּכָלִי הַרִי דְּגַם בְּלֹא שַׁחֲיֻטָּה הַזְּבַח הָיוּ הַנְּסֻכִים מְקוּדְּשִׁים שְׁנִתְקַדְּשׁוּ בְּכָלִי וְא"כ לְמַאי קֹאֲמַר דְּאִין הַנְּסֻכִים מִתְקַדְּשִׁים אֵלֶּא בְּשַׁחֲיֻטָּה הַזְּבַח וְעַכְצ"ל דְּכִינּוּן דְּהוֹקְדוּשׁוֹ בְּכָלִי כְּבָר יֵשׁ עֲלֵיהֶם דִּין קְדוּשַׁת פְּלִי וְקְדוּשׁוֹ קְדוּשַׁת הַגּוֹרֵף וְלֹא יֵצְאוּ לְחוּלִין אַף אִם יִטְמְאוּ אֲבָל לֹא קְדוּשׁוֹ עֲדָנָה קְדוּשַׁת הַקְרָבָה כִּינּוּן שְׂדֵינָם לְהִיּוֹת נְסֻכִים וּנְסֻכִים בְּאִים דְּוִקָא לְאַחַר זְבַח כְּמוֹ דְּכַתִּיב זְבַח וּנְסֻכִים מִשׁו"ה פֶּל זְמַן שְׂאִין זְבַח לֹא הוֹקְדוּשׁוֹ לְפִסּוּל בְּלִינָה וּבִיּוֹצָא שְׂפִסּוּל לִינָה וְיּוֹצָא הוּא דְּוִקָא הֵיכָא דְּכְבָר קְדוּשׁוֹ לְקַרְבַּ וְא"כ אִם גַּפְסֵל הַזְּבַח בְּשַׁחֲיֻטָּה לֹא יִפְסְלוּ הַנְּסֻכִים בְּלִינָה וְלֹא בִּיּוֹצָא וּכְשֵׁי הֵי' זְבַח כְּשֶׁר יִקְרְבוּ עִמּוֹ בְּעַת שְׂיֵהִי אַף לְמַחַר וּלְיוֹמָא אַחְרָא.

בְּזֶה אֲפֹשֶׁר לִישַׁב דְּהַגָּה בְּגַמ' מְנַחוֹת דָּף צ"ה אִיתָא אַחַת שְׁתֵּי הַלְחָם וְאַחַת לְחָם הַפְּנִים לִישַׁתָּן וְעֲרִיכְתָן בַּחוּץ וְאַפִּיִתָן בְּפְנִים וְאִינָן דּוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת וְכו' הָא גּוֹפָא קִשְׂיָא אֲמַרְתָּ לִישַׁתָּן וְעֲרִיכְתָן בַּחוּץ אֲלֵמָא מִדַּת יָבֵשׁ לֹא נִתְקַדְּשָׁה וְאַפִּיִתָן בְּפְנִים אֲלֵמָא מִדַּת יָבֵשׁ נִתְקַדְּשָׁה אֲמַר רַבָּא הַקִּשְׂיָא אֲדָם קִשָּׁה כְּפַרְזֵל וּמִנֵּי רַב שְׁשֵׁת מַאי קוּשְׂיָא דִּילְמָא עֲשְׂרוֹן לֹא מְקַדְּשׁ תַּנּוּר מְקַדְּשׁ, וְהַקִּשְׂיָא בְּתוֹס' אֲפַתִּי קִשְׂיָא מְסִיפָא דְּקַתְנֵי חֲבִיטֵי כַה"ג לִישַׁתָּן וְעֲרִיכְתָן בְּפְנִים אֲלֵמָא מִדַּת יָבֵשׁ נִתְקַדְּשָׁה וְעִינָן עוֹד בְּלַח"מ פְּרָק ה' מִהַלְכוֹת תְּמִידִין וּמוֹסְפִין הַלְכָה ז' שְׁהַקִּשְׂיָא עַל הַרְמַב"ם שְׂפִסְק ג"כ דְּשַׁתִּי הַלְחָם וְלְחָם הַפְּנִים לִישַׁתָּן וְעֲרִיכְתָן בַּחוּץ וְהָא הַרְמַב"ם בַּפ"א מִהַלְכוֹת פְּלִי הַמְקַדְּשׁ כְּתַב שְׂמִדַּת יָבֵשׁ נִתְקַדְּשָׁה וְא"כ

איה פסק להא דלישתן ועריכתן בחוץ הא מוכח בגמ' דאם סבירא לן דמדת יבש נתקדשה בע"כ דלישתן בפנים, עוד קשה על הרמב"ם איה סבר הרמב"ם דלישתן ועריכתן בחוץ בע"כ דלא נתקדשו וקא בגמ' לעיל במנחות דף נ"ז איתא דאם מדת יבש לא נתקדשה אין בלחם הפנים דין איסור חימוץ משום דקודם היותן בתנור הא לא נתקדשו ובהיותם בתנור הא אין באין לידי חימוץ וא"כ איה פסק הרמב"ם דלחם הפנים יש בהן איסור חימוץ.

שקרי פתב בפ"ב מהלכות מעשה הקרבנות הלכה י"ט ז"ל המחמץ לחם הפנים לוקה שנאמר כל המנחה הרי דסובר הרמב"ם דמדת יבש נתקדשה, אכן לדברינו הדברים מבוארים דכמו בנסכים אף שיש בהן קדושת פלי פיון דדין נסכים כל זמן שאין זבח לא נתקדשו קדושת הקרבה הכי נמי בשתי הלחם ולחם הפנים אף דעשרון נתקדש ויש עליהן דין קדושת פלי אבל פיון דדין להיות לחם כל זמן שאינו לחם יש עליהם רק דין קדושת פלי אבל לא קדושת קרבן ואינו נפסליו בלינה וציאה, וא"כ יהי הפירוש בגמ' מאי קושני דילמא עשרון לא מקדש שתי לחם ולחם הפנים קדושת קרבן מטעם דלא לחם הנה עונה ודין להיות לחם, אבל תנור פיון דבתנור הנה לחם נתקדשו קדושת הקרבה ובעי דוקא בפנים ומדייק מאד לשון הגמ' דאם כפירוש התוס' דמקשה דילמא העשרון לא נתקדש והתנור נתקדש א"כ אמאי שינה הלשון דבתחלה פריה אלמא מדת יבש לא נתקדשה הרי דאמר בלשון נתקדשה וא"כ אמר ומאי קושני דילמא עשרון לא מקדש הי' למימר ג"כ דילמא עשרון לא נתקדש ותנור נתקדש, ע"כ דזה אין סביר לחלק דממ"נ אם מדת יבש נתקדש נתקדשו שניהם ואם לא נתקדש שניהם לא נתקדשו אלא דפריה דילמא אף אם מדת יבש נתקדשה, אעפ"כ גבי שתי הלחם ולחם הפנים לא מקדש העשרון קדושת הקרבה דדין להיות לחם אבל בתנור דנעשו לחם נתקדשו ולפי זה שפיר פסק הרמב"ם דלחם הפנים המחמץ אותה לוקה דאף שאין עליהם עונה קדושת הקרבה אעפ"כ רבי קרא דכל המנחה דאף אם נתקדש רק קדושת פלי לחם הפנים עובר משום חימוץ פיון דכבר קדשו קדושת הגוף ואין יוצאין לחולין אבל אם נספור מדת יבש לא נתקדשה ואפשר להם לצאת לחולין אין שייך לחייב המחמץ פיון דאפשר לפדותם ולהוציאם לחולין דהרי ע"י החימוץ אין ראוי עוד לחם הפנים והוי פנטמאו דאם אין עליהם קדושת פלי יצאו לחולין ע"י פדי' אבל אם מדת יבש נתקדשה כבר קדשו קדושת הגוף לחם הפנים, ומה שהקשה הכ"מ דהרמב"ם פתב לימוד דלחם הפנים לחימוץ מפל המנחה ובגמ' דיליף מאשר תקריבו נראה לי פיון דבספרא הגרסא כל המנחה אשר תקריבו לרבות מנחת נסכים, א"כ גם בגמ' גריס הרמב"ם כל המנחה אשר תקריבו למה לי וס"ל דהלימוד מפל המנחה דלחם הפנים לאו מנחה הוא רק מפל המנחה גליף.

ובמקום אחר תרצנו הקושני' שהקשה הלח"מ על הרמב"ם איה פתב למתניתן דאפיתם בפנים ואינו דוחות את השבת ובגמ' הקשו הא גופא קשיא אפיתן בפנים אלמא תנור מקדש ואין דוחין את השבת איפסלו בלינה ואמר רבא הקשה אדם קשה ככרזל וכתבו התוס' ותברא מי ששנה נו לא שנה זו וא"כ איה פסק לתרוניהו דסתרן אהדדי ותרצנו דזה תלוי בפלוגתא דרבה ורב חסדא בשבועות דף י"א דרב חסדא ס"ל דאם קטרת קדוש קדושת הגוף אפסול בלינה ורבה ס"ל הואיל וצורתה כל השנה לא קדוש קדושת הגוף

ויפירושו התוס' משום דכן דינם א"כ לרבה בנדאי שתי הלחם אם אפו אותם ערב שבועות דאז אין דינם לקרב היום דערב שבועות אין זמן הקרבת שתי הלחם מפל שפן דלא נפסל בלינה דהרי אין דין לקדם שתי הלחם בערב שבועות, וכן לחם הפנים בע"ש אין דינם לסדר וקדשו קדושת הקרבה אבל לא הקרבה של היום, וא"כ דינו לפסול ביציאה שהרי קדשו קדושת הקרבה משו"ה אפיינתו בפנים ואין דוחות את השבת שאין זמן הקרבתו לא בערב שבועות ולא בערב שבת ולא מפסלי בלינה, והא דאיתא גבי שתי הלחם דאם זרקו שלא לשמן לראב"ש או שחטו שלא לשמן אליבא דרבי מיירי הכא שלא אפו בתנור בפנים.

אכן עתה נראה לי דלענין יציאה פסק הרמב"ם דשתי הלחם פנון שחסר עליהם קדושת הזבח והם אינם מתקדשים אלא בשחיטת הזבח א"כ הוי פחסר מעשה בגופן וא"כ אף דדין שתי הלחם פינון שקרמו בתנור הונקשו לפסול בטבול יום ובמחוסר פפורים אבל קדושת הקרבה אין עליהן פינון דחסר שחיטת הזבח אבל לחם הפנים דאין עליהם עוד זבח קדשו בתנור לפסול ביציאה ולא בלינה, ובאמת זה קשה אמאי אצטריף בשתי הלחם לאפות בפנים פינון דע"כ תנור בשתי הלחם אין מקדש קדושת הקרבה וחסר מעשה בגופן וא"כ אף ביציאה לא נפסלו וא"כ למה אצטריף דוקא בפנים, וזה נשאר באמת בקושל' וכמו שכתב הרמב"ם בפירוש המשניות דלא נתברר הטעם למה הצריכו שתהי' בפנים.

אלא אף דאין נתברר הטעם ברור הי' לחכמים שצריכין לאפות אף שתי הלחם בפנים אף שבדיעבד אם אפו בחוץ אין טעם לפסולו. שהרי שתי הלחם מחוסר מעשה היינו שחיטת הזבח וקדושת הקרבה אין עליהם אף אם אפו בפנים בכלי שרת פינון דדינו לקדוש בשחיטת או זריקת הזבח.

ועפ"י דרכינו מיושב ג"כ קושית התו"ס במנחות דף נ"ז ד"ה ושמענין שכתבו ז"ל וצ"ע דמשמע הכא דאי מדת יבש נתקדשה קדשי לחם הפנים משנמדד סולת בעשרון ולא משתמיט בשום דוקתא דלקדוש אלא או בתנור או על השולחן לקמן בפירק שתי הלחם דקאמר שניהם מקרא אחד דרשו והוא דרף חול ובפירק ב' דמעילה דף ט' תנו גבי לחם הפנים קרמו בתנור הונקשו לפסול וגבי מנחות קתני קדשו בכלי עכ"ד התוס', אכן לדברינו הדברים פשוטים דלענין קדושת פלי מקדש העשרון וחיובים משום חימוץ, אבל לענין לכפל בטבול יום במחוסר פפורים פינון דדין הקרבה של שתי הלחם ולחם הפנים הוא לחם כל זמן שלא קרמו בתנור אינם קדושים להקרבה ואינם פסולים בטבול יום ובמחוסר פפורים דהא לא לחם נינהו, אכן מנחות היכא דאין חסרון בגופן פגון שפכר המה עם השמן או בלוג של מצורע או במנחות חוטא פינון שאין חסרון בגופן קדושים פכר קדושת הקרבה, וכן מיושב קושית התוס' על רש"י גבי מי פיר דס"ל לרש"י דכינון דקדשו בפלי אפסול בלינה שהרי אין בהם חסרון וכן נסקים או באו בפלי אחר שחיטת הזבח דכבר דין נסקים עליהם מפסלו בלינה וביוצא ובמחוסר פפורים אבל קודם שחיטת הזבח דעזנה לאו נסקים המה משום דכתיב זבח ונסכים אף שקדשו קדושת פלי שהרי איתא בגמ' דנסכים שנתקדשו בכלי אעפ"כ אין בהן הנה פסולים דכל זמן שלא נשחט הזבח לא קדשו קדושת הקרבה, אכן מה שהקשה בתוס' בריש שתי מדות

דף פ"ה דכתב רש"י אבל מקדשין לפסל ביוצא היינו ביבש דמנחת חוטא שאין חסרון בגוף המנחה אז אף מדות הלח מקדשין לפסל ביוצא ומה שהקשה בתוס' על הא דאמר הא דלא פרי בינו דאמר שחיטה מקדשה דפריק להו היכא אי אפראי אפסלו ביוצא משמע משום דשחיטה מקדשה הוא דאפסל ביוצא הא לאו הכי לא אע"ג דאית לי' תנור מקדש בפרק ר' ישמעאל (לקמן דף ע"ב) ולכאורה עונה קשה דכיון דמוכית שם דר' אית לי' דתנור מקדש אף אם יאפה קודם הזמן ומשום זה יפסל בלינה א"כ מכש"כ אם אפאם בזמנים שקדשו קדושת הקרבה ויפסלו ביוצא אף קודם שחיטת הגזבח לדברי רש"י דהיכא דקדשו קדושת הקרבה מפסל ביוצא.

ונראה לי דהנה לקמן דף ע"ב איתא נקצר ביום פשר והתנו פל הלילה פשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואברים זה הפלל פל דבר שמצנתו פל היום פשר פל היום דבר שמצנתו בלילה פשר פל הלילה קתני לילה דומיא דיום מה דיום בלילה לא אף דלילה ביום נמי לא אמר רבה לא קשיא הא רבי והא ראב"ש דתניא הי' עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת אם יש אחרת אומר לו הבא אחרת תחתי ואם לא אומר לו הוי פקח ושתוק דברי רבי ראב"ש אומר בין פה ובין פה אומר לו הוי פקח ושתוק שפל העומר שנקצר שלא כמצנתו פסול אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן ר' אלעזר בשיטת ר' עקיבא רבו אמרה דתנו פלל אמר ר' עקיבא פל מלאכה שאפשר לו לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת וסבר לה כר' ישמעאל דאמר קצירת העומר מצונה דתנו ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהיא מצונה ואי ס"ד נקצר שלא כמצנתו פשר אמאי דחי שבת נקצר? מערב שבת אלא מדדחי שבת שמע מינה נקצר שלא כמצנתו פסול וכו' אלא קסבר רבי קצירת העומר לא דחי שבת (דלדידי' נקצר שלא כמצנתו פשר משו"ה לא דחי שבת) והא תנו ונחכמים אומרים אהד חול ואהד שבת דלא פרי וכו' נקצר ביום פשר ודוחה את השבת מאן שמעת לי' דאמר נקצר ביום פשר רבי וקתני דוחה את השבת מאי לאו קצירה לא להקרבה ע"כ, אכן הרמב"ם פתב בפ"ז מהלכות תמידין ומוספין דמצות העומר להקצר בליל ששה עשר בין בחול בין בשבת ואעפ"כ פתב דאם קצרוהו ביום פשר וכבר תמה הלחם משנה איך פסק דברים פסולות א"כ את זה.

ונראה לי דהרמב"ם פסק דלא פהאי סוגיא דמנחות דהנה שם בגמ' אמר עוד והתניא רבי אומר ונדבר משה את מועדי ה' וכו' מנין לרבות עומר והקרוב עמו שתי הלחם והקרוב עמהן ת"נ ונדבר משה את מועדי ה' הפתוב קבע מועד לכולן למאי אילימא להקרבה שתי לחם בני הקרבה נינהו אלא פשיטא לטחינה והקרבה ודכותי' עומר לקצירה וקא דחי את השבת אלא עומר להקרבה ושתי הלחם לאפיה וסבר רבי תנור מקדש אי אפיה הא מאתמול אפסל בנינה וסבר רבי תנור מקדש והתניא כבשי עצרת אין מקדשין הלחם אלא בשחיטה וכו' שחטון לשמן וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש ואינינו קדוש דברי רבי ראב"ש אומר אינו קדוש עד שישהט לשמן וזרק דמן לשמן אמר רב נחמן בר יצחק הוקבעו ונא הוקבעו קא אמר ופירש"י הוקבעו שחטון לשמן וזרק דמן לשמן הוקבעו החלות לאותן כבשים ואין יכול לשנות לזבח אחר, אכן התוס' פירשו בדף מ"ו ד"ה ואיזו ז"ל ופירש בקונטרס לשנות לזבח אחר הא ניחא דאפילו בתנופה הווקפו זה לזה אם תנופה עושה זיקה ועוד קשה דמשמע דלר"א יכול לשנותו לזבח אחר והא ליתא דלכולי

עלמא אינו יכול לשנותן לזבח אחר לפירוש דפירושונו אלא התם מיירי לענון לאפסלי
ביןצא עכ"ל התוס': אכן הרמב"ם סבירא לי' דבנדאי הפירוש בגמ' הוקבעו פפירוש
רש"י דהוקבעו החלות לאותן הכפשים ע"י השחיטה דלשון הוקבעו מצינו בגמ' לענון
קביעות שיהיו שייכים זה לזה וכמו בגמ' בסוף הקומץ דאמרו רבנן אפשר לשנותן לזבח
אחר ואמרינן קסבר ר"מ הוקבעו בשחיטה כלחמי תודה הרי דבגמ' קרי לשון הוקבעו
דנעשו הנסכים של זבח זה.

ומה שהקשה בתוס' דהא לענון קביעות אף ע"ו תנופה הווקחו זה לזה מפרש הרמב"ם
דהכא קאי לענון זה דאם נתפגלו הכפשים נתפגל הלחם דלזה בעינו קביעות כמו דאמרינן
התם דע"י שהנסכים הוקבעו לזבח זה אליבא דר"מ משו"ה אם פיגל בזבח נתפגלו
הנסכים ה"נ מועיל השחיטה של הכפשים לקבוע הלחם, אכן הסוגיא בדרף מ"ז אימא
דנ"מ בין ר' לראב"ש הוא לאפסול ביןצא הרי דהדין הוא בהקדושה עצמה פליגא אהאי
סוגיא וע"כ לדידהו אליבא דרבי אפשר שלא יהי' הלחם קדוש אף לאחר שנגאפה אף
דרבי ס"ל תנור אין מקדש היינו פינו דדין שתי הלחם דבעי עוד שחיטת כפשים הוי כמו
חסרון מעשה בגופן דלא קדשו קדושת הקרבה עד ששחט הכפשים, או דרבי ס"ל אף
דאם אפאן בתנור בפנים נתקדשו כבר קדושת הקרבה ואין זה חסרון בגופן פינו דדין
הוא שתי הלחם וכבר נעשו שתי הלחם וגם הא אפשר לשתי הלחם להיות בלא כפשים.

אבל אם אפאן בתנור בחוץ לא נתקדשו ואז נוקא שחיטת הכפשים מקדשן קדושת
הקרבה דלא פהסוגיא בדרף ע"ב דסברא דרבי סבר דצריף נוקא לאפות בתנור בפנים
ותנור מקדשן קדושת הקרבה לפסל בלינה וכינון דנפסל בלינה בנדאי דנפסל ביןצא, אכן
הסוגיא בדרף מ"ז ובכמה דוכתי סוכרים דבלאו שחיטת הכפשים לא נתקדשו קדושת
הקרבה, או דדין הוא פן אף אם אפאן בתנור בפנים, או דמיירי באפאן בתנור בחוץ והא
דאמר רבי דשתי הלחם והקרוב עמו דוחין שבת, דלפי הפירוש שפירושונו אליבא דהנהו
סוגיות יקשה אמאי אמר רבי דשתי הלחם והקרוב עמו דוחה שבת.

נראה לי דהרמב"ם סובר דהנה ר' יוחנן הא אמר דאם הדין דנקצר שלא פמצנתו פשר
אין הקצירה דוחה שבת והנה הא דאמרינן דאם נקצר ביום פשר למאן דס"ל פן אין
הפונה שאם נקצר ביום אז הקצירה פשוטה, דאם נימא דאם קצרו ביום הוי קצירה
פשרה מאי פריף על מתניתן נקצר ביום פשר מאן שמעת לי' רבי וקתני דוחה שבת מאי
קושף' הא דאמר נקצר ביום פשר הוי ג"כ אם נקצר ביום ששה עשר שאז זמן הבאת
העומר אבל עכ"פ בעי נוקא קצירה ביום ששה עשר ואם הוא שבת בע"כ דדוחה השבת
דהרי אם לא נקצרו בליילה ויקצרו למחר ביום ג"כ יחללו שבת ע"כ דאם נקצר ביום לא
הוי קצירת העומר פדיו דדין קצירת העומר בליל ששה עשר למצות עומר כדילפינן
קצירה וספירה בליילה, ורק משו"ה אם נקצר ביום פשר דבדעיבד אף אם הקריבו עומר
שלא קצרוהו לשם עומר פשר דאם לא מצא קמה יביא מן העומרים היינו אף שלא הי'
עליו מצות קצירה ג"כ פשר אליבא דרב, והנה ר' יוחנן ס"ל דאם נימא דעומר פשר
בדעיבד אף אם לא הי' עליו מצות קצירה לא ידחה שבת ולכאורה מאי ראי' היא זו נהי
דהעומר פשר בדעיבד אף בלא מצות קצירה אבל מצות קצירה תדחה שבת שהרי אם
יקצרו מערב יו"ט לא קיימו מצות וקצרתם את קצירה, וע"כ סובר ר' יוחנן דמצות

קצירה אי אפשר שתדחה שבת דלא מצינו מצוה דוחה שבת, עשה אין דוחה ל"ת שיש בהפרת ורק קרפנות דוחים שבת אם הם במועדם אבל אכל מצוה אף שהיא תדירה ומצנות צבור והיא קביעה לה מועד אין דוחה שבת וא"כ אם נימא דהקרפן של העומר קשה בדיעבד בלי קצירה אין מצנת קצירת העומר דוחה שבת, ומדדחי ע"כ דבלא קצירה אין פשר קרפן העומר, והנה לכאורה קשה פיון דסבירא לן דאין פשר העומר שלא נקצר כמצנתו א"כ למה לן קרא דבחריש ובקציר תשפנות לילף דקצירת העומר דוחה שבת, פשיטא הא אם לא יקצרו בליל ששה עשר בשבת לא יוכלו להקרוב העומר וא"כ בנדאי דדחי שבת דהא הוי מכשירים שאי אפשר לעשותם מערב שבת וכמו דחזינו למאן דס"ל דתנור מקדש ואפסול בלינה האפי' דוחה שבת וכן חביתי כה"ג דוחה האפי' שבת משום דכתיב על מחבת מלמד שהצריך הפתוב פלי ואי אפי' מאתמול אפסיל בלינה ועכצ"ל אליבא דר' יוחנן דהאי דינא שאם נקצר שלא כמצנתו פסול ילפינו לה מקרא דבחריש וקציר דכינון דאין לנו שנה הפתוב לעכב גלי קרא דדוקא קציר שהוא דומיא דחריש שאין הדין בכשרות הקרפן אסור אבל קציר שאין דומה לחריש שדינו בכשרות הקרפן דבלא קצירה פסול הקרפן דוחה שבת וזה גופא אשמעינו קרא שיש קציר שדינו נוגע לכשרות הקרפן והוא דוחה שבת, פל זה הוא דעת ר' יוחנן.

אכן הסוגיא במפות דאיתא שם בדרף ח' ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהוא מצוה א"ל ההוא מרבנן לרבא ממאי דחרישה דרשות דילמא חרישת עומר דמצוה ואפ"ה אמר רחמנא תשפנות א"ל פיון דאם מצא חרוש אינו חורש לאו מצוה איתב' רבינא לרבא יצא אב המכה את בנו והרב הרודה את תלמידו ושליח ב"ד נימא פיון דאלו גמיר לאו מצוה השתא נמי לאו מצוה התם אע"ג דגמיר מצוה קעביד הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי קצירה דומיא דחרישה מה חרישה מצא חרוש אונו חורש אף קצירה נמי ואי ס"ד מצא קציר אינו קוצר מצוה לקצור ולהביא ע"כ, והנה אם הסוגיא דמפות מפרשי כר' יוחנן דקרא אשמעינו דקצירה שתליא בהכשר הקרפן דוחה שבת א"כ מאי קאמר דילמא חרישת עומר דמצוה, אטו עומר דוקא פשר היכא דחורשו לשם עומר הא פתוב רק וקצרתם את קצירה אבל לא וחרשתם א"כ אף אם נימא דחרישה לעומר מצוה, אבל הכשר קרפן העומר בנדאי אין תלוי בחרישה, וגם למה לרבא לומר דאם מצא קצור מצוה לקצר תפוק לי' דאין הקרפן פשר אלא אם קצר, ע"כ דסוגיא דמפות פליגא על ר' יוחנן וסבר דמצוה שזמנה קבוע היא גופא יש לה דין דמועדי ודוחה את השבת וקאמר רבא דחרישה אין לה מצוה בפני עצמה שהרי אם מצא חרוש אין צריך לחרוש אבל קצירה פיון שהוא מצוה היא דוחה שבת פיון דאית לה מועד, וא"כ לא קשה פלל אמאי פסק הרמב"ם דאם נקצר ביום פשר ואם לא מצא מן הקמה מביא מן העומרים ואעפ"כ דוחה שבת, דהא דכשר אף אם לא הי' קצירה זהו הדין במצות העומר אבל אם נקצר ביום ובטלו מצנת הקצירה, וא"כ הקצירה בעצמה של העומר דוחה שבת פיון דכן דין העומר ומצנתו שיקצורוהו בששה עשר, ופסק הרמב"ם פסוגיא דמפות דרבא פליג על ר' יוחנן וס"ל דמצנת הקצירה דוחה שבת, והנה הטעם דאמרה התורה דעומר ושתי הלחם דוחין שבת אף דכל מצות עשה אין דוחה ל"ת שיש בה פרת אף היכא דיתבטל המצות עשה דאז הרי זה דומה לדין דמועדו אעפ"כ אין דוחה איתא בגמ' פסחים דף ע"ז דהטעם משום דבאין להתיר, בזה אפשר לישוב הא

דאיתא נשם בפסחים כל הני למה לי צריכא דאז כתב רחמנא תמיד הוי אמינא תמיד שכן תדיר וכליל אבל פסח לא קמ"ל ואי כתב רחמנא פסח שכן ענוש פרת אבל תמיד שאון ענוש פרת לא ואי כתב רחמנא הני הוי אמינא הני הוא יש בהן צד חמור, והנה התוס' בד"ה שכן פתבו דהפונה שכן ישנן לפני הדבור אכן יקשה למ"ד עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת ראי' היא, ועיין בתוס' יבמות דף ה' ד"ה ומפולגו שפתבו דכיון שישנן בכל שנה הוי תדיר, אכן לפי זה יקשה להאי לישנא דאית לי' בנבחים דף צ"א דמילה לגבי פסח מקרו תדיר אמאי איצטריך קרא במילה דדחי שבת הא תדיר הוא ואף דאפשר למחר הא מצות ביום השמיני אי אפשר לעשות למחר דהרי אם עבר זמן דשמיני כבר אינינה מילה בזמנה, והנה האי לישנא שכן יש בהן צד חמור אשפחן בש"ס בכתובות דף ל"ב ובסוטה דף כ"ט ובמכות דף ד' וכבר הקשה התוס' בכתובות דף ל"ב ד"ה שכן דא"כ לא נלמד עוד מהצד שנה בשום מקום.

ונראה לי דהנה בכל מקום דאמרינן צד השנה הפונה דאמרינן איזה דבר גורם שיהי' זה הדין אם נימא זה הדבר הא אין בזה, ואם נימא זה הדבר גורם הדין הא אין בזה, וע"כ אתה צריך למצוא דבר שיש בשניהם וזה גורם הדין, אכן במקום שיש סברא לומר שלא כן אז אפשר שאותו הדבר שיש בשניהם שגורם הדין צריך להיות לו עוד חומר, והנה בכתובות אמר דגילף מחובל ועדים זוממין שכל היכא דאיכא ממון ומלקות ממונא משלם מלקי לא לקי, ואין אתה יכול לומר איזה דבר גורם שיהי' ממון ולא מלקות, ואם ממונא לחומרא הרי הטעם דאמרינן ממון ולא מלקות, הוא משום שהחמירה תורה לדון בתמורה וא"כ הרי דחינו היכא אמרה התורה לדון בתמור היכא שיש חומר במקום אחר דחזינו דהחמירה התורה בחובל לחייבו בתמשה דברים ובעדים זוממין לחיוב בלי התראה על זה החמירה התורה לדון בתמורה, אבל במקום אחר דלא מצינו דהחמירה התורה לא החמירה התורה ג"כ לדון בתמורה, והנה בשיטה מקובצת כתובות דף ל"ב על דברי התוס' אי ממונא לקולא פתבו התוס' ז"ל וא"ת אתגורי אתגר שגדון בקלה דהכי פריך בפרק הנשרפין סנהדרין דף פ"א גבי מי שנתחייב שתי מיתות וי"ל דשאני הכא דחם רחמנא אממונא דנחבל, והקשה בש"מ ז"ל ומעתה לשיטת התוס' ז"ל איכא לאקשו דכי אמרינן ממונא לחומרא היכי מצי למימר שגדון בקלה דהיינו מלקות וכמו שהקשו המפרשים ז"ל וכתב על זה הש"מ ז"ל ודע שהריטב"א פ"י יפה קושית התוס' ז"ל ואי ממונא לקולא הוא שכן הותר וכו' איכא למיזק האיך דממונא לקולא אם כן אתגורי אתגר דהא אלו הפהו הפאה שאין בה שנה פרוטה הי' לוקה ועכשיו שהוסיף על חטאתו פשע להכותו הפאה גדולה משלם ואינו לוקה שהתם הוא באיסור שאין בו אלא מלקות וממון לעולם אימא לך דהכי עדיף שישלם ולא ילקה פדי שלא יפסיד הנזק והיינו דאמרינן דאי ממונא לקולא הוא לפי שהוא איסור קל שהותר מפללו בבי"ד מה שאין כן בממזרת שלא הותר מפללו בבי"ד, ע"כ הא קמן דדוקא אי אמרינן ממונא לקולא הוא דקשיא לן אתגורי אתגר משום דבתחלה מחויב בתמורה דהיינו פשההו הפאה שאין בה שנה פרוטה וכיון שכן היכי נימא שפשהוסיף על חטאתו פשע יקלו עליו אבל או ממונא לחומרא הרי המלקות קדים וכו' ואפילו שיחולו שניהם כאחד יש למימר דעונשא דמלקות עדיף לי' אעפ"י שהוא קל לא קשיא לן אמאי נדון בקלה, והא דאקשינן התם בפרק הנשרפין אתגורי אתגר היינו משום דעבר שתי עבירות וכמו שפרש"י ז"ל התם

אָבֵל הָכָא אִין פֿאן אַלאַ עֵבֶרֶה אַחַת שְׂבָא עַל הַמְּזֻזָּה, עַכ"ל הַשִּׁיטָה מְקַוְבָּצֵת, וְהִנֵּה לְכַאוּרָה מִשְׁמַע מְדַבְּרִיו דְּהָא דְאָמַר דְאִמְרִינוּ בְּפִרְק הַנְּשָׁרְפִין אֲתַגְוֵרִי אֲתַגְרֵי הֵינּוּ דְעֵשָׂה שְׂפִי מַעֲשֵׂה עֵבֶרֶת, אֲכֹן הָא דְדִּיּוּ הוּא דְאָף אִם עֵבֶר עֵבֶרֶת ע"י מַעֲשֵׂה אַחַת שְׂיֵשׁ בָּהּ שְׂפִי מִיתוּת ג"כ נִידוֹן בְּחֻמוּרָה וּא"כ הֵיכָא שְׂבָא עַל הַמְּזֻזָּה שְׂיֵשׁ בָּהּ ג"כ שְׂנֵי חַיִּיבִים בְּעַד מְזֻזָּה וּבְעַד בָּא עַל הַבְּתוּלָה אֲמַאי נִידוֹן בְּקֵלָה אִם מְמוּנָא לְחוּמְרָא וְצָרִיךְ לִזְמַר דְכּוֹנֵת הַשִּׁיטָה דְמִלְקָתָהּ הוּא בְּעַד הַעֵבֶרֶה, וּמְמוּנָא הוּא לְאֶדָם אָף אִם מְמוּנָא לְחוּמְרָא יוֹתֵר סְבָרָא לִזְמַר לְהִלְקוֹת בְּעַד הַעֵבֶרֶה וְלֹא לְשַׁלֵּם לְאֶדָם וְשְׂנֵי מִי שְׂעֵבֶר מַעֲשֵׂה אַחַת שְׂיֵשׁ בָּהּ שְׂפִי עֵבֶרֶת דְמַרְוֵיהּ עֵבֶרֶת נִיגְהוּ וְקַוְשֵׁי תַּחְסֵי הַתּוֹס' רַק אִם מְמוּנָא לְקוּלָא אֲמַאי מְשַׁלֵּם מְמוּנָא וְלֹא מְלִקוֹת הַחֻמוּר, אָף לְפִי זֶה הָא אִין צָרִיךְ פֿלֵל לְפָרֵשׁ דְּהַקְוָשֵׁי שֶׁל הַתּוֹס' הוּא מְשׁוּם שְׂבָא מְקוֹדֵם הַחַיִּיב מְלִקוֹת וְאִם כִּי חַיִּיב הַמְמוּנָא הֵינּוּ מְשׁוּם שְׂבָא מְקוֹדֵם הַהַפָּאָה שְׂאִין בָּהּ שְׁוֵה פְּרוּטָה לְכֹן נִרְאָה לִי דְבַעֲיָקָר הַקְוָשֵׁי אִם מְמוּנָא לְחוּמְרָא אֲמַאי נִימָא מִיִּלְקָא לְקִי גַם הַרִיטְבֵי א"ס בִּירָא לִי פְתִירוֹן הַרִשְׁבֵי א"ס דְכִינּוּ דְאִמְרָה הַתּוֹרָה שְׁנִידוֹן רַק בְּאַחַת א"ס הַקְוָלָה הַתּוֹרָה עָלֵיו א"כ סְבָרָא דְהַקְוָלָה שְׂדִי בְּעוֹנֵשׁ הַקָּל כְּמוֹ בְּמִלְקוֹת דְאִם נִקְלָה לְבַד נִפְטֵר.

וְהָא דְאָמַר בְּגַמ' אֲתַגְוֵרִי אֲתַגְוֵרִי גַבִּי שְׂפִי מִתוּת דְלֹא הַקְוָלָה הַתּוֹרָה לִזְמַר שְׂדִי בְּאַחַת וְאִילוּ הֵינּוּ יְכוּלִים לְפָסוּק שְׂפִי מִתוּת הֵינּוּ פּוֹסְקִים שְׂפִי הַמִּיתוּת שְׁם קָאָמַר אֲתַגְוֵרִי אֲתַגְרֵי, אַלָּא דְלְפִי זֶה יִקְשֵׁה מַאי פְרִיךְ בְּתוֹס' אֲתַגְוֵרִי אֲתַגְרֵי הָא הַקְוָלָה הַתּוֹרָה.

לְזֶה מְפָרֵשׁ הַרִיטְבֵי א"ס דְקָשָׁה רַק כִּינּוּ שְׂמִקְוֹדֵם נְתַחֲיִיב מְלִקוֹת בְּעַד הַהַפָּאָה שְׂאִין בָּהּ שְׁוֵה פְּרוּטָה מַאי סְבָרָא הִיא זֹו שְׁנַקֵל עָלֵיו בְּשִׁבִיל שְׁהוֹסִיף חֲטָא עַל פִּשְׁעוֹ עַכ"פ אֲפִשְׁרֵי לִזְמַר שְׂיֵהֵי נִידוֹן בְּקָל מְשׁו"ה אָמַר מַה לְהַנְדֵי שְׂיֵשׁ בְּהֵן צַד חֻמוּר שְׁהֵרִי בְּזֶה תְלוּי הַשְּׂאֵלָה אִם לְהַחֲמִיר לְדוֹן בְּחֻמוּרָה אוֹ בְּקֵלָה אֲכֹן אִם נִימָא מְמוּנָא לְקוּלָא רְצִינּוּ לְמִילָף שְׂאִמְרָה הַתּוֹרָה לְדוֹן בְּקֵלָה מְפִנִי מְמוּנָא דְנַחֲבֵל אוֹ דְנִיזְק וְאִמְרִינוּ אִימַת אִמְרָה הַתּוֹרָה לְדוֹן בְּקֵלָה הֵיכָא שְׂלֹא עֵשׂוּ מַעֲשֵׂה.

וְכֹן בְּמַכּוֹת דָּף ד' דְבַעֲי לְמִילָף דְאָף לָאו שְׂאִין בּוּ מַעֲשֵׂה לִזְקִין עָלֵיו מְמוּצִיא שְׁם רַע וּמַעֲדִים זוּמְמִין וְהָכָא אִין לְמַצּוּא דְבָר בְּשִׁנְיָהֶם שְׁגוּרִם לְהִלְקוֹת אָף בְּלָאו שְׂאִין בּוּ מַעֲשֵׂה אַלָּא לְלַמּוֹד שְׂאִין לָאו שְׂאִין בּוּ מַעֲשֵׂה לִזְקִין עָלֵיו, וְזֶה נֶגֶד הַלִּימוּד דְאִמְרָה תּוֹרָה דְאִין לִזְקִין אַלָּא עַל לָאו שְׁהוּא דוּמְיָא דְלָאו דַחְסִימָה שְׁהֵרִי בְּשִׁבִיל זֶה סְמָכָה הַתּוֹרָה לָאו דְלֹא תַחֲסוּם, וּא"כ אִמְרִינוּ אִימַת הוּצִיאָה הַתּוֹרָה לְלִקוֹת עַל לָאו אָף שְׂאִין בּוּ מַעֲשֵׂה הֵיכָא דְהַחֲמִירָה הַתּוֹרָה בְּכָלֵל בְּלִאֲנוּן אִלוּ הֵינּוּ בְּמוּצָא שְׁם רַע דְהַחֲמִירָה בּוּ הַתּוֹרָה לְדוֹן בְּשִׁנְיָם וְכֹן בְּעֵדִים.

זוּמְמִין הַחֲמִירָה הַתּוֹרָה לְלִקוֹת אָף בְּלִי הַתְרָאָה, בְּלִאֲנוּן אִלוּ שְׁהַחֲמִירָה הַתּוֹרָה בְּהֵם הַחֲמִירָה גַם בְּזֶה לְלִקוֹת אָף בְּלִי מַעֲשֵׂה, אַבְל בְּלִאֲנוּן שְׂלֹא הַחֲמִירָה הַתּוֹרָה לֹא הַחֲמִירָה גַם בְּזֶה לְלִקוֹת בְּלִי מַעֲשֵׂה וּבְעֵינּוּ דוּקָא דוּמְיָא דְלָאו דְלֹא תַחֲסוּם, וְכֹן בְּסוּטָה דָּף כ"ט דְרוּצָה לְלַמּוֹד דְכִפֵּר שְׂנֵי עוֹשֵׂה שְׂלִישִׁי בְּתֵרוּמָה וְיִלְיָף מְטָבוּל יוֹם וּמְכָלִי חֲרַשׁ וּפְרִיךְ מַה לְהַצִּד הַשְׁוֵה שְׂבָהֵן שְׂיֵשׁ בְּהֵן צַד חֻמוּר הֵינּוּ מְשׁוּם דְאִי אֲפִשְׁרֵי לְהַבִּיא אִיזָה דְבָר גוֹרֵם שְׂיִפְסוּל אֶת הַתְרֻמָּה דְהִנֵּה הַגְרָסָא בְּגַמ' הַצִּד הַשְׁוֵה שְׂבָהֵן שְׂמִוּתָר בְּחֻלִּין וּפּוֹסֵל אֶת הַתְרֻמָּה כֹּל שְׂכֹן כִּפֵּר שְׂנֵי שְׂפָסְלוּ בְּחֻלִּין דְפּוֹסֵל בְּתֵרוּמָה, וּפְשׁוּט דְהֵרִי אִי אֲפִשְׁרֵי לִזְמַר

דָּוָהוּ גֹרֵם שְׁפוֹסֵל בְּתְרוּמָה מְשׁוּם שְׁפֹסוּל בְּחֻלְיֵי שְׁהָרֵי טְבוּל יוֹם מְוֹתֵר בְּחֻלְיֵי, אָכֵן רַש"י מְחַק הַגִּירָסָא וְכַתֵּב הַצַּד הַשְּׁנִי שֶׁבְּהֵן שְׁמַטְמָאִין וְכַתֵּב שֶׁטְבוּל יוֹם אֶקְרִי טְמָא דְכַתִּיב וְכֹא הַשְּׁמֵשׁ וְטָהַר מְפָלֵל שֶׁהוּא טְמָא, אָכֵן כְּפִי שְׁבִיאָרְנוּ לְעֵיל בְּסוּגְיָא דְטְבוּל יוֹם לְתַרְזֵן קוֹשְׁיַת הַתּוֹס' אַמְאֵי אִיזְטְרִיף קְרָא לְטְבוּל יוֹם דְמַחְלֵל עֲבוּדָה תִּיפּוּק לִי מְקָרָא דְוִינְזָרוּ דִּילְפִינָן שְׁטְמָא מְחַלֵּל עֲבוּדָה וְטְבוּל יוֹם הָא אֶקְרִי טְמָא מְדַכְתִּיב וְכֹא הַשְּׁמֵשׁ וְטָהַר, כְּמוֹ דִּילְפִינָן דְמַחְסֹר כְּפוּרִים מְחַלֵּל עֲבוּדָה מְקָרָא דְוִינְזָרוּ עֲלֵיו הַפְּהוּ וְטָהַר מְפָלֵל שֶׁהוּא טְמָא מְזָה יְלִיף בְּגַמ' דְמַחְסֹר כְּפוּרִים מְחַלֵּל עֲבוּדָה וְבִיאָרְנוּ דְקָרָא דְוִינְזָרוּ מִיִּירֵי הֵיכָא דְהוּא טְמָא גְמוּר דְכָל טוֹמְאָתוֹ עֲלֵיו, כְּמוֹ שֶׁכַּתֵּב הַרְמַב"ם, אָבֵל מְקָרָא דְוִינְזָרוּ הַשְּׁמֵשׁ וְטָהַר יְלְפִינָן דְטְבוּל יוֹם אִינְיָנוּ טָהוֹר לְגַמְרֵי אָבֵל אִינְיָנוּ טְמָא לְגַמְרֵי רַק שְׁאִינְיָנוּ טָהוֹר, וַאֲ"כ לֹא נוּכַל לְמִילַף שֶׁיְחַלֵּל רַק מְקָרָא דְקְדוּשִׁים יִהְיוּ וְלֹא יְחַלְלוּ יְלְפִינָן דְכָל מִי שְׁאִינְו קְדוּשׁ מְחַלֵּל, וְאִם חָסֵר לוֹ טָהָרָה הָא אִינְיָנוּ קְדוּשׁ, וּמְמִילָא מְקָרָא דְוִינְזָרוּ דִּילְפִינָן דְגַם מְחַסֵּר כְּפוּרִים אִינְיָנוּ טָהוֹר מְמִילָא יְלְפִינָן מְקָרָא דְקְדוּשִׁים יִהְיוּ בֵּין לְטְבוּל בֵּין לְמַחְסֹר כְּפוּרִים דְתַרְנִיְהוּ עֲדָנָה לֹא טָהוֹרִים הֵמָּה וְלֹא קְדוּשִׁים נִינְהוּ מְחַלְלֵי עֲבוּדָה.

אָכֵן מֵאֵן דְסָבִירָא לִי מְחַסֵּר כְּפוּרִים דְזָב כְּזָב דְמִי הוּא ס"ל דְמַחְסֹר כְּפוּרִים יְלְפִינָן מְקָרָא הִינְיָנוּ דס"ל דְהַפְּרִיּוּשׁ בְּקָרָא בְּכָל קוֹדֵשׁ לֹא תִגַּע עַד שְׁיִמְלָא יְמִי וְתִבִּיא הַפְּכָרָה בְּמִלְאֵת יְמִי אָבֵל קוֹדֵם שֶׁהִבִּיאָה אַפְכָּרָה יֵשׁ עֲלֵי דִין דְבְּכָל קוֹדֵשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמְקַדֵּשׁ לֹא תִבֵּא וַאֲ"כ פְּסָלָה הַתּוֹרָה לְמַחְסֹר כְּפוּרִים לְבֵא אֵל הַמְקַדֵּשׁ וּמְמִילָא הִנְיָנוּ כְּזָר וּפוֹסֵל עֲבוּדָה כְּמוֹ דִּילְפִינָן דְעֵרֵל מְחַלֵּל מְקָרָא דְעֵרֵל בְּשֹׁר לֹא יִבֵּא אֵל הַמְקַדֵּשׁ, וּמֵאֵן דס"ל מְחַסֵּר כְּפוּרִים דְזָב לֹא כְּזָב דְמִי אִיהוּ ס"ל דְקָרָא דְבְּכָל קוֹדֵשׁ לֹא תִגַּע קָאֵי רַק עַד מִלְאֵת יְמִי טָהָרָה וְכִינּוֹן שְׁנַמְלָא יְמִי אִין עֲלֵי אִיסוּר דְבְּכָל קוֹדֵשׁ לֹא תִגַּע, וְעוֹד אָמַר קָרָא וְכַפֵּר וְטָהָרָה וַאֲ"כ הַדִּין דְמַחְסֹר כְּפוּרִים ג"כ יְלְפִינָן מְקָרָא דְקְדוּשִׁין יִהְיוּ, לְפִי זֶה טְבוּל יוֹם לֹא אֶקְרִי טְמָא אֶלָּא שְׁאִינְיָנוּ טָהוֹר וַאֲ"כ לֹא נוּכַל לְפָרֵשׁ כְּפִירוּשׁ רַש"י דְהַצַּד הַשְּׁנִי שֶׁבְּהֵן שְׁנַקְרָאוּ טְמָאִים שְׁהָרֵי טְבוּל יוֹם כְּכָר אִינְיָנוּ טְמָא לְגַמְרֵי וַאֲ"כ נִצְטְרָף לְוֹמֵר הַצַּד הַשְּׁנִי שֶׁבְּהֵן שְׁאִינְו טָהוֹרִים וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְוֹמֵר שַׁא"כ כָּל פְּסוּל כְּמוֹ שְׁלִישֵׁי בְּתְרוּמָה וְעֲשֵׂה רִבִיעֵי שְׁהָרֵי כִינּוֹן שְׁנַפְסֵל אִינְיָנוּ טָהוֹר, וּמִשׁו"ה כִינּוֹן דָּאִין לְעֲשׂוֹת בְּזֶה צַד הַשְּׁנִי שֶׁיִּגְרוֹם זֶה שֶׁיִּפְסֹל בְּתְרוּמָה, מִשׁו"ה פְּרִיף מֵה לְהַצַּד הַשְּׁנִי שֶׁיֵּשׁ בְּהֵן צַד חֲמוּר הִינְיָנוּ דְזֶה גֹרֵם שֶׁיִּפְסֹל הַתְּרוּמָה חֲנוּמֵר שֶׁיֵּשׁ בְּזֶה כִינּוֹן דָּאִין לְמַצָּא צַד שְׁנֵי שֶׁיִּגְרוֹם, לְפִי זֶה אֶפְשָׁר לְוֹמֵר דְהָא דָּאֵמַר בְּפְסָחִים דָּאִי כְּתִב רַחֲמָנָא הִנְיָ תִרְתִּי (תְּמִיד וּפְסָח) הִנְיָ אֶעֱינָא הִנְיָ הוּא יֵשׁ בְּהֵן צַד חֲמוּר תְּמִיד תְּדִיר וְכִלִּיל פְּסָח שֶׁהוּא עֲנוּשׁ כְּרַת אָבֵל שְׁאָר קְרַבְנוֹת צְבוּר לֹא דִמְשׁו"ה פְּרִיף צַד חֲמוּר אִף דְבְּכָל צַד הַשְּׁנִי לֹא פְּרַכִּינָן צַד חֲמִיר הוּא דְהָרֵי חֲזִינָן דָּאִין עֲשֵׂה דוּחָה ל"ת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כְּרַת שְׁהָרֵי בְּמָה עֲרוּהּ אִין מְתִיבְמַת, וְסָבִירָא הִיא לְוֹמֵר דְלֹא יְדוּחָה שְׁהָרֵי עַל הָעֲשֵׂה אִין כְּרַת וְעַל הַל"ת יֵשׁ כְּרַת, וְאִף דְהִנְיָ בְּעֵי לְוֹמֵר בִּיבְמוֹת שֶׁם דְל"ת חֲמוּר מִן הָעֲשֵׂה וַאֲ"כ מֵה לִי חוּמְרָא רַבָּה מֵה לִי חוּמְרָא זוּטָא הָא זֶה הִנְיָ רַק לְהַס"ד דְזֶהוּ הַפְּרִיּוּשׁ בְּכַרְיִיתָא שֶׁם דָּאוּ אִינוּ דְקָאֵמַר, אָבֵל לְמַסְקָנָא הָא נָא אָמַר הִכִּי וַאֲ"כ שְׁפִי אֶמְרִינָן הָא דְכַתֵּב רַחֲמָנָא בְּמוֹעֵדוֹ לְלַמּוֹד דְדַחֵי שְׁבַת זֶה רַק בְּעֲשֵׂה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חוּמֵר, אָבֵל בְּמָה הִנְיָ עֲשֵׂה שְׁאִין בָּהּ חוּמֵר לֹא דַחֵי ל"ת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כְּרַת דְלִפִּי דְקִי"ל דָּאִין עֲשֵׂה דוּחָה ל"ת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כְּרַת, וְסָבִירָא הִיא א"כ עֲתָה אִף שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מְקוּמוֹת שְׁאֶמְרָה הַתּוֹרָה בְּמוֹעֵדוֹ דְעֲשֵׂה אִף שְׁאִין בָּהּ כְּרַת דוּחָה ל"ת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כְּרַת דְוָקָא בְּאֵלוֹ עֲשֵׂה שֶׁיֵּשׁ

בהן חומר, והיגונו כמו שמפרש תמיד תדיר, פסח שיש בה פרת, קרבנות צבור כליל ומכפר, עומר וישתי הלחם משום דבאין להתיר.

והנה העומר מתיר חדש וישתי הלחם מתיר חדש במקדש ובכל דוכתי איתא במתניתין דישתי הלחם הם המתירין לא הפכשים הבאים עם הלחם דהפכשים באים רק להתיר הלחם אבל במקדש מתיר השתי הלחם, והנה להלכה קו"ל דלחם מעכב הפכשים, וכפשים אין מעכבים הלחם, א"כ הלחם יוכל להתיר חדש במקדש אף בלא הפכשים.

עפ"ז יש לישב מאי דקשה מאי פריד על הא דאמר רבי מנין לרבות עומר והקרב עמו. שתי הלחם והקרב עמו ופריד למאי אילימא להקרבה שתי הלחם בני הקרבה ניגהו לכאורה מאי קושני? הא טעמא דדחי עומר הוא משום דמתיר הוא, וא"כ שתי הלחם והפכשים הבאים עם הלחם, משו"ה דוחים שבת משום שהשתי לחם מתיר, וכינן דמצות ששתי הלחם מקדשו ע"י הפכשים משו"ה מותר לשחוט הפכשים ולהקריבם כדי שיוקדשו על ידם הלחם, ויתיר הלחם את החדש במקדש, וא"כ הרי שפיר אמר רבי דישתי הלחם והקרב עמו דוחה שבת היגונו דדחית השבת שהיא ל"ת שיש בה פרת דוחה מצות שתי הלחם להתיר משו"ה מותר לשחוט עליהם את הפכשים, אכן לפי זה מיישב דכינן דר"ע סבר דאין הפכשים מעכבים הלחם וא"כ יוכל הלחם בעצמו להתיר והכא הא בעי למימר דר' דתלמיד דר"ש הוא יסבור כר"ע א"כ אין לומר דאף הלחם הבא עם הפכשים הלחם הוא להתיר והפכשים רק לקדש הלחם, כינו דבדיעבד פשר לא הי' להפכשים לדחות כמו בעומר דאף שמצותו דלכתחילה לקצור ולהביא אעפ"כ סבירא לי' לר' יוחנן אם נימא דבדיעבד פשר בלא קצירה לא ידחה השבת ה"נ אם נימא דאף אם בא הלחם עם הפכשים הלחם דוחה שבת דהלחם בא להתיר א"כ לא ידחו הפכשים את השבת שהרי הלחם פשר אף בלא הפכשים, ע"כ לר' יוחנן היכא דלחם בא עם הפכשים אז הפכשים המתירים, והא דאיתא במתניתין דישתי הלחם מתיר חדש במקדש דוקא בבא הלחם בלא פכשים אבל היכא שיש פכשים אז הפכשים במתירים א"כ אי אפשר לפרש דישתי הלחם והקרב עמו היגונו דבשביל שתי הלחם מתיר הקרב דהרי הקרב בעצמו הוא המתיר, וע"כ דישתי הלחם בעצמו והא לאו בר הקרבה הוא ע"כ דרבי סבר דתנור מקדש וצריכים דוקא לאפות בפנים ואם יאפו מאתמול ינפסל בלינה דאף קרבן שלא בזמנו פוסלתו לינה, ולפי זה הא דאמר קדוש הלחם בשחיטה הוא לענין הקביעות והוקבע ולא הוקבע אמר, אבל הרמב"ם דפסק פרבא וכאב"י דלדידהו הפירוש דר' סבירא לי' דאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הגזבח ופסק דאף שפדיעבד פשר העומר בלא קצירה כינו דלכתחילה מצות העומר לקצור אותו דומה מצות קצירה את השבת, כדאיתא בגמ' מכות, א"כ היכא דמצות המתיר לעשות פן דוחה את השבת מה שהמצוה לעשות פן, א"כ רבא לטעמי' מפרש הברייתא דר' כפשוטה דישתי הלחם והקרב עמו דוחה שבת הפונה דבשביל מצות שתי הלחם שמתיר חדש, משו"ה דוחה הקרב עמו כינו דכן הוא המצוה שיהי' באופן זה שיקרבו עמו פכשים, א"כ לא סבר פלל רבי דתנור מקדש היגונו אי דאפשר לאפות בחוץ או אף אם יאפה בפנים כינו דלכתחילה מצוה בכפשים הוי כמו חסרון בגופו ואינו מקודש בלא שחיטת הגזבח, ואימתי נתקדש בשחיטת הגזבח ונפסל ביצא, אלא בשחיטת הגזבח דמקודם הוי רק קדושת פלי ולא קדושת הקרבה, אבל היכא

דאין חסרון ונתקדש קדושת הקרבה שלה נפסל ביוצא, וכן מנחת חוטא שנתקדש
בעשרון כבר נפסל ביוצא.

והנה הרמב"ם פסק בפ"א מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ל"ג ו"ל וכן אימורי קדשים
קלים שיצאו לפני זריקת דמים ונזרק הדם והם בחוץ לא נפסל ואם החזירם מקטירים
אותם עכ"ל, וכתב ע"ז הלח"מ ז"ל בפסק פל התדיר אמר רב פפא גבי פלוגתא דר"א
ור"ע דלא פליגי בהדר ואע"י לינהו אלא באיתנהו אפראי והלכה כר"ע וכתב הרב בעל
כ"מ ז"ל דאע"ג דמשמע לכאורה דרב פפא בדרף דחי' אמר פן מ"מ מדאקשינן והא רב
פפא הוא דאמר וכו' משמע דקושטא דמילתא היא ובס"פ י"ז מהלכות אלו פסק רבינו
ז"ל דשתי הלח"מ שיצאו בין שחיטה לזריקה מועלת ליוצא אעפ"י שהן בחוץ.

וכתב שם הרב בעל כ"מ ז"ל דאע"ג דבפ' התכלת דף מ"ז אמר רב פפא דבאיתנהו אפראי
כ"ע לא פליגי סובר רבינו ז"ל דבדרף דחי' אמר פן וקשה על מ"ש שם עם מ"ש פאן
דאי רב פפא אמר פן גבי שתי הלח"מ בדרף דחי' איך מקשה בפסק התדיר מהא דרב פפא
להא דאמר רב פפא גבי אימורין הא התם דרף דחי' אמר פן וכו' לכן נראה טעמו של
רבינו ז"ל שם משום דבפסק התכלת הקשו על רב פפא דא"א לומר כדברי רב פפא מפת
הא דאמר רב גידל דזריקת פגול אינו מביא לידי מעילה ואין מוציא מידי מעילה ורבינו
ז"ל פסק פרב גודל וכו' א"כ ע"כ ודאו גבי שתי הלח"מ בדאיתנהו אפראי פליגי דאי
בדהדר ע"י לינהו ור"ע כר' אלעזר דאמר בזביחה לא מקדשה א"כ לא מקדשה זריקת
פיגול לרב גידל כדאמר בהתכלת וא"כ פיון דבההיא דשתי הלח"מ פליגי בדאיתנהו
אפראי ואפ"ה אמר ר"ע הזריקה מועלת כ"ש ה"כ דגבי דבגופא דזיבחה ה"כ כדאמרו
בפסק על התדיר, וא"כ משו"ה פסק רבינו ז"ל דאפילו איתנהו אפראי זריקה מועלת
עכ"ל הלח"מ, ולדידי הדברים תמוהים דהנה במעילה דף ג' איתא איתב' רב פפא לאפ"י
השוחט את התודה לפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלח"מ וכו' שחטה חוץ לזמנה
וחוץ למקומה קדש הלח"מ אלמא פיגול מיתו לידי מעילה אישתיק פי אתא למפ' דר'
אבא אמר בזריקה (פירוש בתוס') וכן ברש"י דבשחיטה עדיין לא נעשה פיגול דדין פגול
הוא בזריקה) וכו' אמר לי רבינא לרב אשי והאמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות אבל
בעבודה אחת דכולי עלמא עירוב מחשבות ה"נ לכי זריק תגלי מילתא אי בעבודה אחת
או בשתי עבודות אי הכי גבי תודה נמי ומאי קדיש ליפסל דבעי שריפה, ע"כ הרי דמשני
דאף אם נימא דאין זריקת פגול מועלת להביא לידי מעילה אעפ"י ששחטת הזבח חוץ
לזמנו מקדש הלח"מ לדין דבעי שריפה וכדומה, ואין הפננה לחלק בין שחטה לזריקה
דא"כ מאי הקשה רבינא לרב אשי הרי דאין חילוק בין שחיטה לזריקה אלא דמחלק דאף
דאין זריקת פיגול מביא לידי מעילה אעפ"י כמקדש הוא, ומשו"ה שחיטה חוץ לזמנה
מקדש הלח"מ דהא דאין מביא לידי מעילה דבעינן שיבנרר שהוא קדשי ה' להקריב ולהז
אין מועל זריקת פגול אבל לקדש מועל, וא"כ הרמב"ם דפסק שחט חוץ לזמנה קדש
הלח"מ, ע"כ דסובר פתירין הגמ' דחילוק בין להביא לידי מעילה לענין דין לקדש הלח"מ,
והנה שם במנחות דף מ"ז איתא שתי הלח"מ שיצאו בין שחיטה לזריקה וזרק דמן של
פכשים חוץ לזמן ר' אליעזר אומר אין בלח"מ משום פגול ר' עקיבא אמר יש בלח"מ
משום פגול אמר רב ששת הני תנאי פרבי סבירא להו דאמר שחיטה מקדשו מיהו ר'
אליעזר לטעמין דאמר אין זריקה מועלת ליוצא ור"ע לטעמין דאמר זריקה מועלת ליוצא

דתנו אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ר' אליעזר אומר אין מועלין בהן ואין חיובין עליו משום פגול ונותר וטמא ר' עקיבא אומר מועלין בהן וחיובין עליהן משום פגול ונותר וטמא וכו' מתקיף לה רב פפא ממאי דכי איתנהו אבראי פליגי דילמא בדאיתנהו אבראי כו"ע נא פליגי דאין זריקה מועלת ליוצא ובדקהר עיילינהו פליגי דר' אליעזר סבר כרבי דאמר שחיטה מקדשה ואיפסלו ביוצא ור"ע כראב"ש דאמר שחיטה לא מקדשה ולא מיפסלו ביוצא האי מאי אי אמרת בשלמא ר"ע פרבי סבירא לי דאמר שחיטה מקדשה להו היינו דאמר ר"ע דקדשי להו בשחיטה ואתיא זריקה קבעה בפגול אלא אי אמרת כראב"ש ס"ל דאמר זביחה לא מקדשה והאמר רב גידל אמר רב זריקה אינה מביאה לידי מעילה ואינה מוציאה מידי מעילה וכו' ולא אתותב רב גידל עכ"ל הגמ' והנה הא דאמר ר' עקיבא מועלין בהן (באימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים) וחיובין עליהן משום פגול, אין הפונה דמועלין ומחוייבין משום פגול ביחד דהא אמר רב גידל דזריקת פגול אין מביא לידי מעילה דלא הקשו על רב גידל ממשנה זו וע"כ דמילי מילי קתני מועלין בהן היכא דהיתה זריקה פתקנה וחיובין משום פגול היכא דזרקו במחשבת חוץ לזמנו, והנה הא דפריף על רב פפא אי אמרת בשלמא ר"ע פרבי ס"ל וכו' אלא אי אמרת כראב"ש ס"ל דאמר זביחה לא מקדשה זריקת פגול מי מקדשה פריף על הא דאמר גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה ר' אומר יש בלחם משום פגול ע"ז פריף אם נימא דאין מקדש אלא זריקה אין קובע בפגול הא זריקת פגול אין מביא לידי מעילה, והנה לפי מסקנת הגמ' במעילה אף דמעשה פגול אין מביא למעילה אעפ"כ מביא לידי פגול שהרי שחיטת התודה חוץ לזמנה מקדש הלחם ומפגל, וע"כ הא דמשני ולא אתותב רב גידל הוא רק לתרץ אליבא דרב פפא דאיהו ס"ל אין מביא לידי מעילה אין מפגל ג"כ לדידי משני ולא אתותב שהוא סובר דזריקת פגול מביא לידי מעילה ולידי פגול אבל הרמב"ם שהוא פסק דשוחט תודה חוץ לזמנה קדוש הלחם והלחם מפגול פדאיתא בכל דוכתי בשוחט תודה דכבשים לאכול מן התודה או מן הלחם וכן בכבשים וילחם נתפגל הלחם ע"כ דס"ל פתרוץ הגמ' דאף דזריקת פגול אין מביא לידי מעילה אעפ"כ מביא לידי פגול, וא"כ אף שפסק הרמב"ם פרב גידליוכל לסבור פרב פפא דכי איתנהו אבראי כו"ע לא פליגי, וכיון דמוכח דרב פפא לא אמר בדרף דחי מדפסק פותי באימורים, אמאי לא פסק פותי גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה פינו דקושית הגמ' אליבא דרב פפא מרב גידל לא קשה לדידן, אכן נראה לי דטעמא דהרמב"ם דס"ל דאליבא דידן לא פליגי רב פפא על רב ששת דאפילו בדאיתנהו אבראי זריקה מועלת ליוצא דהנה הא בזבחים פריף על הא דאמר רב פפא דאימורי קדשים קלים שיצאו בין שחיטה לזריקה דבהדר עיילינהו כו"ע לא פליגי דזריקה מועלת ליוצא והאימורים פשרים שלא נפסלו ביוצא פינו דעזנה לא נעשו קדשי קדשים דהאימורים נעשו קדשי קדשים ע"י הזריקה, דלא פרבינא בר שילא דס"ל אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקה נפסלו, כי פליגי בדאיתנהו אבראי ר"א ס"ל אין זריקה מועלת ליוצא ור"ע ס"ל זריקה מועלת ליוצא והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כו"ע לא פליגו בדעיילינהו לגנאי פליגי, ה"מ גבי שתי הלחם דלאו גופא דזבחה אבל אימורין דגופא דזבחה הוא בדאיתנהו אבראי פליגי ע"כ, ולפי זה ס"ל להרמב"ם דהא דאמר רב פפא גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה דבדאיתנהו אבראי כו"ע לא פליגי היינו

דַּרְבַּ פֶּפֶא מוֹקִיָּם דַּר"ע ס"ל כַּרְאב"ש דְּשַׁחֲטָה לֹא מְקַדְּשָׁה א"כ בְּדַאִיתְנִיָּהּוּ אַבְרָאִי לַר"א לֹא מוֹעֲלַת זְרִיקָה לִיּוֹצָא אַף בְּגוּפָה דְּזוֹבְחָא כְּמוֹ דַּס"ל בְּאַיְמוּרִין מִשׁוּ"ה לְדִידְנָי אַף דְּהַשְׁחִיטָה קְדֻשָׁה הִלָּחֵם וְקִבְעָה הִלָּחֵם לְהַזְבִּיחַ הָא גַּם בְּגוּפָא דְּזוֹבְחָא אִין זְרִיקָה מוֹעֲלַת לִיּוֹצָא וַר"ע אַף דַּס"ל בְּגוּפָא דְּזוֹבְחָא זְרִיקָה מוֹעֲלַת לִיּוֹצָא אִיהוּ ס"ל דְּאִין שְׁחִיטָה מְקַדְּשָׁה לִלָּחֵם וּמְמִילָא לֹא קִבְעָה וְלֹא נַעֲשׂוּ שְׁמֵי הִלָּחֵם גּוּפָא דְּזוֹבְחָא אַבְל לְרַבִּי דַּס"ל שְׁחִיטָה מְקַדְּשָׁה, א"כ קוֹבַעַת הַשְׁחִיטָה אֶת הִלָּחֵם שְׁיִהְיוּ בְּגוּפָא דְּזוֹבְחָא וַא"כ הַזְרִיקָה מוֹעֲלַת אַף בְּדַאִיתְנִיָּהּוּ מֵאַבְרָאִי וְטַעֲמָא דַּר"ע דְּבְדַאִיתְנִיָּהּוּ אַבְרָאִי אִין מוֹעִיל דְּאִיהוּ ס"ל כַּרְאב"ש גְּמַצָּא דְּהַרְמַב"ם פֶּסֶק בְּזָה פְּרַבִּי דְּשַׁחֲטָה מְקַדְּשָׁה הִלָּחֵם וְקִבְעָה לֵה בְּגוּפָא דְּזוֹבְחָא מִשׁוּ"ה פֶּסֶק דַּאֲף אִם עֲדִינָן בְּחוּץ זְרִיקָה מוֹעֲלַת לִיּוֹצָא דְּלְרַבִּי מוֹדָה רַב פֶּפֶא דְּכַגּוּפָא דְּזוֹבְחָא גִּינְהוּ.

עַל כָּל פְּנִיָּם בְּאַיְמוּרֵי קְדָשִׁים קְלִיָּם כִּינּוּ דִּינְצָאוּ קוֹנְדָם הַזְרִיקָה שְׁלֵא נַעֲשׂוּ עֲדָנָה קְדָשִׁי קְדָשִׁים אַף דְּקְדוּשִׁים הֵמָּה וְאַף דְּהוֹעִילָה הַזְרִיקָה עֲלֵיהֶם אַף שְׁהֵם בְּחוּץ אַבְל לֹא נִתְקַדְּשׁוּ קְדוּשַׁת קְדָשִׁי קְדָשִׁים לְפָסוּל בִּיּוֹצָא דְּבְחוּץ לֹא נִתְקַדְּשׁוּ דְּהִלְכָה כְּרַב פֶּפֶא דְּפָלִיג עַל רַבִּינָא בְּרִשְׁלָא וַס"ל דְּלֹא נִפְסְלוּ, וְכִינּוּ דְּלֹא נִפְסְלוּ אִם הִתְזַיְרָן מִקְטִיר אֹתוֹן לְכַתְּחִילָה דְּהַרִי אַף אִם עֲדָנָה לֹא קְדָשִׁי קְדָשִׁים גִּינְהוּ ג"כ יְכוּלִין לְהַקְרִיבֵן שְׁהַרִי אִיְמוּרֵי קְדָשִׁים קְלִיָּם.

שְׁעָלוּ לְמַזְבֵּחַ קוֹנְדָם זְרִיקָה נַעֲשׂוּ לְחִמּוֹ שֶׁל מַזְבֵּחַ, וַאֲעֵפִי"כ אִין מוֹעֲלִין בְּהוֹן כְּדַאִיתָא בְּזוֹבְחִים פ"ה אֵלָא דָּאִם יֵשׁ עוֹד לַעֲשׂוֹת זְרִיקָה צְרִיף לְזֵרוּק וְאַח"כ לְהַקְטִיר הָאִיְמוּרִין. אַבְל אִם כְּבָר הִיָּתָה הַזְרִיקָה אַף שְׁלֵא נַעֲשׂוּ הָאִיְמוּרִים קְדָשִׁי קְדָשִׁים דְּהַרִי כְּשֵׁהֶם בְּחוּץ לֹא נִתְקַדְּשׁוּ דְּמִשׁוּם הֵכִי אִם הִתְזַיְרָן מִקְטִירִין אֹתוֹן דָּאִם הִיוּ נַעֲשִׂים קְדָשִׁי קְדָשִׁים הַרִי הִיוּ נִפְסְלִים עִתָּה בִּיּוֹצָא אַעֲפִי"כ מִקְטִירִין אֹתוֹן גְּמַצָּא מַנְחָה דְּדִינָה לְהִיּוֹת מַנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְאַף דִּילְפִינּוּ דָּאִם לֹא כָּלל כְּשֶׁר עַכ"פ דִּינָה לְהִיּוֹת רְאוּנִי לְבָלִילָה הִיָּנּוּ שְׁיִהְיִי לֵה שֶׁמֶן שְׁתִּהְיִי רְאוּנִי לְכָלל מַעֲיָקְרָא כְּשֶׁמֶדֶד הַקִּמַח בְּעֶשְׂרוֹן וְהַשֶּׁמֶן בְּלוֹג וְנִתְקַדְּשׁוּ קְדוּשַׁת הַכִּלִּי אַבְל קְדוּשַׁת הַקֶּרֶבֶה אִין עֲלֵיהֶם עֲדָנָה דְּהַרִי מְחַסְפֵּר מַעֲשָׂה בְּגוּף הַמַּנְחָה כִּינּוּ שְׁהַעֲשָׂרוֹן קִמַח הוּא בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְהַשֶּׁמֶן בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְאַף דְּנִתְקַדְּשׁוּ קְדוּשַׁת הַכִּלִּי לְמַנְחָה דְּמִשׁוּ"ה בְּלָחֵם הַפָּנִים כְּשֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בְּעֶשְׂרוֹן אִם הִתְחַמִּיץ חֲיִיב אַבְל לְפָסוּל בִּיּוֹצָא עֲדָנָה לֹא נִפְסְלִי כִּינּוּ דְּקְדוּשַׁת הַקֶּרֶבֶה בְּעֵי דוֹקָא מַנְחַת בְּלוּלָה גְּמַצָּא אִם כָּלל אַח"כ חוּץ לַעֲזָרָה לֹא נִתְקַדְּשָׁה שְׁם הַמַּנְחָה קְדוּשַׁת הַקֶּרֶבֶה דְּבְחוּץ לֹא נִתְקַדְּשָׁה מִשׁוּ"ה ס"ל לְרִישׁ לְקִישׁ דְּלֹא נִפְסְלִי בִּיּוֹצָא כְּמוֹ אִיְמוּרֵי קְדָשִׁי קְלִיָּם לְדִידְנָן וְאַף לַר' יוֹחָנָן אִין הַפְּסוּל מִשׁוּם יוֹצָא אֵלָא דַּס"ל דְּהַבְּלִילָה צְרִיכָה שְׁתִּהְיִי דוֹקָא בְּפָנִים.

וְהִנֵּה הַכ"מ בְּפִי"ג מֵהִלְכוֹת מַעֲשֵׂה הַקֶּרֶבֶנוֹת הִלְכָה ה' כְּתַב ז"ל וְיֵמָה שְׁכַתְּב רַבִּינוּ וְכוּלָל הַסְּלָת בּוֹ וְאַח"כ נוֹתְנוּ לְכָלִי שְׁרַת נְרָאָה שְׁהַכִּלִּי שְׁהִי בּוֹלָל בּוֹ לֹא הִי כְּלִי שְׁרַת אַבְל מְדַאֲמֵרִין בַּפ"ק דְּמַנְחוֹת דָּף ט' גְּבִי בְּלָלָה חוּץ לְחוּמַת עֲזָרָה ר' יוֹחָנָן אָמַר פְּסוּלָה דַּאֲע"ג דְּבָלִילָה כְּשֶׁרָה בְּזֵר נְהִי דְּכִהוֹנָה לֹא בְּעֵינָא פְּנִיָּם מִיָּהָא בְּעֵינָא מִשְׁמַע דְּבָלִילָה בְּכָלִי שְׁרַת הִיא דַּאֲל"כ מָה עֲשִׂיתוּ בְּכָלִי הִיא דַּאֲמַר וַצ"ע עַכ"ל הַכ"מ וְלְדִידְנָן נְרָאָה אַדְרָבָה דְּהַרְמַב"ם מוֹכִיחַ מִשְׁם דָּאִם גִּימָא דְּבְעֵי דוֹקָא כְּלִי שְׁרַת הָא טַעֲמָא דְּבְעֵי כְּלִי שְׁרַת הוּא כְּדִי שְׁיִתְקַדְּשׁ ע"י כְּלִי שְׁרַת וַא"כ אִיף אָמַר רִישׁ נְקִישׁ דְּכְשֶׁרָה אִם בְּלָלָה חוּץ לְחוּמַת עֲזָרָה הָא בְּחוּץ כְּלִי שְׁרַת אִין מְקַדְּשׁ אֵלָא בְּפָנִים כְּדַאִיתָא זְבָחִים פ"ח אִין מְקַדְּשִׁין אֵלָא שְׁלָמִים וּמְלֵאִים

ע"ז הכ"מ ז"ל פתב הר"י קורקוס ז"ל יש לדקדק במ"ש רבינו יצא השירים או נטמאו ואח"כ הקטיר הקומץ אעפ"י שהן אסורין באכילה אין מועלין בהן וכו' מ"ש מיצא הבשר שנתבאר בסמוך שמועלין בו והרי בשר ושירים דין אחד להם שאם נטמאו או יצא לא זרק ואם זרק הורצה וכמש"כ פ"א מפסולי המוקדשין וכן דין השירים בפ"א וכיון דגבי שירים חשוב כמזנותו פינון שבעדעבד הורצה ה"ה גם לבשר עכ"ד הכ"מ עוד פתב שם הכ"מ על הא דאמר הרמב"ם יצאו השירים כו' ז"ל בתוספתא פ"ד דמנחות, נטמאו השירים והקטיר את הקומץ בשתיקה הכל מודים שאין מועלין בהן ואיפא למידק שנה סותר מ"ש בפ"ב אם נפסלו השירים או חסרו ואח"כ הקטיר הקומץ הואיל והקטרה זו אינה מתרת השירים באכילה הרי הדבר ספק אם יצאו מידי מעילה ע"כ.

והנראה לי דהנה הלח"מ בפ"א מהלכות פסוה"מ הלכה ל"ד הקשה פינון דהרמב"ם בפ"א מהלכות פסוה"מ הלכה ל"א פסק דאם נשאר הבשר פחות מפיזת לא יזרוק ואם זרק לא הורצה הרי דפסק כר' יהושע דאם אין בשר אין דם ונדקא היכא דאימנהו פגון שייצאו (בשר ואימורי קדשי קדשים) או נטמאו אם זרק הורצה בדיעבד אבל היכא דליתניהו לא הורצה אף בדיעבד דלא כר' יוסי, וא"כ איך פתב הרמב"ם בפ"ג מהלכות פסוה"מ קמץ את המנחה ואח"כ נטמאו שירי' פולן או נשרפו או יצאו חוץ לעזרה או יצאו חוץ לעזרה או אבדו לא יקטיר הקומץ ואם הקטיר הורצה, הרי דפסק כר' יוסי, דאמר בדיעבד הורצה, אף בליתניהו, וא"כ הי' לו לפסוק כר' יוסי דבעדעבד הורצה אף בבשר היכא דליתניהו והא ר' יוסי פון בבשר בין בשורי' מנחה אמר דבעדעבד הורצה אף בבשר היכא דליתניהו.

והנראה לי דהנה היכא דאימנהו הא סובר ר' יהושע דאף דלכתחילה לא יזרוק אם זרק הורצה ויש לעיין מאי טעמא דר' יהושע דמכשיר בעדעבד היכא דאימנהו או דסבירא דבעינו רק שיהי' הבשר ואף שאין הועיל עליהם פלל הוריקה והקטרת הקומץ ג"כ הורצה דעיקר בעינו רק שיהי' הבשר, וכיון דהבשר אימנהו, אף שלא הועיל עליהם פלל הוריקה פשר בעדעבד או דסבירא לר' יהושע דבעינו דוקא שיועיל הוריקה על הבשר, רק דסבירא לר' יהושע דאף דפסולין המה הבשר אעפ"י כקצת הועילה הוריקה משו"ה בעדעבד הורצה, ונראה מוכח דטעמא דר' יהושע דבעדעבד הורצה הוא משום דאף על פסולין מועיל קצת הוריקה, דהרי בפסחים דף ל"ד איתא איתבי" נטמא או שפסל הבשר או שייצא חוץ לקלעים ר' אליעזר אומר יזרוק, ר' יהושע אומר לא יזרוק ומודה ר' יהושע שאם זרק הורצה מאי נפסל לאו בהיסח הדעת.

אי אמרת בשלמא פסול טומאה הוי היינו דמשכחת לה דמרצי ציץ אלא אי אמרת פסול הגוף הוי אמאי הורצה מאי נפסל נפסל בטבול יום כו' ע"כ, ואם נימא דטעמא דר' יהושע דבעדעבד הורצה דבעינו רק שיהי' הבשר ואף שאין הוריקה פועלת על הבשר הורצה, מאי פריה נהי דהוי היסח הדעת פסול הגוף, עכ"פ הא אימנהו וגם בנטמא אמאי בעי הטעם דמרצי הציץ ע"כ דסבירא נר' יהושע פינון דכתיב בקרא ועשית הבשר והדם בעינו שזריקה תהי' עשוני' גם על הבשר ואם אין הוריקה פועלת על הבשר פלל לא הורצה אלא דס"ל לר"י והושע פינון דזריקה הא מועלת אף על פסולים שיהי' בנשפך הדם אם עלו ירד ירדו ואילו הי' זריקה אף ביצאו או נטמאו אם עלה לא ירדו, הרי חזינו דזריקה

מועלת אף על פסולין גמורים, ובנטמא אילו לא הי' טעם דבצבור מרצי הוי נטמא פסול הגוף ולא היטה הזריקה מועלת כלל אבל כיון דבצבור מרצי משו"ה אף בנחיד אם עלו לא ירדו, כמו דאיתא לקמן בדר פ"ד דמשו"ה אם נטמא אם עלו לא ירדו משום דמרצי ציץ ובצאו הנה רש"י כתב הטעם משום דהוי פסול מחמת דבר אחר משו"ה מועיל הזריקה ובתוס' כתבו דסבירא לר' יהושע זריקה מועלת ליוצא כר' עקיבא, אכן זה קשה עונה, דהא ביצא פולו.

אף ר' עקיבא מודה דאין זריקה מועלת ליוצא, אכן אפשר דביוצא הטעם משום דיוצא אפשר בבמה, אבל בהיסח הדעת פריד או פסול הגוף הוי הרי אין זריקה מועלת עליהם כלל, א"כ אמאי בדיעבד הורצה הרי חזינו דבעינו דוקא שתועיל הזריקה על הבשר, ואם לא הועילה כלל ואין פאן ועשית הבשר פסול בדיעבד.

אכן ר' יוסי סבר דהנה קי"ל בקרבנות דוקא שנה עליו הכתוב לעכב. וא"כ יקשה אמאי אם אין בשר אין דם, אף בדיעבד והא לא שנה עליו הכתוב, ועכצ"ל כיון דדרשינו קרא דועשית הבשר והדם.

דאם אין בשר לא עשית את הדם הרי בפירוש כתב קרא לעכב שהרי אמר דאם לא עשות את הבשר גם הדם לא עשית. ולפי זה סובר ר' יוסי כיון דאף אם נימא, שהבשר מעכב את הדם בדיעבד, אעפי"כ הא הוי פסולו בקודש, וקי"ל דכל פסולו בקודש אם עלה לא ירד והנה מה דעלה לא ירד.

לכאורה אפשר לומר דאין זה הקרבה, רק דגלתה התורה, שלא ירד מעל המזבח, אבל עשי' והקרבה לא הוי דבר שהיא פסול מלהעלות לכתחילה, אכן אי אפשר לומר כן, שהרי בענין המעלה בחוץ אמרינו לקמן דף ק"ט אין לי אלא גדשים פשרים מנין לרבות פסולין כגון, הלן והיוצא והטמא כו', ת"ל לא יביאנו לעשות כל המתקבל בפתח אנהל מועד חזיבין עליו בחוץ הרי דמה דאמרה התורה, דפסולין אם עלו לא ירדו, הוא דהתורה אמרה, שאם העלו אז הוי קרבן, ונקרא בא אל אנהל מועד לעשות קרבן.

ומשו"ה סובר ר' יוסי, דאי אפשר לפרש קרא דועשית הבשר והדם, דאמרה התורה דאם אין בשר אף הדם אם עשית לא הוי עשי' דזה אין סברא לומר, דנדאי מה שאין בשר, אין עושה פסול יותר מפסולו בקודש וא"כ איך אפשר לפרש, דאמרה תורה, דאם לא עשית בשר מפני אין בשר לא עשית הדם דהרי כיוודאם עלו צא ירדו הא בע"כ הוי עשי', דלא גרע מכל פסולי בקודש דאף דפסולין המה, אעפי"כ הוי עשי' וע"כ צריך לפרש, קרא דועשית, היינו דלכתחילה תעשה הדם דוקא על ידי זה יהי עשי' על הבשר אבל אם עי"ז לא תעשה הבשר, כגון שאין הבשר, לא תעשה הדם.

אבל אם עשה הדם, בדיעבד. הוי עשי' ממילא אין לנו כלל קרא דפסול בדיעבד ומשו"ה לא דמי לכל הפסולין דאף אם עלו לא ירדו: אעפי"כ לא הורצה דהתם הא גלי קרא דפסולין אף בדיעבד: אבל באם אין בשר, דאי אפשר לדרוש דאם אין בשר לא הוי עשי' ממילא אין לנו כלל קרא דמה דאין בשר עושה פסול דלכתחילה אסור לעשות הדם, אם לא יהי עשי' על הבשר.

אָבֵל בְּדִיעֲבַד לֹא הָיָה פְּסוּל מִשׁוּ"ה אֵיִת לִי לִר' יוֹסֵי דְאָפֵי אִם לִיתְגִּיהוּ לְבָשָׁר כְּלָל אַעפִּי"כ
אִם זָרַק הַנְּרָצָה, וּמִשׁוּ"ה סוֹבֵר הַרְמַב"ם פִּינּוֹן דְּבִתוֹסְפֶתָא פ"ד דְּמִנְחוֹת, הוּבָא דְבָרֵי ר'
יוֹסֵי, דְּרוּאָה אֶת דְּבָרוֹ ר"א וְדְבָרֵי ר' יְהוֹשֻׁעַ רַק עַל מִנְחָה (וְנִשְׁמַע צְרִיף לְגִרְסַת וְדְבָרֵי ר'
יְהוֹשֻׁעַ דְּלֹא פִּהֲגִירְסָא לְפָנֵינוּ מִדְּבָרֵי ר' יְהוֹשֻׁעַ דְּהָא בִּגְמ' דִּידָן אֵיִתָּא וְדְבָרֵי ר' יְהוֹשֻׁעַ)
נִהְרִי בִּגְמ' הוּבָא דְבָרֵי ר' יוֹסֵי גַם בְּזָבְחִים וְהִתוֹסְפֶתָא הִבִּיאָה דְבָרֵי ר' יוֹסֵי דְּרוּאָה דְבָרֵי
ר"א בְּדִיעֲבַד רַק לְעִנְיָן מִנְחוֹת וְלֹא לְעִנְיָן זָבְחִים דְּתַלְיָא בְּזָה, דְּהִנֵּה בְּדָף פ"ד בְּזָבְחִים הָא
אֵיִתָּא פְּלוּגְתָּא אֵי אֲמַרִּינוּ גַם בְּדָם אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ.

דַּר"ג סוֹבֵר דְּגַם בְּדָם אֲמַרִּינוּ לֹא יֵרְדוּ אֲכַן ר' יְהוֹשֻׁעַ וּר"ע וּר' יוֹסֵי הַגְּלִילִי וּר"ש סְבָרֵי,
דְּבָדָם וְנִסְכִּים אִם עָלוּ יֵרְדוּ א"כ ר' יוֹסֵי דְאָמַר דְּאָפֵי בְּדָם בְּדִיעֲבַד פְּשָׁר מִשׁוּם דְּאֵי אֲפִשָׁר
לְפָרֵשׁ דָּאִם אֵין בְּשָׁר לֹא הָיָה וְעֲשִׂיתָ עַל הַדָּם דְּהָרִי אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ, ע"כ דַּר' יוֹסֵי סְבָר
כַּר"ג דְּאָפֵי בְּדָם אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ: דְּדַרְשֵׁינוּ כָּל הָרְאוּי לְמִנְחָה.

אֲכַן הִתוֹסְפֶתָא סְבִירָא לֵהּ כְּלָל הַנְּדָף תַּנְּאֵי דְבָדָם אִם עָלוּ יֵרְדוּ א"כ אֲפִשָׁר לְפָרֵשׁ דָּאִם אֵין
בְּשָׁר אִף אִם עֲשִׂיתָ אֶת הַדָּם לֹא הָיָה כְּלָל עֲשִׂי, אִף דְּהָיָה פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ אֲכַן בְּדָם הָא אִם
עָלוּ יֵרְדוּ: וּבְדָם אִם יִזְרֹק בְּחוּץ דָּם הַפְּסוּלִין לֹא יַעֲבֹר מִשׁוּם זוֹרַק פִּינּוֹן דְּאֵין מִתְקַבֵּל
בְּפָנִים: אֲכַן בְּמִנְחָה דַּרְאֵי לְאִישִׁים.

בְּזָה סְבָרָא הִתוֹסְפֶתָא דְּלֹא נוֹכַל לְמִילָף מְדָם, דְּשֵׁם פִּינּוֹן דְּהַפְּסוּל עוֹשֶׂה, שְׁלֹא תִּהְיֶה עֲשִׂי
מִשׁוּ"ה אִם זָרַק לֹא הַנְּרָצָה, אָבֵל בְּמִנְחָה פִּינּוֹן דְּקוֹמֵץ אִף אִם הִי פְּסוּל הָיָה עֲשִׂי שְׁהָרִי
בְּקוֹמֵץ. הָיָה עֲשִׂי אִף בְּפְסוּלֵי לֹא יִלְפִינוּ כְּלָל מְדָם, שְׁיִהְיֶה פְּסוּל וּבְמִנְחָה הָיָה הַדִּין רַק
לְכַתְּחִילָה שְׁצָרִיף לְעֲשׂוֹת הַקּוֹמֵץ וְנִקָּא אִם יֵשׁ שִׁירִים: אָבֵל בְּדִיעֲבַד לֹא הָיָה פְּסוּל מִשׁוּ"ה
הִבִּיאָה הִתוֹסְפֶתָא דַּעַת ר' יוֹסֵי בְּמִנְחוֹת דְּאָפֵי אִם אֵין שִׁירִים אִם הַקְּטִיר הַקּוֹמֵץ הַנְּרָצָה,
וּמִשׁוּ"ה הַרְמַב"ם דְּפֶסֶק כְּתָנָא דִּידָן, דְּסְבָרֵי בְּמִנְחָה דְּהַקּוֹמֵץ אִם עָלָה לֹא יֵרֵד וּבְדָם יֵרֵד
כַּר' יְהוֹשֻׁעַ פְּסֶק כְּהִתוֹסְפֶתָא דְּבְמִנְחָה.

אִף אִם אֵין שִׁירִים בְּדִיעֲבַד הַנְּרָצָה וּבְדָם פְּסֶק דָּאִם אֵין בְּשָׁר כְּלָל אִף בְּדִיעֲבַד לֹא הַנְּרָצָה.
וְהִנֵּה הַלְקוּטֵי הַלְכוֹת עַל מִנְחוֹת עַל דָּף כ"ז כְּתָב ז"ל וּמְסִיק הַגַּמ' בְּסוּף דַּה"ה לְאָבוּד
וְשָׂרוּף וּמ"מ נִרְאָה דִּישׁ נ"מ בִּינִיָּהֶם דְּאָבוּד וְשָׂרוּף אִם נִשְׁתַּיֵּיר כְּזִית אִף דְּמוֹתָר לְהַקְרִיב
הַקּוֹמֵץ מ"מ הַשִּׁירִים אֲסוּרִים בְּאֲכִילָה מִשׁוּם זֶה אָבֵל בְּנִטְמָא מְקַצָּת מוֹתָר הַנִּשְׂאָר
וּכְדִלְעִיל ט"ו.

דָּאִם נִטְמָא אַחַת מִן הַחֲלוֹת לְרַבְּנָן הַטְּמָא בְּטוֹמְאָתוֹ וְהִטְהוֹר יֵאָכַל בֵּין לְפָנֵי הַזְּרִיקָה אוֹ
לְאַחַר זְרִיקָה וְה"ה לְעִנְיָן הַקְּטִירָה בֵּין לְפָנֵי הַקְּטִירָה וּבֵין אַח"כ בְּכָל גְּוֹנֵי הַטְּהוֹר אֵינוֹ
נִאָסֵר בְּשִׁבְלֵי הַטְּמָא וְהַטְּעַם דְּאָפֵי דְּהַטְּמָא אֵינוֹ רְאוּי לְאֲכִילָה מ"מ פִּינּוֹן דְּאֵיִתָּא בְּעִין לֹא
חָשׁוּב כְּחֶסֶר וְע"כ מוֹתָר לְאֲכֹל הַשְּׂאָר עכ"פ, וּלְפָלֵא עַל הַרְמַב"ם בְּפִי"א בְּפִסּוּה"מ הַלְכָה
ב' שְׁז"ל שֶׁם קָמַץ אֶת הַמִּנְחָה וְאַח"כ נִטְמָאוּ שִׁירֵי כוֹלֵן אוֹ נִשְׂרָפוּ אוֹ יִצְאוּ חוּץ לְעִזְרָה
אוֹ אָבְדוּ לֹא יִקְטִיר הַקּוֹמֵץ וְאִם הַקְּטִיר הַנְּרָצָה נִשְׂאָר מְעַט מִן הַשִּׁירִים בְּכַשְׂרוֹתָן יִקְטִיר
הַקּוֹמֵץ וְאוֹתָן שִׁירִים שְׁנִשְׂאָרוּ אֲסוּרִין בְּאֲכִילָה.

עכ"ל דמלשון בכשרותן משמע דקאי גם אנטמא ושירי ואפ"ה קאמר דהשיריים שגשארן אסורים באכילה והוא בעצמו בפ"ה מהלכות תמידין ומוספין הלכה ט"ז פסק דהטמא בטומאתו והטהור בטהרתו, וצ"ע עכ"ד הלכותי הלכות.

אמנם קושיתו מדברי הרמב"ם אלו לא קשה כלל, דהרי אפשר לפרש, דקמ"ל רק דמקטירין את הבזיכין בטהרה אם נטמא אחד מן הסדרין. או אחד מן הבזיכין ולא אמרינן כר' יהודה דס"ל אין קרבן צבור חלוק והוי כנטמא ושניהם ולאחר הקטרה בנדאי דאשמוענן דמותר לאכול הסדר השני דלר' יהודה, אסור לאכול אף השני משום דאין קרבן צבור חלוק, ובאמת תמיהא לי מאד מה דלקוטי הלכות הביא בדרף ט"ו שם, דברי ר"א דאמר שאמר מחלוקת לפני זריקה אבל לאחר זריקה דברי הכל טמא בטומאתו וטהור יאכל דלדעתו פיון דבגמ' סתר דברי רב פפא דאמר דלפני זריקה פליגי בטעמא או הציץ מרצה על אכילות, ומוכיח בגמ' דהטעם מפני שאין קרבן צבור חלוק, דלא כרב פפא, לכאורה גם בלאחר זריקה והקטרה פליגי, דלר' יהודה, לא יאכלו שניהם משום דאין קרבן צבור חלוק וכן משמע מדברי הרמב"ם דלענין מאי נקט דאם נטמא אחד מן הסדרין לאחר הקטרה, הטהור בטהרתו, פשיטא הא אף אם חסרו השיריים לאחר הקטרה, הגשאר יאכל ע"כ דסובר הרמב"ם דלר' יהודה אף אם נטמא אחד מן הסדרים לאחר הקטרה, לא יאכלו שניהם, וקמ"ל הרמב"ם דהלכה כרבנן.

דהטהור יאכל אבל קודם הקטרה אם נטמא אחד מן הסדרין הדין הוא רק במקטיר הבזיכין אבל השיריים אסורין כדין שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה ואף דמפירוש המשנה להרמב"ם, משמע קצת דס"ל דאף למסקנא מחלוקתם דוקא בלאחר זריקה, שגרי הביא דברי ר"א.

דאמר דמחלוקתם דוקא בלפני זריקה והביא המסקנא דלימדו ערוף. כפי ר' יהודה שאין קרבן צבור חלוק, משמע דס"ל דהא דאמר ר' יהודה אין קרבן צבור חלוק, הוא דוקא לענין הקטרה ולא לענין אכילה אבל מדבריו בהלכה משמע דאף לאחר הקטרה אם נטמא אחד מן הבזיכין הוא חידוש, דהטהור בטהרתו דלר' יהודה שניהם יצאו לבית השריפה, עכ"פ מדברי הרמב"ם אלו, שכתב הטהור בטהרתו, אפשר דקודם הקטרה הדין הוא רק לענין הקטרה, שמקטיר הבזיכין: אבל לענין אכילה הוי כשיריים שחסרו קודם קמיצה דמקטיר הקומץ ושיריים אסורין אף בנטמא אחד מן הסדרין, אכן מוכח דסובר הרמב"ם דאם נטמא אחד מן הסדרין אף קודם הקטרה מותר הגשאר באכילה: שגרי כתב הרמב"ם בפ"ז מהלכות פסולי המוקדשין הלכה י"ג ז"ל, אבל אם נטמאת אחת משתי החלות או אחד משני הסדרים או אחת מחלות התודה בין לפני זריקה בין לאחר זריקה, אותה החלה ואותה הסדר אסור וטהור בטהרתו יאכל, עכ"ד הרמב"ם, הרי דסובר הרמב"ם דאף אם נטמא.

אלפני זריקה, ומשמע דהוא הדין הסדר לפני הקטרה הטהור יאכל הרי דנטמא לא הוי כחסרין ואיך כתב הרמב"ם בפ"א מהלכות פסולי המוקדשין. דאם גשארן מעט מן השיריים בכשרותן.

יקטיר הקומץ ואותן שיריים שגשארן אסורין באכילה. הרי דפסול הטומאה אסור השיריים שגשארן מלאכול וכן קושית הלכותי הלכות.

אָמַנְם לְכַאוֹרָה מוֹכַח כְּדַבְרֵי הַרְמַב"ם דְּאַף מְשׁוּם פְּסוּל טוֹמְאָה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ בְּשִׁירִים לְפָנָי הַקְטָרָה: אֲסוּר שְׂאֵר הַשִּׁירִים בְּאַכִּילָה, דְּהוּי כְּשִׁירִים שְׂחָסְרוּ קוֹנְדֵם הַקְטָרָה דְּקָרִינוּ עַלְזָה וְלֹא הַנּוֹתֶרֶת מִן הַנּוֹתֶרֶת דְּהָרִי אֵיתָא שֶׁם בְּהַקּוֹמֵץ דָּף י"ד עַל מַתְנֵיתָן דְּנִטְמָאת אַחַת מִן הַחֲלוֹת אוֹ אַחַד מִן הַסְּדָרִים דְּאָמַר ר' יְהוּדָה שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה וְנִחְמָים אוֹמְרִים הֵטְמָא בְּטוֹמְאָתוֹ וְהִטְהוֹר יֵאָכֵל, א"ר אֶלְעָזָר מַחְלוֹקֶת לְפָנָי זְרִיקָה.

אָבֵל לְאַחַר זְרִיקָה דְּבָרֵי הַפֶּל הֵטְמָא בְּטוֹמְאָתוֹ וְהִטְהוֹר יֵאָכֵל וְלְפָנָי הַזְרִיקָה בְּמֵאֵי פְּלִיגִי, אָמַר רַב פֶּפְא בְּצִיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת קְאָמְפְּלִגִי רַבְּנָן סְבָרֵי הַצִּיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת וּר' יְהוּדָה סְבָר אֵין הַצִּיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת ע"כ הָרִי מוֹכַח מִפְּאֵן דְּאַף בְּקִי"ל שְׂאֵם נְשִׂאָר שִׁירֵינִים בְּכַשְׂרוּתָן זוֹרֵק וּמְקַטֵּיר עֲלֵיהֶן אַעפ"כ הַשִּׁירִים הַנּוֹתֶרִים בְּכַשְׂרוּתָן אֲסוּרִין בְּאַכִּילָה וְרַק לְרַבְּנָן מְשׁוּם הֵכִי הִטְהוֹר יֵאָכֵל דְּהַצִּיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת, וְלֹא הוּי כְּחָסֵר וְא"כ לְדִידָן דְּפִסְקִינוּ אֵין הַצִּיץ מְרֻצָּה עַל הָאֲכִילוֹת.

אִם נִטְמָא מְקַצֵּת קוֹנְדֵם הַקְטָרֶת הַקּוֹמֵץ אוֹ הַבְּזִיכִין הַנּוֹתֶרִים אֲסוּרִין וּבְהֵאֵי סְבָרָא אִם בְּשִׁבִיל פְּסוּל הַטוֹמְאָה וְכַדוּמָה אִי הוּי חִסְרוֹן. דְּחֻזְיָנָן דְּרַב פֶּפְא ס"ל דְּאִם אֵין הַצִּיץ מְרֻצָּה הוּי כְּחָסֵר וְרִוּן.

בְּזָה לֹא מְצִינוּ דְּלִמְסַקְנָה יִסְתַּר זֶה וְלִפִּי זֶה נִיחָא דְּבָרֵי הַרְמַב"ם בְּפִי"א שְׂכַתְבַּת שֶׁם נֶאֱסָרוּ מְקַצֵּת שִׁירֵינִים מִטַּעַם פְּסוּל טוֹמְאָה אוֹ יֵצִיאָה אֶף שְׂמַקְטֵיר קוֹמֵץ עֲלֵיהֶם: אוֹתָם שִׁירֵינִים אֲסוּרִין בְּאַכִּילָה אָבֵל יִקְשָׁה דְּבָרֵיו בְּפִי"ז שְׂכַתְבַּת בְּחֻנּוֹת.

וְלַחֵם הַפָּנִים וּבְלַחֲמֵי תוֹדָה דְּהִטְהוֹר יֵאָכֵל אֶף אִם נִטְמָאוּ קוֹנְדֵם זְרִיקָה וְהַקְטָרָה. לְכֹן נִרְאָה לִי דְּסְבִירָא לְהַרְמַב"ם דְּבַצְבוֹר וְלַחֲמֵי תוֹדָה אֶף שְׂהֵם בְּיַחֲדִיד שְׂאֵנִי דְּהִנֵּה בְּפִסְחִים ע"ז פְּרִיף עַל מַתְנֵיתִין דְּחַמְשָׁה דְּבָרִים בָּאִים בְּטוֹמְאָה וְאֵין נֶאֱכָלִין בְּטוֹמְאָה לִימָא דְּלֹא כַר' יְהוֹשֻׁעַ דְּאָמַר אִם אֵין בְּשֵׁר אֵין דָּם וְאֵיהוּ סְבָר אֵין הַצִּיץ מְרֻצָּה: שְׂהָרִי אָמַר אִם נִטְמָאוּ הַבְּשֵׁר וְהַחֲלָב אֵין זוֹרֵק אֶת הַדָּם א"כ הַאִיף אֲתִי בְּטוֹמְאָה פִּינּוּן דְּאֵין נֶאֱכָלִין וּמִשְׁנֵי אֵלָא לֹא קִשְׂיָא פֶּאֵן בְּיַחֲוּד פֶּאֵן בְּצַבוֹר, וּפְרַש"י דְּטוֹמְאָה הַנּוֹתֶרָה בְּצַבוֹר כְּדַמְסִיק לְעֵיל דְּהֵי סְבוֹר דַּר' יְהוֹשֻׁעַ אֵית לִי הַצִּיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת, וְהַקְשָׁה בְּתוֹס' דְּהו"ל אֵלָא קְסָבֵר ר' יְהוֹשֻׁעַ הַצִּיץ מְרֻצָּה וְנַחֲוֹ זֹאת, עכ"פ הו"ל לְמִימַר אֵלָא קְסָבֵר ר' יְהוֹשֻׁעַ טוֹמְאָה הַנּוֹתֶרָה בְּצַבוֹר לְכֹן פִּירְשׁוּ בְּתוֹס' דַּר' יְהוֹשֻׁעַ סוֹבֵר הַצִּיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת, וְהָא דְּאָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ נִטְמָאוּ שְׁנֵיהֶם לֹא יִזְרוּק בְּיַחֲדִיד וּמִדְּרַבְּנָן לֹא יִזְרוּק.

וְהִנֵּה לְהַרְמַב"ם אוֹ אֶפְשָׁר לְתַרְץ כְּדַבְרֵי רַש"י דְּטוֹמְאָה הַנּוֹתֶרָה בְּצַבוֹר. שְׂהָרִי כְּתַב הַרְמַב"ם בְּפ"ד מֵהַלְכוֹת בִּיאַת מְקַדָּשׁ הַלְכָה ט"ו דְּטוֹמְאָה דְּחוּי' בְּצַבוֹר.

וְלֹא כְּדַבְרֵי תו"ס דְּהָא פֶּסֶק שֶׁם הַלְכָה זֶה אֵין הַצִּיץ מְרֻצָּה עַל אֲכִילוֹת. וְהִנֵּה רְאִיתִי שְׂהָר"ח מְפָרֵשׁ פֶּאֵן בְּיַחֲדִיד בְּעֵי ר' יְהוֹשֻׁעַ שְׁנֵי דְּבָרִים, אָבֵל בְּצַבוֹר לֹא בְּעֵי ר' יְהוֹשֻׁעַ אֵלָא חֲדָא וְהַדְּבָרִים שְׂגָבוּ מִמֶּנִּי.

דְּהָא לְקַמּוֹ קְאָמַר לֹא ר' יוֹסִי כַר"א סְבִירָא לִי דְּאָמַר דָּם אַעפ"י שְׂאֵין בְּשֵׁר כּו' מִתְקַיֵּף לֵה רַב מְרִי נְהִי נְמִי דַּר' יוֹסִי סְבָר כַר"א בְּשִׁלְמָא זְבָחִים אֵיכָא דָּם עוֹמֵר נְמִי אֵיכָא קוֹמֵץ לַחֵם הַפָּנִים נְמִי אֵיכָא בְּזִיכִין אֵלָא בְּשִׁמְי הַלְחָם מֵאוֹ אֵיכָא לְמִימַר וּכ"ת לְקַרְבַּ עֲמֹהָן הִינּוּ

שלמי צבור א"כ הוי להו ארבעה ואנו תמשה תנו כו' וילדברי הר"ח דמפרש דבצבור לא בעי אלא תדא.

עכ"פ יקשה לר' יהושע משתי הלחם דלא הוי אלא תדא. והיא אכילות.

ואין הציץ מרצה על אכילות כדפריד לר' יוסי. ועוד קשה אם נימא דהתירוץ פאן בצבור דבצבור אף ר' יהושע מודה דלא בעי אלא תדא א"כ למה להגמ' למימר דסבר ר' יוסי כר"א דאמר דם אעפ"י שאין בשר.

הא מתנימן דתמשה דברים באין בטומאה הא בצבור היא ובצבור הא גם ר' יהושע מודה דלא בעינו אלא תדא, לכן נראה לי דהפירוש בגמ' פאן ביחיד סבירא לר' יהושע דאין הציץ מרצה על אכילות.

פאן בצבור הציץ מרצה על האכילות פינו דבפסחים הותר גם אכילה ולפי זה צריך לפרש בדברי הרמב"ם שם בפ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה ז' דז"ל וכן הציץ מרצה על טומאת דברים הקרבין שצאמר והי' על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים.

אבל אינו מרצה על טומאת הנאכלין ולא על טומאת אדם שנטמא בטומאה ידועה. אלא אם כן היתה הטומאה הדחוי' בצבור שהציץ מרצה עלי'.

עכ"ל צריך לפרש דהאי דמסיק הרמב"ם. אלא אם כן היתה הטומאה הדחוי בצבור שהציץ מרצה עלי' וקאי אלפניו ואלפני פניו.

הינו בין על טומאת האדם שנטמא בטומאה ידועה בין על טומאת הנאכלין דבתרונהו אינו מרצה ביחיד. אבל בצבור מרצה בתרונהו.

משו"ה בצבור דמלבד ריצוי הציץ. הרי בצבור דחי טומאה, משו"ה תמשה דברים באין בטומאה, אף לכתחילה.

פינו דאיכא תרתי ריצוי ציץ ודחוי הטומאה. אבל ביחיד על אכילות אין הציץ מרצה, ואף על העולין פינו דלא דחי ביחיד טומאה, משו"ה אף אם נטמא הבשר והחלב אף לכתחילה לא יזרוק.

אף דחלב עולין המה וציץ מרצה, אכן שם לא הודחה טומאה משו"ה לא יזרוק. ביחיד אבל בצבור הציץ מרצה על האכילות וטומאה בהעלאה דוחה משו"ה באין טומאה לכתחילה וכל זה לר' יהושע אפשר לחלק ולומר דבצבור הציץ מרצה על האכילות.

אבל ר' יוסי הא אמר סתמא אין הציץ מרצה על האכילות ולא מחלק בין יחיד לצבור, הרי דר' יוסי סבר דאף בצבור אין הציץ מרצה על האכילות, משו"ה קאמר דמתנימן דקתני באין לכתחילה דלא כר' יוסי: וא"כ הרמב"ם שפיר פסק להא דבצבור באין בטומאה אף שטומאה דחוי' ונא הותרה משום דסבר דבצבור הציץ מרצה על האכילות, ואולי אפשר לפרש בדברי הר"ח דאמר דבצבור בחדא סגי הכא דבצבור די אם תדא טהור מקריבין לכתחילה.

מטעם שהציץ מרצה על אכילות בצבור. אף שדחוי' הוא.

אבל אם שנים טמאים הדים והבשר לכתחילה לא יקריב ויהדר על טהורין שְהרי טומאה דחוי' אף זה דוחק דאין דבריו משמעין כן. והנה בגמ' מנחות.

דף י"ב איתא איבעי להו לדברי האומר שירים שחטרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהו וקומא לו דאותן שירים אסורין באכילה, מהו דתהני להו הקטרה למקבעינהו בפגול ולפקינהו מידי מעילה אמר רב הונא אפינו לר"ע דאמר זריקה מועלת ליוצא ה"מ יוצא דאיתא בעיניו ופסול מחמת דבר אחר הוא.

אבל חסרון דפסולא דגופא הוא לא מהני לי' הקטרה כו' הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי דתניא קודש קדשים הוא שאם נפרסה אחת מהו פולן פסולות, הא יצאת הנה דאיכא גנאי פשרות מאן שמעת לי' דאמר זריקה מועלת ליוצא ר"ע הוא וקאמר נפרסה לא (וכרש"י אלמא אפילו לר' עקיבא דאמר מהניא הקטרה ליוצא מודה דבחסרון לא מהניא הקטרה) א"ל אביי מה קתני הא יצאת דלמא הא נטמאת הנה פשרות מ"ט דמנצה ציץ אבל יצאת לא.

ור"א היא דאמר אין זריקה מועלת ליוצא בדין הוא דאיבעי למתני נמי יצאת והאי דקתני נפרסה. הא קמ"ל דאפילו נפרסה דאיתא בפנים לא מהניא הקטרה.

אבל לר"ע דאמר זריקה מועלת ליוצא אפילו חסרון נמי מהניא לי' הקטרה ע"כ. והנה הרמב"ם פתב בפ"ק י"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה י"ד תודה שגפרסה חלה מחלומי פולן פסולות יצאת החלה או נטמאה שאר החלות פשרות כו'.

וכתב ע"זהכ"מ ז"ל ברייתא דספק דמנחות (דף י"ב) ודייק רבא הא יצאת הני דאיכא גנאי פשרות ומוקי לה כר"ע ואע"ג דאביי דחי התם ואמר דילמא ר"א היא דחוי בעלמא היא ועוד דכרבא נקטינו וכינון דמכשר ביצאה כ"ש בנטמאת ומפרש לה רבינו בתודה דאע"ג דקרא דמיייתי בגמ' בלחם הפנים ילפינו מינה לתודה עכ"ד הכ"מ, והדברים תמוהים דלפי זה נפשט האיבעיא דאף דסבר ר"ע זריקה מועלת ליוצא, אבל לחסרון אין מועיל הקטרה, שהרי אם נפרסה אחת מחלומי פולן פסולות וכדהדר בי' רבא ונקטינו פותי, וגם דברי אביי דחוי' בעלמא הוא, וא"כ איך פתב הרמב"ם בפ"ב מהלכות מעילה, הלכה ז, דאם נפסלו השירים או שחטרו ואחר כף הקטיר הקומץ הואיל והקטרה זו אינה מתרת השירים באכילה, הרי הדבר ספק אם יצאו מידי מעילה או לא יצאו, ולכאורה פינון דרב הונא פשיט דלא מהני הקטרה וגם רבא חזר בו ואמר, לאו מילתא היא דאמרי, והודה דאף לר"ע אין הקטרה מועלת לחסרון, מדנפרסה אחת מחלומי פולן פסולות, אף דביוצאות פשרות שאר החלות, א"כ הי' להרמב"ם נפסוק דבנדאי מועלין, דאין הקטרה מועלת.

והנראה לי דהנה התוס' שם בד"ה הוא. הרבו להקשות הא ע"כ, הא דנפרסה אחת מחלומי מייירי לאחר שראוי לפרק, דהוי פנקמץ פבר דאי קודם הא הוי מנחה שחטרה קודם קמיצה, וע"כ לאחר שפירקה או שראוי לפרוק דהוי פנקמץ פבר, וא"כ היכי דייק מהכא דלא מהני הקטרה למקבעי בפגול ולאפוקי מידי מעילה, ועוד א"כ לידוק מה היא דלעיל דקתני הלחם פסול ומקטיר עליו הבזיכין, ועיין שם בדברי התוס'.

לכן נראה לי דאין הפננה בגמ' דסבירא לי, דאם נימא דמועיל הקטרה על חסרון, והי' פשר אם נפרסה אחת מחלומי, דבנדאי פיון דכתיב קרא קודש גדשים הוא, משמע דוקא אם יש פהויתן חלות שנים עשר, הרי גלי קרא דפסולות, אם אין שנים עשר חלות ופרוסה לאו חנה היא, אלא דרבא הכי מדייק, דהנה רב הווא אמר, דאף דר"ע סובר זריקה מועלת ליוצא, אבל חסרון דפסול הגוף הוי ולא מחמת דבר אחר לא מהני הקטרה וא"כ סבירא לרב הווא דחסרון הוא פסול יותר מיוצא.

אכן רבא אמר, אדרבה יוצא הוא יותר פסול מחסרון דחסרון איתא בפנים ויוצא ליתא בפנים הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי דיוצא הוא יותר פסול מחסרון דאין הדבר פו. דהנה אמרינו קודש גדשים היא דאם נפרסה אחת מחלומי כולן פסולות דגלי קרא בלחם הפנים.

קודש גדשים הוא דוקא אם הוא בהויתו ומדקתני נפרסה. משמע דאם יצאת אחת מחלומי הנשארות פשרות ואם נימא דיוצא הוא יותר פסול מחסרון א"כ מה שייצאת אחת מן החלות ואיננה בפנים, הרי זה חסרון פסולה בגופא, מה שנפסלה משום יוצא, וא"כ נהי דאין לפסולו מקרא דקודש גדשים דקאי רק לענין זה שאם אין שנים עשר חלות שלמות פסולות כולן.

אבל ביציאת החלות שלימות אבל הפסול שייצאת יהי חסרון בגופא וא"כ כמו ששירים שחסרו עושה פסול על הנשא. מפני החסרון, א"כ אם יצאת יהי הפסול הזה כמו חסרון בגוף ועוד יותר פסול מחסרון כמו שרצה רבא לאמר דיציאה יותר פסול מחסרון מטעם דליתגיהו וא"כ אמאי בלחם הפנים שיש להם דין מנחה שהרי הבזיכין הפה הקומץ והקטרת הבזיכין כמו הקטרת הקומץ דאף דמקטיר קומץ השירים שחסרו אף הנשארים אסורים באכילה וא"כ, כשיצאה החלה, יפסלו השאר מטעם חסרון, וכמו דחזינו בגמ' דאם אין הציץ מרצה על אכילות, הנשארים אסורין מטעם חסרון, וא"כ מה דאמר רבא לאו מילתא הוא דאמרי היינו מה שאמרתי שפסול יוצא הוא יותר פסול מחסרון, א"כ אמאי אם יצאה אחת מן החלות שבלחם הפנים.

הנשארות פשרות לאכילה. יהי פסול יוצא פאילו נחסרו.

ע"כ דחסרון הוא פסול בגופו. אבל יוצא לא הוי פסול הגוף.

ומשו"ה אם יצאת אחת מן החלות הנשארות פשרות, דפסול חסרון הוא פסול בגוף. אבל יוצא דהוי פסולו מחמת דבר אחר.

לא הוי פחסרון ואין פוסל הנשארות והא דמסיק בגמ' וקאמר נפרסה לא, אין הפננה דקשה, אמאי נפרסה פסולות הנשארות פסולות. דנה לא קשה כלל.

דהרי פתיב קרא. דאם נפרסה אחת מן החלות פסולות כולן מקרא דקודש גדשים הוא, רק הפננה וקאמר דוקא נפרסה פסולות.

אבל לא יצאת, דאם יצאת אין פוסל הנשארות, דלא הוי פסול פחסרון, ונחיי אפיי דברי רבא. דאפשר דאתיא כר"א, דאמר אין זריקה מועלת ליוצא ולדידי.

פסול יוצא עושה חסרון ואם יצאת אחת מן החלות אף דהחלות שלמות ואין לפסול הנשארות מקרא דקונדש גדשים. אעפ"כ פסולות מטעם חסרון בשירים.

דדין הוא דאף דמקטיר קומץ השירים אסורים באכילה דפסול יוצא פסול פסול לר"א. אלא דקתני נפרסה.

אבל נטמאת אין פסול טומאה לפסול הנשארות דמצי הציץ אבל יוצא פסול לר"א. אבל לר"ע סבירא לי' דהפסולים עושים חסרון.

אף דיצאת, ואעפ"כ הקטרה בין ליוצא בין לחסרון. ומפקא מידי מעילה ולפי זה פיון דדחי אבני דברי רבא דאין ראי' נשארה האיבועיא אי הקטרה בפסולין כמו חסרון בגוף.

מועיל להפקיע מידי מעילה או לא. אמנם כל זה דחשבינו הפסול לחסרון היינו דוקא במנחה הנקמצת, דגלי קרא דפסול חסרון.

פוסל מאכילה את כל השירים דאין מועיל הקטרת הקומץ להתיר באכילה, אבל בלחמי תודה לא מצינו כלל שיהי' הדיון, שחסרון יפסל הנשאר, ורק שיהיו חלות שלמות, זהו הדיון בלחמי תודה, אבל פסול דחסרון דאין בהם הקטרת הקומץ רק זריקה.

הנה בזריקה אף אם נשאר מקצת השירים מותרים באכילה ורק שיהיו החלות שלמות בעינו דהא לא הוי הנותרת מן הנותרת פיון שאין קמצה ואף אם נפסלה אחת מן החלות הנשארות כשורות.

ומשו"ה הרמב"ם בדיני דלחמי תודה. בפ"ב מהלכות פסולי המוקדשין כתב רק דאם נפרסה אחת מן החלות פסולות: אבל יצאת או נטמאת, הנשארות כשורות, דאין פסול דחסרון פוסל בלחמי תודה שהרי אין בהם קמיצה והאי דינא דחסרון פוסל הנשאר, הוא דין בקמיצה, והנה בשתי הלחם דג"כ אין בהן קמיצה, לא שיהי' בהם פסול דחסרון ורק בעינו שיהיו שלמות אכן אם יצאת אחת מן החלות, בין שחיתה לזריקה.

פיון דהוונקו זה לזה אם אבדו או נפסלו החלות נפסלו הכבשים וא"כ יפסלו הלחם והכבשים. מטעם דהוונקו הכבשים להלחם.

והא דאמר הרמב"ם בלחמי תודה שאם נטמאו או נפסלו הלחם פסול הוא בנטמאו פולן דאין לזריקה מה להתיר, וא"כ הזריקה על הלחם הוא פסול. מעתה מיושב קושית הלכות על הרמב"ם שכתב במנחה אם נשארו מקצת בכשרותן מקטיר הקומץ השירים אסורים באכילה.

והקשה מהא דאם נטמאת אחת מן החלות או מן הסדרים דהטהור בטהרתו וכמו שאלמנו הקושית הא דכתב הרמב"ם בפ"ז מהלכות פסולי המוקדשין, דאם נטמאת אחת מחלות לחם הפנים או משתי הלחם או מלחמי תודה דהטהוריאכל, אכן לפי שבארנו, דבצבור הציץ מרצה על אכילות, ובלחמי תודה אין פסול חסרון, א"כ דברי הרמב"ם מאירים, שאם נטמאת אחת מחלות לחם הפנים דקרפן הוא לא הוי חסרון לגבי אינך, שהרי בצבור הציץ מרצה על אכילות, וכן באחת משתי הלחם, אף דאין בהן פסול חסרון אבל הא הוונקו להם הכבשים, ע"י השחיטה, אבל פיון דשתי הלחם הוי קרפן צבור, הציץ מרצה

על אכילות, ולא הוי חסרון וכמו דאיתא להדיא בגמ' מנחות, וכן אם נטמאת אחת מלחמי תודה, אף דקרפן יחיד הוא.

אבל הא בלחמי תודה. אין בהם פסול דחסרון, וכינן דהחלה שלמה, הנשארות פשרות, דבלחמי תודה פוסל האחרות רק פסול דשלימות, אבל במנחה דקרפן יחיד היא ובה יש פסול דחסרון שפוסל הנשאר ופסולי דאסור הא חסרון, דדין הוא הנותרת יאכלו וכינן דאין ראוי לאכילה הוי פסול משו"ה אם נטמאו או יצאו מקצתן אף דמקטיר קומץ, הנשאר אסור באכילה, דאין הציץ על אכילות ופסול יוצא אסור משום ספק דרבא ואב"י, דאולי פסול יוצא הוי כמו חסרון בגוף, ומשו"ה כתב הרמב"ם, בפ"ב מהלכות פסולי המוקדשין דאם נפרס אחת מחלות התודה פולן פסולות שהרי בתודה בעינן חלות ואם נפרס אחת מן החלות אין פאן שלימות, אבל פסול דחסרון אין בלחמי תודה, משו"ה אם יצאו או נטמאו מקצת, הנשארות פשרות.

והא דאמר אחר פו הרמב"ם דאם נטמאו או יצאו הלחם פסול, מייירי דנטמאו או יצאו פולן, דהרי בפ"ז אמר הרמב"ם בפירושו דאם נטמאת אחת הנשארות פשרות, והנה לפי זה נוכל לאמר, דמשו"ה אמר הרמב"ם דאם יצאו השיריים והקטיר הקומץ עליהם אין מועלין בהן טעמא דהרמב"ם, פינן דלרבא ואב"י מספקא להו אם פסול יוצא גדול מחסרון או לא ואם נימא דפסול חסרון פינן דהוי חסרון בגוף הוי יותר פסול מציאה ואעפ"כ אין מועלין בהן, א"כ עכ"ל דאמרה התורה במנחה דמועיל הקטרה להוציא מידי מעילה, אף לפסול בגופו, א"כ מכש"כ דמועיל לפסול יוצא וא"כ אף דבבשר אם יצאו פולן אין מועיל הנריקה להוציא מידי מעילה, במנחה הא חזינן בחסרון דאמרה התורה שמקטיר לכתחילה הרי דבמנחה גלתה התורה, שמועיל הקטרת הקומץ אף לפסוליו, וא"כ אף ביוצא פולן יועיל הקטרה להוציא מידי מעילה, שהרי יוצא פסול קטן מחסרון בגופו, אכן אם נימא דגלתה התורה רק דצריך להקטיר אבל מידי מעילה אין מוציא בחסרון א"כ גם ביוצא יהי מעילה, ונצטרף לומר דחידוש התורה דבמנחה בעינן רק שיהיו שיריים.

אבל לא בעינן שיפעלו על השיריים. והא דפסק דאם נטמאו או יצאו אין מקטיר עליהן הקומץ הוא משום ספק, דילמא חסרון פינן דאיתא בפנים, אינינו פסול כמו יוצא ונטמא, בודאי דאפשר לומר, דהוי יותר פסול מיוצא וחסרון וכדמוכח מגמ' פסחים שהבאנו דס"ל דביוצא לא בעי ריצוי ציץ, ובנטמא בעי ריצוי ציץ פינן דאין מרצה ביחוד על אכילות.

הטומאה דמגרע הקדושה הוי כמו חסרון בגופו ויותר מחסרון. וא"כ דילמא אמרה התורה דבחסרון מועיל הקטרה להוציא מידי מעילה וא"כ במנחה נמי בעינן שההקטרם תפעול על השיריים, ומשו"ה לענן אם להקטיר דאם אסור להקטיר הוי אסור דאורייתא פסק הרמב"ם, דאין מקטירין מספק, משום דילמא חסרון לא הוי פסול כמו נטמא ויוצא ופסול נטמא בודאי גדול מחסרון, ומשו"ה קתני במתניתין דאם אבדו ונטמאו אין מקטיר קומץ דדוקא בחסרון אמרה התורה, שמקטיר קומץ אבל בפסול דנטמאו ואבדו לא אמרה התורה, וביוצא אם נימא דכינן דליתניהו הוי יותר פסול, ג"כ אין מקטיר, אף דאפשר דלא הוי בחסרון, וא"כ ביצאו פולן הי' הדין דמקטיר לכתחילה פינן

דאין חסרון בגוף, אָבֿל פֿינן דֿהוי סָפֿק אָסור להקטיר, אָבֿל בַּמְעִילָה, דֿכִּינן דֿנפֿסלו, המְעִילָה רק מִדְּרַבָּנּוּ.

וכִּינן דֿהוי סָפֿק, דִּילמָא בַּחֲסָרוֹן אִין מוֹעֲלִין, דְּאָמְרָה הַתּוֹרָה דֿהַקְטָרָה מוֹעֲלַת אִף לִפְסוּלִין, וּפְסוּל יוֹצֵא לָא הוּי פְּחֲסָרוֹן בַּגּוּפּוֹ, מִשּׁוּם סָפֿק אִין מוֹעֲלִין, וְהָא דְּכַתְּבֵי הֶרֶמְבַּ"ם הַטַּעַם דֿסָפֿק, רַק בַּחֲסָרוֹ מִקְצַת אִו נִפְסָלו, וְהָא נִפְסָלו הַפְּנִינָה שְׂאֵם נִפְרַס אַחַת מַחֲלוֹת לְחָם הַפְּנִים.

דְּהָא בַּטְּנִמָּאָה פְּתַב. וְהוּא פָּסֿק דֿהִיִּסַח הַדַּעַת הוּי רַק פְּסוּל טְנִמָּאָה, ע"כ דֿנִפְסַל הַפְּרִירוּשׁ, נִפְרַס אַחַת מַחֲלוֹת, וּבְזוּה פְּתַב הֶרֶמְבַּ"ם, הַדִּין דֿסָפֿק אִם מוֹעֲלִין, הִינּוּ מִשּׁוּם דֿסִפִּיקָא בַּגְּמ' אִירֵי בַּחֲסָרוֹן, אָבֿל בְּאַמַּת גַּם בִּיּוֹצֵא הַטַּעַם מִשּׁוּם סָפֿק.

אָכּוּן בְּאַשְׁרֵי דְּכַרִּי הֶרֶמְבַּ"ם דְּבִיּוֹצֵאוּ אִו נְטִמָּאוּ שְׂאִין מוֹעֲלִין, אִף בִּיּוֹצֵאוּ אִו נְטִמָּאוּ פֿל הַשִּׁירִיִּים, הֵמָּה תּוֹסְפָתָא מְפֻרְשֵׁת בַּפ"ד דְּמִנְחוֹת. דְּאִיתָא שֶׁס קִמְצַן בְּשִׁתִּיקָה וְיּוֹצֵאוּ שִׁירִיִּים חוּץ לְקַלְעִים וְהַקְטִיר אֶת הַקְּנוֹמֶץ בְּשִׁתִּיקָה.

ר"א אומר ה"ז פְּמוֹת שְׁהִי מוֹעֲלִין בְּשִׁירִיִּים וְאִין חֵיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וְטִמָּא, ר' עֲקִיבָא אומר הַנִּרְצָה (מָה דְּאִיתָא בַּתּוֹסְפָתָא הַנִּרְצָה הַצִּיץ הוּא ט"ס וּפְרִיָּה לְמוֹחֶק דְּאִין צִיץ מְרִצָה עַל הַיּוֹצֵא, רַק הַפְּנִינָה הַנִּרְצָה הַהַקְטָרָה) עַל הַיּוֹצֵא וְאִין בְּשִׁירִיִּים (מְעִילָה) אָבֿל חֵיבִים עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וְטִמָּא נְטִמָּאוּ הַשִּׁירִיִּים וְהַקְטִיר הַקְּנוֹמֶץ הַכֹּל מוֹדִין שְׂאִין מוֹעֲלִין בְּהֶן עַכ"ד הַתּוֹסְפָתָא.

הַרִי דִּדִין הֶרֶמְבַּ"ם מְפֻרְשׁ בַּתּוֹסְפָתָא, וּבּוֹדַאי דְּהָא דְּאָמַר יּוֹצֵאוּ הַשִּׁירִיִּים הַפְּנִינָה יּוֹצֵא פּוֹלָן, דְּהַרִי מְקוֹדֵם אָמַר: נְטִמָּאוּ הַשִּׁירִיִּים אִו נִפְסָלו אִו שְׂיּוֹצֵאוּ חוּץ לְקַלְעִים ר"א יְקַטִּיר הַקְּנוֹמֶץ וּר' יְהוֹשֻׁעַ אָמַר לֹא יְקַטִּיר, וּג"כ לֹא אָמַר נְטִמָּאוּ פּוֹלָן, וְע"כ דְּנְטִמָּאוּ פּוֹלָן דְּקָאָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ לֹא יְקַטִּיר וּבְנְטִמָּאוּ אִו יּוֹצֵאוּ מִקְצַתָּן הָא קו"ל דִּיקַטִּיר, ע"כ דְּהַפְּרִירוּשׁ נְטִמָּאוּ אִו יּוֹצֵאוּ פּוֹלָן.

א"כ לְבַתֵּר הֵכִי דְּקָאָמַר קִמְצַן בְּשִׁתִּיקָה וְיּוֹצֵאוּ שִׁירִיִּים הַפְּנִינָה שְׂיּוֹצֵאוּ פּוֹלָן, וְלֹא דְּמִי לְמַתְנִיתוּן דְּמְעִילָה דָּף ו' בְּשֵׁר קְדָשִׁי קְדָשִׁים שְׂיּוֹצֵאוּ חוּץ לְקַלְעִים, שְׂפִירוּשׁוּ בַּגְּמ' בִּיּוֹצֵאוּ מִקְצַתָּן, דְּהֵתָם קָאָמַר בְּשֵׁר קְדָשִׁי קְדָשִׁים שְׂיּוֹצֵאוּ אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ דְּהַשְׂאֵלָה עַל בְּשֵׁר שְׂיּוֹצֵאוּ, הִינּוּ מִקְצַתָּ בְּשֵׁר: אָבֿל הֵכִא בְּהַתּוֹסְפָתָא דְּקָאָמַר מְקוֹדֵם נְטִמָּאוּ שִׁירִיִּים אִו שְׂנִפְסָלוּ אִו שְׂיּוֹצֵאוּ חוּץ לְקַלְעִים.

דְּהַפְּנִינָה פֿל הַשִּׁירִיִּים. אִם הִי אַח"כ הַפְּרִירוּשׁ מִקְצַתָּ שִׁירִיִּים הִי מְפָרֵשׁ, וְכִינן דְּאָמַר בְּסִתְמָא וְיּוֹצֵאוּ שִׁירִיִּים.

קִיאִי אֶלְמְעֵלָה דְּאֵע"פִי שְׂאָסוּר לְהַקְטִיר: אִם הַקְטִיר הַנִּרְצָה, וְלִר"ע אִין בּוּ מְעִילָה, א"כ דִּין הֶרֶמְבַּ"ם מְפֻרְשׁ בַּתּוֹסְפָתָא וּמִשְׁמַע דְּבּוֹדַאי בִּיּוֹצֵאוּ פֿל הַשִּׁירִיִּים אִו נְטִמָּאוּ פֿל הַשִּׁירִיִּים, אִם הַקְטִיר הַקְּנוֹמֶץ אִין מוֹעֲלִין בַּתּוֹרַת וּדְאִי אִין מוֹעֲלִין לִר"ע דְּהַלְכָה פְּמוֹתוֹ וְצָרִיף טַעְמָא מ"ש בְּשֵׁר דְּאִם יּוֹצֵאוּ פּוֹלָן אִף לִר"ע מוֹעֲלִין לְכּוּן נִרְאָה לִי טַעְמָא, דְּהַנְּהָה בַּגְּמ' מִנְחוֹת דָּף י"ב הַנ"ל שְׂהַבְּאֵנוּ: דְּקָאָמַר אִיבְעִי לְהוּ לְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר, שִׁירִיִּים שְׂחֲסָרוּ בִּין קְמִיצָה לְהַקְטָרָה, מִקְטִיר קְנוֹמֶץ עֲלֵיהֶן וְקִימָא לִן דְּאוֹתוֹן שִׁירִים אָסוּרִים בְּאַכִּילָה מְהוּ

דתהגני להו הקטרה למקבעינהו בפגול ולפקעינהו מידי מעילה אמר רב הונא, אפילו לר"ע דאמר זריקה מועלת ליוצא ה"מ יוצא דאימת בעיני' ופסול מחמת דבר אחר הוא.

אבל חסרון דפסולא דגופא הוא לא מהגני הקטרה, והקשה בתו"ס, הא יוצא פולו גם ר"ע מודה דאין זריקה מועלת ליוצא וכתבו בתו"ס דהו מצי למימר ה"מ יוצא מקצתו. אבל פולו לא.

ולדידי נראה דהפונה בגמ' פו, דהנה החילוק בין יצא פולו ליצא מקצתו: דלכאורה הא מקצת יצא ואם ביצא פולו גם ר"ע מודה דכיון דיצא אין מועיל הזריקה על מה שיצא. א"כ גם ביצא מקצת לא יועיל על המקצת, ומהו הפירוש בגמ' מגודמועיל לאותו שבפנים מועיל ליוצא, ועכצ"ל דהיכא דיוצא פולו דאז לכתחילה אין לזרוק, משום דתהי' הזריקה על יוצא ותהי' הזריקה פסולה.

א"כ אף אם זרק, אף דהזרצה, אבל הזריקה פסולה, דמשום מה הוכשרה הזריקה, ע"י שפעל הזריקה על היוצא, א"כ זה פסול בהזריקה וזריקה פסולה פי האי אין מוציא מידי מעילה את היוצא, אבל, בנשאר מקצת דהזריקה כשרה וזריקה כשרה מועלת ליוצא, אבל זריקה פסולה אין מועלת ליוצא אכן בשירי' אף אם נימא דכל השירי' אסורים, עכ"פ ההקטרה כשרה, דהרי אמרה התורה שמקטירין הקומץ אע"פ שחטרו השירי' קודם קמוצה, וא"כ הכשרה התורה את ההקטרה, אע"פ שחטרו או הטעם דמקטירין הקומץ אע"פ שחטרו השירי' הוא פדאי' בתו"ס מנחות דף ט' ד"ה אותן, דכיון דהא דבמנחה בעינן שיהיו שירים ילפינן מזבח ובזבח הא אם חטרו מקצתו זורק הדם: א"כ גם במנחה.

אף אם חטרו מקצתו מקטיר הקומץ שיהי אין לימוד נפסול או אפשר לומר כיון דפסול בשחטרו השירים בין קמיצה להקטרה ילפינן מן הנותרת ולא הנותרת מן הנותרת. א"כ הרי גלתה התורה דרק לענין אכילה אסור לאכול הנותרת מן הנותרת אבל לענין הקטרת הקומץ אין מעכב עכ"פ בנדאי דיש ילפוטא דמקטירין הקומץ אע"פ שחטרו לכתחילה א"כ גלתה התורה דהקטרה כשרה וכיון דס"ל לר"ע דזריקה כשרה מועלת ליוצא הרי דחסרון הדבר שיצא אין מגרע שלא יועיל הזריקה הכשרה לפי זה בהקטרה דהוי הקטרה כשרה אף בחטרו השירים כיון דאמרה התורה להקטיר בנדאי דבמנחה תועיל הקטרה לחטרו השירי' אם נימא דחסרון לא הוי פסול פיוצא א"כ כיון דאמר ר' עקיבא דפסול יוצא אין מונע שפא תועיל הזריקה הכשרה על היוצא גם פסול חסרון אם נימא שהפסלות אינינו פיוצא בנדאי דתועיל ההקטרה הכשרה שהכשרה התורה ואמרה להקטיר לכתחילה.

ולפי זה מוכח מהתוספתא עוד דרגא. דאף דאם יצאו הבשר והאימורים אין הזריקה מועלת ליוצא, משום דאף שהזרצה, אבל כיון דמה שהזרצה הא הועיל מה שהיו הבשר והאימורים, דאם אין בשר ואימורין, הא לא הזרצה, א"כ מה הועיל שהזרצה הזריקה הבשר והאימורין הפסולין.

זה עושה פסלות על הזריקה, וזריקה פסולה אהו מועלת ליוצא, אבל בהקטרה, הא אף אם אין שירים פלל, אם הקטיר הזרצה, וכדביארנו. דכיון דהוי ועשית, שיהי בקומץ

היכא דפסולו בקונדש אם עליו לא ירדו, ואי אפשר לפרש לעינן מנחה שלא יהי "וועשית" אם אין שירינים ממילא אין לנו לימוד לפסול ונהוי הקטרה פשרה, בלא השירינים: א"כ אין השירינים שיצאו מועילים להכשיר ההקטרה ונהוי ההקטרה אם הקטיר פשרה, משו"ה לר"ע דזריקה מועלת לינצא, אם הזריקה פשרה ס"ל דבהקטרה אף אם יצאו פולן פינו דההקטרה פשרה בלא השירינים שיצאו מועלת לינצא וכן בנטמאו, דפסלות הטומאה אף אם הי' מועילה על ההקטרה הציץ מרצה על העולין משו"ה אין מועלין בשירינים.

שהרי ההקטרה פשרה. משא"כ בזבח בלא הפשר הינצא לא הי' מרצה, א"כ הזריקה פסולה, אף שהורצה אין מועלת ליוצא.

אבל בחסרו מיבעי לגמ' דילמא מה דס"ל לר"ע דזריקה פשרה מועלת ליוצא היינו דיוצא אין זה פסול בגופו: וכן בנטמאו: הטעם משום דעל פסלות שעושה הטומאה על הזריקה מרצה הציץ.

אבל בחסרון דהפסול בגוף אף זריקה פשרה אין מועלת, א"כ במנחה אף דהקטרה פשרה אין מועיל לחסרו השירים, או דפסול חסרון לא הוי פסול פינצא, וא"כ ק"ו אם מועלת זריקה פשרה לינצא.

מכ"שכ שתועיל הקטרה פשרה לשירינים שחסרו, ומשו"ה בפ"ג מהלכות מעילה כתב הרמב"ם, דאם יצאו השירינים או נטמאו אין מועלין שהרי לפסולין האלו בנדאי דמועיל זריקה והקטרה פשרה אבל בחסרו או נפסלו היינו שנפרס חלה מלחם הפנים (או פסול נעבד שהשתחוה להשירינים, והא דלא משני.

בפסחים ל"ד. דנפסל הפשר מיירי בנעבד.

היינו שהשתחוה לבשר. התם סבר.

דנעבד לאינו שלו אין אוסר, או דשם סבר דפסול הגוף לא הורצה, והרמב"ם הא פוסק, דנעבד אוסר לגבוה אף באינו שלו. וגם פסק כגמ' דמנחות דפסול הגוף ספק, אם מרצה, דלסוגיא דמנחות.

אף פסול הגוף. אפשר דמרצה דהא חסרון בנדאי פסול הגוף הוי ואעפ"כ בעי לומר, דמוציא מידי מעילה ודוק) שם נשארה האיבעיא.

אם הוי פסול יותר מיציאה: ואין מועילה אף הקטרה פשרה או דאדרבה הוי פסול יותר קל ומועילה הקטרה פשרה, דבמנחה ההקטרה פשרה אם עלתה בלא השירינים. סימן כ סוגיא דשחט שני כבשים על ארבע חלות גמ' מנחות דף מ"ז תנו רבנן שחט שני כבשים על ארבע חלות מושף שתיים מהן ומניפון והשאר נאכלת בפדיון אמרוה רבנן קמי' דרב חסדא הא דלא כרבי דאי כרבי פינו דאמר שחיטה מקדשה דפריק להו היכא אי דפריק להו מאבראי אפסיל ביוצא אי גואי הא מעייל חולין לעזרה כו' (פרש"י נהי דשתיים אין להם אלא קנושית דמים וישנן בפדי' דכבשים מידי דחזו להו מקדשי כו' ומביא מעות ואומר בכל מקום שהן השתיים שאינן מקודשתתחללו על המעות הללו כו' מיהו היכי פריק להו והיכי משתרו ונהרי אינו מכיר אלו הם שאינן מקודשתת כו' אפסלו המקודשת

בִּינְיָא וּמִתּוּךְ שְׂאִינָן מִפִּירָן הָרִי פְּנֻלָם פְּסוּלוֹת) אָמַר לְהוּ רַב חֲסֵדָא לְעוֹלָם פְּרַבִּי וּפְרִיק לְהוּ גִנְאִי וְחֻלְיִין מִמִּילָא הֵוִין כּו' אָמַר לִי רַב אַחָא בְּרִי דְרַבָּא לְרַב אֲשִׁי לִימָא תְּהוּי תִּיבְתָא דִּר' יוֹחָנָן דְּאִתְמַר תּוֹדָה שְׁשֻׁחְטָה עַל שְׂמוֹנִים חֲלוֹת חֻזְקִי אָמַר קְדָשׁוֹ אַרְבַּעִים מִתּוּךְ שְׂמוֹנִים וּר' יוֹחָנָן אָמַר לֹא קְדָשׁוֹ אַרְבַּעִים מִתּוּךְ שְׂמוֹנִים וְלֹאֹ מִי אִתְמַר עֲלֵה אָמַר ר' זִירָא הִפְּלֵ מוֹדִים הֵיכָא דְאָמַר לְקְדָשׁוֹ אַרְבַּעִים מִתּוּךְ שְׂמוֹנִים דְּקְדָשׁוֹ הֵכָא נְמִי דְאָמַר לְקְדָשׁוֹ אַרְבַּעִים מִתּוּךְ שְׂמוֹנִים וְעֵינָן בְּתוֹס' ד"ה מוֹשֵׁף שְׂתוּם ו"ל מוֹשֵׁף שְׂתִים מִהֶן וּמְנִיפֵן לְמֵאִי דְמוֹקֵי פְּרַבִּי צְרִיף לֹמַר שְׂמִנְיָהּ פְּנֻלָם דְּהָא לֹא יְדַעֵי הֵי אַקְדִּישׁ וְתִימָה דְכִינּוֹן דְּבִתְנוּפָה שְׂאֵחַר שְׁחִיטָה אִיגְרִי א"כ גִּימָא זֹזְרֵק הֵדָם עֲלֵיהֶן כְּדַמְזַפִּיר תְּנוּפָה דְלֹא צְרִיף.

וְעוֹד דְּלִישְׁנָא לֹא מִשְׁמַע שְׂיִנְיָהּ הֵד' וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ נוֹטֵל אַחַת וּמְנִיף הַשְּׁלֵשׁ אַחֲרַת עֲמֵהֶן זֹ אַחַר זֹ וְכֹן בְּשִׁנְיָהּ וְכֹן בְּשִׁלִּישִׁית וְכֹן בְּרַבִּיעִית וְהַשְּׁתֵּי אֹרִי לֹן שְׂצָרִיף שְׂנָא יְנִיף הֵד' בְּבַת אַחַת פְּדִי שְׂיָהָא גִיפְרָ שְׁלֵא יְזַרְק הֵדָם רַק עַל הַשְּׂתִים ע"כ.

אֲכֹן הֶרְמַב"ם בִּפ"ח מִהֲלֻכוֹת תְּמִידִין וּמוֹסְפִין הֲלָכָה י"ב פְּתַב ו"ל שְׁחַט שְׁנֵי פְּכָשִׁים עַל אַרְבַּע חֲלוֹת אִם אָמַר יְקְדָשׁוֹ שְׂתִים מִתּוּךְ אַרְבַּע מוֹשֵׁף שְׂתִים מִהֶן וּמְנִיפֵן וְהַשְּׂאָר פּוֹדִין אוֹתָם בְּפָנִים וְנֶאֱכָלִין בְּחוּץ כְּשֶׁאָר חֻלְיִין ע"כ דְּבַרִּי הֶרְמַב"ם וְכִבְרַתְמָה עַל זֶה הִלְחַם מְשֻׁנָּה ו"ל אֲבָל רַבִּינוּ ו"ל נִרְאָה דְּפִלְגִי שְׂפִתָּב כו' וְדְבָרֵינוּ מִתְמַיְהוּן דְּכִינּוֹן דְּלֹא יְדַעִינוּ הֵי גִיְהוּ קְדוּשׁוֹת אִמְאִי נֶאֱכָלִים בְּחוּץ דִּילְמָא אוֹתָם הִנְאָכְלִין הֵם הַקְּדוּשׁוֹת וּכ"ת הָרִי נִתְבָּרַר אַח"כ שְׂאֵלוֹ הַשְּׂתִים שְׁפּוֹדָה הֵם חֻלְיִין הָא קִי"ל בְּדִאֹרְיִיתָא אִין בְּרִירָה וְעוֹד אִם יְכוֹל לְבָרַר וְאָמַר אֵלוֹ הַשְּׂתִים יְהִי קְדוּשׁוֹת בְּקְדוּשׁוֹת שְׂתִי הִלְחַם וְהִב' אַחֲרִים הֵם קְדוּשׁוֹת קְדוּשׁוֹת דְּמִים א"כ אֲפִילוֹ בְּחוּץ יְכוֹל לְפָדוּתָם וְאִינָם גְּפִסְלִים בִּינְיָא דְּקְדוּשׁוֹת דְּמִים בְּיָדוֹ לְבָרַר כו' וְכֹן יֵשׁ לְתַמּוּהָ עַל מַה שְׂפִתָּב בִּפִּי"ב וּמִהֲלֻכוֹת פְּסוּלֵי הַמְּקוֹדְשִׁין גְּבִי תּוֹדָה שְׁשֻׁחְטָה עַל שְׂמוֹנִים חֲלוֹת לִוְקַח אַרְבַּעִים מִתּוּךְ שְׂמוֹנִים וּמְרִים מִהֶם א' מִפְּלֵ קְרָבָן וְהַאֲרַבְעִים אַחֲרוֹת יוֹצְאוֹ לְחֻלְיִין ע"כ דְּמִדְּבַרִּי הַתּוֹס' פְּרָק הַתּוֹדָה דָּף ע"ח לֹא מִשְׁמַע הֵכִי אֵלָא שְׂצָרִיף לְהָרִים שְׂמוֹנָה חֲלוֹת לְכַהֵן ד' מִפְּלֵ אַרְבַּעִים אַחַת מִפְּלֵ מִיִן דְּאִי לֹא הֵכִי פִינּוֹן דְּאִין בְּרִירָה דִּילְמָא דְּחֻלְיִין קָא שְׂקִיל כו' וְכִינּוֹן שְׂפֵן יֵשׁ לְתַמּוּהָ עַל רַבִּינוּ ו"ל וְיֵשׁ לְתַמּוּהָ ג"כ עַל מַה שְׂפִתָּב שְׂם דְּהָא קִי"ל אִין בְּרִירָה וְאִיף פְּתַב שְׂמָרִים אַרְבַּע לְבַד כו' וְא"כ בִּמ"ש שְׂם נְכָאן צ"ע עכ"ד הִלְח"מ.

וְהִנְרָאָה לְתַרְצַ דְּהִנְהָ הַתּוֹס' שְׂם בְּמִנְחוֹת ע"ח עַל הָא דְאָמַר ר' זִירָא הִפְּלֵ מוֹדִים הֵיכָא דְאָמַר לְקְדָשׁוֹ אַרְבַּעִים מִתּוּךְ שְׂמוֹנִים קְדָשׁוֹ לֹא יְקְדָשׁוֹ אַרְבַּעִים אֵלָא א"כ קְדָשׁוֹ שְׂמוֹנִים לֹא קְדָשׁוֹ כִּי פְּלִיגִי בְּסִתְמָא מְר סָבַר לְאַחֲרִיּוֹת קָא מְכַוֵּן וּמְר סָבַר לְקְרָבָן גְּדוּל קָא מְכַוֵּן פְּתַבּוֹ בְּתוֹס' ד"ה לְקְדָשׁוֹ ו"ל אַע"ג דְּרַב יוֹחָנָן לִית לִי בְּרִירָה בְּרִישׁ פֶּל הַגֵּט הֵינְנוּ הֵיכָא כְּשֶׁמִּתְבָּרַר לְבַסּוּף (פִּירוּשׁ הֵיכָא שְׂצָרִיף לְהַתְבָּרַר לְבַסּוּף) דְּלֹא פְּלוּם עֲבִיד אֲבָל הֵכָא קְדָשִׁי פֶּל הֵכִי דְאִתְנִיְהוּ וְכִשְׁבָּא לְהַפְרִישׁ ד' חֲלוֹת שְׁל תְּרוּמָה צְרִיף לְהַפְרִישׁ י"א חֲלוֹת מִפְּלֵ מִיִן וּמִיִן דְּאִי לֹא הֵכִי פִינּוֹן דְּאִין בְּרִירָה דִּילְמָא דְּחֻלְיִין קָא שְׂקִיל עכ"ד הַתּוֹס' וּלְפִי זֶה ס"ל לְהַתּוֹס' דְּלֹא נִתְקְדָשׁוֹ אֵלָא אַרְבַּעִים וְאִנּוּן לֹא גִדַּע אִיזָה הֶמָּה, וּלְפִי זֶה יְקָשָׁה אִיף קָאמַר לְאַחֲרִיּוֹת מְכַוֵּן הֵינְנוּ מַה שְׂאָמַר בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה יְקְדָשׁוֹ הַשְּׂמוֹנִים דְּאִם אֲבָדוּ אַרְבַּעִים מִהֶם לִיפּוֹק בְּאַרְבַּעִים הַנּוֹתָרִים וְכִמְפֻרְשׁ פֶּן בְּרִישׁ"י ד"ה לְקְדָשׁוֹ וְהַדְּבָרִים תְּמוּהִים אִימְתִי יֵאבְדוּ אִם יֵאבְדוּ לְאַחַר זְרִיקָה לְמָה צְרִיף עוֹד לִיפּוֹק הָא כְּבָר יֵצֵא יְדִי

חובתו ועוד איך יפוק באלו הנותרים דילמא נאבדו הקדושות ונשארו אלו שהן חולין ואם יאבדו קודם זריקה איך תוכשר התודה ע"י אלו הנותרים דילמא אלו שנאבדו היו הקדושות וא"כ אלו שנשארו הא לא הי' עליהן קדושת השחיטה דבשעת השחיטה הא לא הוקדשו והרי זה הפל מודים דבעינו שיהי' על הלחם קדושת השחיטה שהרי אין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח וכדיליף מקרא דקרננו על זבת שאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח.

ועוד קשה דהנה במנחות דף מ"ח איתא תני ר' חניא טירתא קמי' דר' יוחנן שחט ארבעה כבשים על ב' חלות מושף שנים מהן וזרק דמן שלא לשמן שאם אי אפה אומר כף הפסדת האחרים והנה כמו דאמרה התורה ארבעים חלות אם רוצה לקדש שמונים אינן קדושות לכאורה פיון דאמרה התורה ושני כבשים אם ירצה להקדיש ארבעה כבשים שיהיו כבשי עצרת ויאמר לא לקדשו שנים אלא אם פן קדשו ארבעה הא יקדשו וע"כ דה"נ דאמר או מסתמא פן דעתו דלקדשו שנים מתוך ארבעה וא"כ שנו כבשים הוקדשו לכבשי עצרת ושנים מהם קדשו בקדושת שלמים ולא בקדושת כבשי עצרת וא"כ איך ימשוף שנים ויזרוק דמן שלא לשמן דילמא הוא זורק שלא לשמן אלו שלא נתקדשו לכבשי עצרת וא"כ איך יוצא אחר פן באלו השנים הנותרים הא לא קדשה השחיטה אותם לכבשי עצרת ולא קדשו את הלחם וגם אם נימא כמ"ד יש ברירא קשה מאי קאמר שם אמר לי' ר' יוחנן וכי אומרים לאדם עמוד וחסא כדי שתזכה ופירש רש"י ז"ל ושא לא לשמן חוטא הוא דאסור לשנות בזבחים הא מקברר שאלו הכבשים לא הוקדשו בשחיטתם לשם כבשי עצרת.

לכן נראה לי דהנה בסטאת הא יכול להקדיש שתי שעירות לחטאת ומתכפר באיזו שירצה ולא עוד אף אם שחט את שתי החטאת בב"א רצה מזה זורק רצה מזה זורק וכמפורש במעילה דף ז' אבל בשעת זריקה אי אפשר להתכפר אלא באחת הרי דעיקר הדין דאי אפשר להיות שמים הוא רק על הכפרה שהיא הזריקה לפי זה האי דינא דאי אפשר להיות שמונים חלות הוא רק בשעת הזריקה דאז היא הכפרה ואם אמר הנני שוחט על דעת שבשעת הכפרה יקדשו קדושת הזריקה כל השמונים חלות אז אין חל עליהם קדושת השחיטה דכל שאינו בזה אחר זה אינו בבת אחת וכיון דבשעת זריקה אי אפשר להיות שמונים חלות שהרי החלות מתקדשות בשעת השחיטה להיות עליהם הזריקה אם בשעת שחיטה הוא מקדשם שיהיו לזריקה וא"כ אם אמר בשעת שחיטה שיקדשו להיות בשעת זריקה שמונים ויתכפר בכלם הינו שיוחל דוקא קדושת הזריקה על כל השמונים וזה הא אי אפשר הרי לא שחט את התודה על הלחם ולא קדשו קדושת השחיטה כלל אבל אם אמר בשעת השחיטה ששוחט על השמונים חלות שיוקדשו בשעת הזריקה ארבעים מתוך השמונים הוי כאילו שחט שתי חטאות ורצה מזה מתכפר א"כ יש לו עתה שני פעמים ארבעים חלות ובשעת הזריקה הוא בורר ארבעים חלות ועליהם חל קדושת הזריקה וכן בשחט ארבע כבשים על שתי חלות והי' דעתו שבשעת הזריקה יברור שמים ומהם יזרוק על החלות הוי כשחט שתי חטאות ועשו"ה אם זורק הדם שנתו כבשים שלא לשמן הוי שינוי אלא כאן פיון דאי אפשר שבשעת הזריקה והי ארבע משו"ה מותר לו לשנות כדי שלא להפסיד וממילא ניחא הפירוש לאחריות מכונן שאם ארבעים מאלו יאבדו יהי' בשעת הזריקה הארבעים

הנותרים שפולם נקדשו בקדושת השחיטה ע"מ שבשעת הזריקה יברור רק ארבעים ועליהן תהי' הזריקה.

ולפי זה לא קשה קושית הלח"מ על הרמב"ם בפ"ב מהלכות פסולי המוקדשין שכתב לוקה ארבעים מתוך שמונים ומרים מהן אחת מכל קרבן דכוננת הרמב"ם שלוקח עוד קודם הזריקה ומתפטר באלו הארבעים שבירר מן השמונים ועליהן תהי' הזריקה והנשארים קדשו רק קדושת השחיטה אבל הזריקה לא תהי' עליהן.

והנה במנחות דף מ"ז איתא שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש ואינו קדוש דברי רבי ראב"ש אומר לעולם אינו קדוש עד שישחט לשמן ויזרוק דמן לשמן מאי קדוש ואינו קדוש אביי אמר קדוש ואינו גמור רבא אמר קדוש ואינו גיתר מאי ביניהו איכא ביניהו אמתפס פדיונו לאבני לא תפיס פדיונו ולרבא תפיס פדיונו, בשלמא לרבא היינו דאיכא בין רבי לראב"ש אלא לאביו מאי איכא בין רבי לראב"ש איכא ביניהו לאפסולי ביוצא ע"כ, ופרש"י דלאבני דאמר אינו גמור לא אלים למתפס פדיונו ולרבא אלים למתפס פדיונו אכן רש"י בעצמו דחה פירוש זה ו"ל רש"י שבוש גמור הוא זה דכל שפן לרבא כיון דקדשתו שחיטה קדושת הגוף גמורה לא נפק תו לחולין ובפ"ק דפסחים נמי אמר הכי לרבי דאמר שני דברים המתירים מעלים זה בלא זה לא נפק לחולין ור' אלעזר בר' שמעון דאמר אינו קדוש פריק להו ונפקי לחולין וכיון דנפקי לחולין ע"ו פדי' על פרחון פדיונו נתפס ולכן פרש"י דצריף לגרום לאבני תפיס פדיונו דכיון דס"ל אינו גמור עדיין לא חלה קדושת הגוף גמורה ואפתי שייף בו פדיון ולרבא דאמר גמור לא שייף בו פדיון וגם בתוס' אף שכתבו שפרוב ספרים גרם לאבני לא תפיס פדיונו היינו דלא אלימא קדושה פולי האי שיהא נפדה וכה"ג איכא קצת פ"ב דבכורות גבי ולדות בעלי מומין כונסן לכיפה היכי לעביד לקרבינה מכח קדושה דחוי אתיין לפרוקונה לא אלימא למתפס פדיונו אבל לרבא תפיס פדיונו אלא דמכח קושיות פתבו דגרסת רש"י עיקר נגד רוב הספרים.

לכן נראה לי דהרמב"ם גורם פגרסת רוב הספרים דלרבא דאמר דקדשו לגמרי מועיל ולאבני דאמר אינו גמור אין מועיל למתפס פדיון וללשון שפירש רש"י לפי גרסא השני' קשה דלמה אמר תפיס פדיון הי' לומר מועיל פדיון לכן ס"ל להרמב"ם דהגרסא היא דלרבא תפיס פדיון ואף דכל קדושת הגוף אין מועיל פדיון אכן טעמא דבקדושת הגוף אין מועיל פדיון דכתיב בקרא לאי חליפנו ולא ימיר ואם המר ימיר והי' הוא ותמורתו יהי' קודש ותיכף פשנתקדשה הבהמה קדושת הגוף וראוי' למזבח אין מועיל פדיון אכן במנחות הטעם דאין מועיל פדיון אם נתקדשו בכלי משום קרא דכל הנוגע בהם קדש דמפלי שרת אין יוצא לחולין ועוד יש דין דכלן הראוי למזבח אין יוצא מידי מזבח אבל שתי הלחם וכן לחמי תודה דלא הוקדשו בכלי וגם גופן אין למזבח הם יוצאים מקדושתו ע"י פדיון אף שנתקדשו קדושת הגוף דאין עליהם קרא דלא יחליפנו ולא נתקדשו בכלי ואין גופן למזבח אלא דאם קדושת השחיטה לא עשתה קדושת השתי לחם גמורה לא אלים הקדושה החדשה שבאה ע"ו השחיטה למתפס פדיונו אבל לרבא דס"ל דנגמרה גם קדושת השחיטה תפיס פדיונו אבל לראב"ש דסבירא לי' דהשחיטה אינה עושה קדושה חדשה א"כ הוי כמו קודם השחיטה דמועיל פדיון כמו פל המנחות עד שלא נתקדשו בכלי

אָלא דֶהֶרְמֶב"ם גורס בגמ' בְּשֵׁלְמָא לֹא־בִינֵי הֵינּוּ דְאִיפָא בֵּין רַבִּי לְרַאב"ש פִּירוּשׁ דְּלֹא־בִינֵי לְרַאב"ש דְּאִין פֶּאן ע"י הַשְּׁחִיטָה קַדְוֶשָׁה חֲדָשָׁה מוֹעִיל פְּדִיּוֹן אֶכּוּן לְרַבִּי שְׂיֵשׁ ע"י הַשְּׁחִיטָה קַדְוֶשָׁה חֲדָשָׁה וְאִינְה גְמוּרָה אִין תּוֹפֶס פְּדִיּוֹן אָלֹא לְרַבָּא דְאָמַר דְּגַם לְרַבִּי נוֹעִיל פְּדִיּוֹן שְׁהַקְדוּשָׁה שְׂבָאָה ע"ו הַשְּׁחִיטָה נִגְמְרָה וּתְפִיס פְּדִיּוֹן מֵאֵי אִיפָא בֵּין לְרַאב"ש לְרַבִּי הוּא לְתַרְנוּהוּ תּוֹפֶס פְּדִיּוֹן לְרַאב"ש מִשּׁוּם דְּאִין פֶּאן פֶּלֶל קַדְוֶשָׁה חֲדָשָׁה שֶׁל קַדְוֶשֶׁת הַגּוּף וּלְרַבִּי מִשּׁוּם דְּהַקְדוּשָׁה קַדְוֶשֶׁת הַגּוּף שְׂבָאָה ע"ו הַשְּׁחִיטָה נִגְמְרָה וּתְפִיס פְּדִיּוֹן וּכְיִנּוּ דְאִין פֶּאן קַדְוֶשָׁה לְמַזְבֵּחַ מוֹעִיל פְּדִיּוֹן אַף שְׁקִדּוּשׁ קַדְוֶשֶׁת הַגּוּף כֹּל זְמַן שְׁחָסַר עוֹד הַכִּפְּרָה הֵינּוּ הַזְרִיקָה וּמִשְׁנֵי אִיפָא בִּינְיָהוּ לְאִפְסוּלֵי בִּיּוֹצֵא הֵינּוּ אַף שְׁקַדְוֶשֶׁת הַגּוּף שְׂאִינְיָנְהָ לְהַקְרִיב הַגּוּף לְמַזְבֵּחַ יוֹצֵא ע"י פְּדִיּוֹן אֶבֶל אִם קוֹדֶם פְּדִיּוֹן נִפְסְלָה בִּיּוֹצֵא אִין מוֹעִיל פְּדִיּוֹן דְאִימְתִי מוֹעִיל הַפְּדִיּוֹן לְקַדְוֶשֶׁת דְּוָקָא אִם אִין עֲלֵי פְסוּלִים וְהַפְּדִיּוֹן מְסַלֵּק הַקְדוּשָׁה אֶבֶל אִם נִפְסַל בְּעַת שֶׁהִי הַקְדוּשֶׁת הַגּוּף אַז אִין מוֹעִיל פְּדִיּוֹן לְהַתִּיר הָאִיסוּר (וְעֵינֵן תּוֹס' ב"ק ע"ו ד"ה שְׁחִיטָה בִּיאָרְנוּ דְשִׁטַּת הֶרְמֶב"ם דְּשְׁחִיטַת קַדְוֶשֶׁת בְּחוּץ אוֹסְרַת מִשּׁו"ה אִין מוֹעִיל פְּדִיּוֹן) אֶכּוּן לְרַאב"ש דַּס"ל דְּלֹא קַדְוֶשָׁה הַשְּׁחִיטָה פֶּלֶל א"כ הָיִי רַק קַדְוֶשֶׁת דְּמִים וּמִשּׁו"ה לֹא נִפְסַל בִּיּוֹצֵא וּמוֹעִיל פְּדִיּוֹן וּלְפִי זֶה לֹא קָשָׁה נְמִי מַה שְׁהַקְשׁוּ רַש"י וְתוֹס' מַגֵּמ' פְּסָחִים דְאִיתָא דְלַר' אִין מוֹעִיל פְּדִיּוֹן וּלְרַאב"ש מוֹעִיל פְּדִיּוֹן דְּהֵתֵם הָא מִיָּרִי שְׁנִשְׁפָּךְ הַדָּם וְלֹא פְדָאוּם וְלִנּוּ א"כ כִּבְרַן נִפְסְלוּ בְּלִינְה וְאִי אֶפְשָׁר עֵתָה לְפַדּוּתֵם אֲלִיבָא דַר' שְׁכִבְרַן נִפְסְלוּ בְּלִינְה וּכְיִנּוּ דְפְסוּלִים הָמָּה אִין מוֹעִיל פְּדִיּוֹן אֶבֶל לְרַאב"ש דְּסִבְיָא לִי דְלֹא נִתְקַדְּשׁוּ ע"י הַשְּׁחִיטָה מוֹעִיל פְּדִיּוֹן דְאִין עֲלֵיהֶם פֶּלֶל קַדְוֶשֶׁת הַגּוּף וְלֹא פְסְלָה בְּהֵם לִינְה כְּמוֹ שְׂאִין פּוֹסֵל יְצִיאָה.

מֵעַתָּה הָרִי בְּרוּרִים דְּבָרֵי הֶרְמֶב"ם שְׁפַתְבּ שְׂאֵם שְׁחַט עַל אַרְבַּע חֲלוֹת נִתְקַדְּשׁוּ הָאֲרַבַּע חֲלוֹת קַדְוֶשֶׁת הַשְּׁחִיטָה בִּינּוּן שֶׁהִי בְּדַעְתּוֹ שְׂבָשְׁעַת הַזְרִיקָה יְזַרְוֵק עַל שְׁתֵּי חֲלוֹת מִשּׁו"ה מוֹשֵׁף שְׁתֵּים וּמְנִיפֵן וְעַל אֵלוּ תֵהִי הַזְרִיקָה וּבְהֵם אִין שְׂיִיךְ פְּדִיּוֹן שְׂכִבְרַן נִגְמְרָה הַכִּפְּרָה וּשְׁתֵּי חֲלוֹת הַנּוֹתְרוֹת שֶׁהִי עֲלֵיהֶם רַק קַדְוֶשֶׁת הַשְּׁחִיטָה אִם יוֹצִיאֵם לְחוּץ יִנְפְסְלוּ שְׁהָרִי הִלְכָה כְּרַבָּא אֲלִיבָא דְרַבִּי דְקַדְּשׁוּ קַדְוֶשֶׁת הַגּוּף וְיִנְפְסְלוּ בִּיּוֹצֵא מִשּׁו"ה פּוֹדֵן בְּפָנִים וּפְדִיּוֹן מוֹעִיל עֲלֵיהֶם דְּהִלְכָה כְּרַבָּא דְאִיבָא דְרַבִּי מוֹעִיל בְּהֵם פְּדִיּוֹן בִּינּוּ דְהַקְדוּשָׁה נִגְמְרָה וּתְפִיס פְּדִיּוֹן וְלֹא־חָסַר הַפְּדִיּוֹן מִתְּרַן לְהוֹצִיאֵם לְחוּץ דְכִינּוּ דְאִין בְּהֵם קַדְוֶשָׁה לְמַזְבֵּחַ יוֹצִיאִים ע"י פְּדִיּוֹן לְחוּזִין גְמוּרִים אִם אִין בְּהֵם פְסוּל דְרַק בְּקַדְּשֵׁי בְּהֵמָה נְאָמַר לֹא יִחְלִיפְנוּ אוּ בְּדָבָרִים הַעוֹמְדִים לְמַזְבֵּחַ שְׂאִין יוֹצֵא מוֹדֵי מַזְבֵּחַ.

סִימָן כ"א סוּגְיָא דְכַבְשֵׁי עֲצָרַת שְׁשַׁחְטוֹן שְׁלֹא כְּמַצּוֹתוֹן דָּף מ"ח. כִּי אֵתָא רַב יְצַחְקָא תְּנִי כַבְשֵׁי עֲצָרַת שְׁשַׁחְטוֹן שְׁלֹא כְּמַצּוֹתוֹן פְסוּלִין וְתַעֲבֹבַר צוּרְתוֹן וְיִצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה אָמַר רַב נַחֲמָן מִר דְּמַקְיֵשׁ לְהוּ לְחַטָּאת תְּנִי פְסוּלִין תְּנָא דְבִי לוי דְגָמַר שְׁלָמִי חוּבָה מְשַׁלְמִי נְדָבָה תְּנִי כְּשָׂרִים דְתְּנִי לוי וְשָׂאֵר שְׁלָמִי נְזִיר שְׁשַׁחְטוֹן שְׁלֹא כְּמַצּוֹתוֹן נְאָכְלִין לְיוֹם וְלִילָה וְאִין טְעוּנִין לֹא לְחֵם וְלֹא זְרוּעַ.

וְכַתֵּב רַש"י ד"ה כִּי אֵתָא, וְז"ל שְׁלֹא כְּמַצּוֹתוֹן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן ל"א שְׁדִינּוּ בְּנוֹ שְׁנָה וְהִבִּיא בְּנוֹ שְׁתֵּים וּמִפִּי הַמּוֹרָה שְׁמַעְתִּיהוּ וּמִפִּי רוּב הַגָּאוּנִים וְלִשׁוֹן אַחֲרוֹן אִינוּ פְלוּם דָּאֵם כֵּן מֵאֵי שְׁשַׁחְטוֹן שְׁהִבִּיאֵן מִיְבַעֲעִי לִי עַכ"ל רַש"י, אֶכּוּן הַתּוֹס' כְּתִבּוּ בַד"ה כַּבְשֵׁי עֲצָרַת, ז"ל וּמִיָּהוּ קָשָׁה לְפִי זֶה דְכִי פְרִיף בְּסִמוּף לִיפְרוֹק מֵהִיא דְאִינִיתִינּוּ לְעֵיל כַּבְשֵׁי עֲצָרַת, שְׁשַׁחְטוֹן

שלא לשמן סדם יזרוק והבשר יאכל וכלשון אחרון שפירש בקונטרס נראה שלא פמצנתו בן שנה והביאו בן שנים והא דלא נקט לשון הבאה דשייכא גבי בן שנה והביא בן שנים משום דהוי שלא בזמנו ומחוסר זמן בכלל בתוספתא דנזיר קתני בהו דבסמוך שהביאו שלא פמצנתו עכ"ל התוס', אכן לכאורה קשה קצת דעל כל פנים מבריייתא דלעיל דאיתא דכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן פשרין המה, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, על כל פנים מוכרח דלא ילפינו שלמי חובה, מחטאת, דהא חטאת פסול שלא לשמו, ודוחק לומר דניחא לי' להביא תנא דבי לוי משום דאית בהו לשון שלא פמצנתו דומיא דבריייתא זו על כל פנים לכאורה כבשי עצרת מכבשי עצרת הוי להקשות דעל כל פנים מקשינו לחטאת אם מקשינו לחטאת אמאי פשר בשלא לשמו.

הפספ משנה בפרק ב' מהלכות שגגות הלכה י"ג. הביא תוספתא דפסחים פרק ה'.

ז"ל חטאת צבור ששחטה בשבת שלא לשמה הרי זה חייב ויקטיר אימורין לערב. ולא העיר כלום על תוספתא זו, ולכאורה תמוה מאד דהא חטאת שלא לשמה פסולה ואם בן איהו יקטיר אימורין לערב, ואולי פונת התוספתא ששחט לשם חולין דאז פשרה ואינה מרצה, אכן הא איתא שלא לשמה משמע בכל גונו, והרי כבשי עצרת אם הקישן לחטאת יש עליהן פסול דחטאת.

והנראה לי דהנה הפני יהושע מסכת ביצה דף כ. הקשה על בריייתא זו דכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן.

הדם יזרוק והבשר יאכל, מאי קסבר אי אית לי' הו הקישא דחטאת נפסלו לגמרי אי לית לי' הו הקישא דחטאת אמאי אינו עולה לשם חובה שהרי כתב הרמב"ם בפירושו המשניות בריש פרק קמא דזבחים דהא דקתני לא עלו לבעלים לשם חובה היינו דוקא קרבן יחיד דשייך בהו לשון בעלים אבל קרבן צבור עלו לשם חובה והיינו פמימרא דשמואל דאמר פרק קמא דשבועות ובפרק קמא דזבחים דקרבנות צבור ספין מושכתן למה שהו.

אלא דיש ליישב דהו מימרא דשמואל גופא תליא בפלוגתא דר' שמעון ורבנן כדמשמע התיב בפרק קמא דשבועות, ועוד יש לומר כיון דטעמא דשמואל היינו משום דלב בית דין מתנה עליהו ונראה דלא שייך הו מילתא אלא בתמידין ומוספין או חטאת צבור שמוטריהו לנדבת צבור אזלי לקייץ המזבח שהו עולות מה שאין בן כבשי עצרת דשלמי צבור נינהו ומותר שלמים לשלמים כדאיתא בפרק ב' דמסכת שקלים, ולא אשכחן שלמי נדבה בצבור אלא ככבשי עצרת בלבד משום הכי לא שייך בהו האי תנאי בית דין משום הכי קסבר האי תנא דבריייתא דהכא דכשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, עכ"ל הפני יהושע, והפנ"י מסיק ז"ל בן נ"ל נכון והנה התירוץ הראשון שתירץ דהו תנא דבריייתא דאמר כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן הדם וזרוק והבשר יאכל, אתיא כמאן דאמר לא אמרינו תנאי בית דין היינו כר' שמעון יקשה דברי הרמב"ם הא הוא פסק אמרינו תנאי בית דין שהרי פסק הרמב"ם בפד' מהלכות שקלים הלכה י"א.

ז"ל לפיכך אם הגיע ראש חדש ניסן ויש עמהם בהמות לתמידין מתרומה ישנה פודין אותן ויוצאין לחולין אף על פי שהו תמידין ויפלו דמיהו לתרומה ישנה שמקיצין בה את

הַמְזַבֵּחַ שֶׁתִּנְאֵי בַּיִת דִּין הוּא עַל כָּל הַבְּהֵמוֹת שְׁלוֹקֶחֶיךָ לְתַמִּידֵיךָ שְׂאֵם לֹא יִהְיוּ צָרִיכִין לָהֶם יֵצְאוּ לְחֹלִין, הָרִי פֶסֶק הַרְמַב"ם דְּאָמְרִינוּן לֵב בַּיִת דִּין מִתְּנָה וְהָרִי בְּפָרֶק ט"ו מֵהִלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמֶּן קִדְשֵׁינָּה הִבִּיא הַרְמַב"ם לְהֵאֵי דִּינָא דְכַבְשֵׁי עֲצָרַת שְׁשַׁחְטָן שְׁלֵא לְשָׂמֹן, אִם הִיא שְׁבֵת אִם זָרֵק הַנֶּרְצָה לְהַקְטִיר אִימּוּרֵינָּה לְעֶרְב, הָרִי מְפֹרָשׁ דְּלֹא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה.

וּמֵה שֶׁתִּנְרֵץ עוֹד הַפְּנִי יְהוֹשֻׁעַ דְּהָא דְאָמַר הַרְמַב"ם בְּפִירוּשׁ הַמְשַׁנְיֹת דְּלֹא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה הוּא דְּוָקָא בְּקַרְבָּנוֹת יְחִיד אֲבָל בְּקַרְבָּנוֹת צְבוּר עָלוּ הוּא בְּתַמִּידֵיךָ וּמוֹסָפִים וְחֻטָּאת צְבוּר דְּמוֹתָרְוֹן נִדְבָה אֲבָל בְּכַבְשֵׁי עֲצָרַת דְּהוּי שְׁלָמִים וְאִין נִדְבָה בְּצְבוּר מְשׁוּם הָכִי לֹא שְׁיִיף תִּנְאֵי בַּיִת דִּין מִתְּנָה מְשַׁמַּע דְּאִילוּ בְּשַׁחַט שְׁלֵא לְשָׂמֹן בְּתַמִּידֵיךָ וּמוֹסָפִין עוֹלִין לְבַעֲלִים.

אֲכַן לֹא אָבִין אִיף יִפְרַגְס הַפְּנִי יְהוֹשֻׁעַ הַגְּמָרָא דְּמִנְחוֹת פ"ט דְּאִיתָא אָמַר ר' יוֹחָנָן אֲשֶׁם מְצֻרַע שְׁשַׁחְטוּ שְׁלֵא לְשָׂמוּ טְעוֹן נְסָכִים שְׂאֵם אִי אִתָּהּ אוֹמַר כֵּן פְּסָלְתוּ מִתְּקִיף לֵה רַב מְנַשְׂיָא בַר גְּדָא אֲלֵא מַעֲתָה כְּבֵשׁ הַבָּא עִם הַעֲנוֹמָר שְׁשַׁחְטוּ שְׁלֵא לְשָׂמוּ תְּהָא מִנְחָתוֹ כְּפוּלָה וְתַמִּיד שְׁלֵא שַׁחַר שְׁשַׁחְטוּ שְׁלֵא לְשָׂמוּ יְהָא טְעוֹן שְׁנֵי גְזִירֵין בְּכַהֵן אֲחֻד שְׂאֵם אִי אִתָּהּ אוֹמַר כֵּן פְּסָלְתוּ וְתַמִּיד שְׁלֵא בֵּין הָעֶרְבִים שְׁשַׁחְטוּ שְׁלֵא לְשָׂמוּ יְהָא טְעוֹן גְזִירֵין בְּשְׁנֵי כְּהֵנִים שְׂאֵם אִי אִתָּהּ אוֹמַר כֵּן פְּסָלְתוּ וְכ"ת אִין ה"נ הָא לֹא חָשִׁיב לְהוּ אֲלֵא אָמַר אֲבִי חֲדָא מִינְיָהּ הוּוּ נִקְט רַבָּא אָמַר בְּשַׁלְמָא הַנָּךְ עוֹלוֹת נִינְגְהוּ אִי לֹא חֲזוּ לְעוֹלַת חוֹבָה קָרְבוּ לְעוֹלַת נִדְבָה אֲלֵא הָכָא אִי לֹא מוֹקְמִית לֵיהּ בְּמִלְתֵּיהּ אֲשֶׁם נִדְבָה מִי אִיכָא, וְהִנֵּה הַתּוֹס' שָׁם בְּד"ה שְׂאֵם הַקְּשׁוּ אִם כֵּן כְּבֵשֵׁי עֲצָרַת שְׁשַׁחְטָן שְׁלֵא לְשָׂמֹן דְּתַנְיָא בְּפָרֶק הַתְּכַלַּת הַדָּם וְזָרֵק וְהַבְּשָׂר יֵאָכֵל אִמְאֵי הָא כֵּינֹן דְּבַעֲי לָחֵם וְלֹא קִידֵשׁ הַלָּחֵם יִפְסֵל וְכֵן תּוֹדָה שְׁשַׁחְטָה שְׁלֵא לְשָׂמֵה תִּיפְסֵל כֵּינֹן דְּלֹא קִידֵשׁ הַלָּחֵם וְשַׁלְמֵי נְזִיר שְׁשַׁחְטָן שְׁלֵא כְּמִצְוַתוֹן דְּקָאֵמַר דְּאִין טְעוּנִין לֹא לָחֵם וְלֹא זְרוּעַ וְכֵן מְפָרִישׁ מְעוֹת לְנִזְרוּתוֹ וּמִת דְּאָמְרִינוּן בְּפָרֶק קָמָא דְּמִי שְׁלָמִים יְבִיא שְׁלָמִים וְאִין טְעוּנִים לָחֵם תְּפָסֵל, וְתַרְצוּ בְּתוֹס' דְּלָחֵם לֹא דְּמִי לְנִסְכִּים דְּנִסְכִּים חָשִׁיבֵי טְפִי כְּגוּף הַקָּרְבָּן מְשׁוּם דְּקָרְבֵי לְמִזְבֵּחַ אֲבָל לָחֵם לֹא חָשִׁיב כְּגוּף הַקָּרְבָּן מְשׁוּם דְּאִין בּוֹ לְמִזְבֵּחַ וְלֹא הוּי' כְּגוּף הַקָּרְבָּן וְזְרוּעַ בְּשִׁילָה נְמִי אַף עַל גַּב דְּגוּפֵיָא דְּזִיבְתָא הוּא אִין לְחוּשׁ בְּכַף דְּשַׁלְמֵי נְזִיר גּוּפֵיָהּ אֲפִילוּ לֹא הִי' מְקַיִם בְּהֵן מִצְוַת זְרוּעַ בְּשִׁילָה לֹא הִיוּ פְּסוּלִין בְּכַף הוֹאִיל וְנִעְשׂוּ הָעֲבוֹדוֹת כְּמִצְוַתוֹן עכ"ד הַתּוֹס' אֲכַן עוֹד קָשָׁה הָא גַּם אִם לֹא הִבִּיא הַנְּסָכִים הַקָּרְבָּן פֶּשֶׁר וְאִם כֵּן אִמְאֵי קָאֵמַר אִם אוֹ אִתָּהּ אוֹמַר כֵּן פְּסָלְתוּ, וְעוֹד קָשָׁה מְאוֹ דְּתוֹס' מְבָאֵר דְּלָחֵם כֵּינֹן דְּאִין קָרַב לְמִזְבֵּחַ לֹאֹ גּוּפֵיָא דְּזִבְחָא דְּהָא מְצִינָן לְהִיפָּךְ דְּאִם פְּגַל בְּכַבְשֵׁים וְתוֹדָה הַלָּחֵם מְפֹגֵל וְאִילוּ בְּנִסְכִּים אִין הַנְּסָכִים מְפֹגְלִין וְלִרְבָּנָן אַף בְּבָאִים עִם הַזְּבִחַ אֲכַן לְדִידֵי נִרְאָה דְּאִדְרָבָה כְּנֹנַת הַגְּמָרָא דְּלָחֵם וְתוֹדָה אוֹ כְּבֵשִׁים אִין הַפְּנֹנָה שֶׁהַתּוֹדָה מְחַיֶּבֶת שְׁיִבִיאוּ בְּעֵדָה לָחֵם דְּחַד מִצְוָה הִיא שְׂאֵמְרָה הַתּוֹרָה הִבָּא תּוֹדָה וְלָחֶמָה, הִבָּא כְּבֵשִׁים וְלָחֵם אֲבָל אִין הַפִּירוּשׁ שֶׁהַתּוֹדָה מְחַיֶּבֶת אֶת הַלָּחֵם דְּהָרִי וְלֹד תּוֹדָה אִין צָרִיף לָחֵם וְכֵן גַּבֵּי כְּבֵשֵׁי עֲצָרַת אִין הַפְּנֹנָה שֶׁהַכְּבֵשִׁים מְחַיֶּבִים שְׁיִבִיאוּ לָחֵם בְּשִׁבִילָה, וְלִהְלֵכָה הַלָּחֵם מְעַכֵּב אֶת הַכְּבֵשִׁים וְאִין הַכְּבֵשִׁים מְעַכְּבִים אֶת הַלָּחֵם דְּהַלָּחֵם הוּא הַמְתִּיר.

אֲבָל נְסָכִים אִין הַפְּנֹנָה שֶׁהֵם חַד מִצְוָה וְכִי עֲבִיד כְּבֵשׁ בְּלֹא לָחֵם וְתוֹדָה בְּלֹא לָחֵם עֲבִיד פִּלְגָא דְּמִצְוָה וּבְדִיעֵבַד פֶּשֶׁר. אִם הִי' כְּבֵשִׁים שְׂאִין מְקִידֵשׁ הַלָּחֵם אֲבָל נְסָכִים הַקָּרְבָּן מְחַיֶּב לְהִבִּיא נְסָכִים, אִם כֵּן אָמַר ר' יוֹחָנָן אִם נִימָא דְּאֲשֶׁם שְׁשַׁחְטוּ שְׁלֵא לְשָׂמוּ כֵּינֹן דְּאִין עוֹלָה

לבעלים אין מביא נסכים, אם פן האי לאו אשם מצורע הוא שהרי אין מחויב נסכים, ודין הוא שאשם מצורע מחויב נסכים, וכן דין הוא בכבש הפא עם העומר.

שהוא מחויב מנחה פפולה וכן התמיד מחויב להביא גזירין, ואם אתה אומר שאשם או הכבש ששחטו שלא לשמו או התמיד ששחטו שלא לשמו אין מחויב הנך דברים אם פן פסולתו, ואביי משני דגם בכבש הפא עם העומר ותמיד פן דמחויב בנסכים פפולין בכבש ושני גזירין בתמיד, ורבא משני פיון דנעשו קרבנות נדבה אין מחויבין אבל באשם דאין אשם נדבה, בעל פתח שאף אם שחטו שלא לשמו מחויב עכ"פ סוגית הגמרא וכן פסק הרמב"ם בפ"ק ט"ו מהלכות פסולי המוקדשין דכבש הפא עם העומר אם שחטו שלא לשמו אין מנחתו פפולה, וכן תמיד ששחט שלא לשמו לא יעלה עמו שני גזירין.

והרי כבש הפא עם העומר וכן תמיד ששחטו שלא לשמן תרנוניהו עולות ניהו ואם פן לדברי הפני יהושע פיון דהרמב"ם פסק לב בית דין מתנה אם פן אמאי לא עלו לשם חובה פיון דעולת נדבה איתא בצבור, וכן לדברי בפירוש המשנה איהו יפרנס גמרא זו.

והנראה לי דהנה הגדר דבית דין מתנה איתא בגמרא שבועות דף יוד אמר עולא אמר ר' יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור נפדין תמימים יתיב רבה וקאמר לה להא שמעתא אמר לי רב חסדא מאן צניית לה ולר' יוחנן רבה וכי קדושה שפיהו להיכן הלכה וכו' אמר רבה לב בית דין מתנה עליהן אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהן אמר לי אביי והא מר הוא דאמר הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף לא קשיא הא דאמר לדמי עולה הא דאמר לדמי נסכים: ופירש רש"י בד"ה הא כי אמרי אנא קדוש קדושת הגוף היכא דאמר? הא להביא בדמיו עולה דכיון דאיהו חזי להכי לא מזבנינו לי אבל אמר יהא לדמי נסכים אף על גב דנסכים נמי למזבח וקדושתיהו דמנין להדדי פיון דלא להכי חזי מזבנו וכל שפן היכא דמתנו בית דין שיהיו לדמי מותר תרומה שיהא לרקועי פחים עכ"ל.

אכן הרמב"ם שהבאנו למעלה כתב שאם לא יהיו צריכין יצאו לחולין ולכאורה אמאי לא אמר דמקדיש אותם לדמי נסכים או למותר תרומה שיהיו רקועי פחים, ונראה לי דהנה לרבה דאמר דלב בית דין מתנה שאם יהיו נצרכין לתמידין יהיו קדשין לתמידין ואם לאו יהיו קדושים לדמי נסכים או לרקועי פחים יהי קשה איהו חל הקדושה דעל ידי שמקריב מקברר שהקדושה חלה לגופן, ואם לא הוצרכו מקברר שהקדושה הוא לנסכים או לרקועי פחים אם פן יקשה הא אין בריה, ואפשר דלפי דברי התוס' בגיטין ד"ה התם, דרבה הוא דאמר דטעמא דר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון דאוסרין בלוקח יין מבין הכותים לאמר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה משום דבעינו ראשית ששירי נזפרין ולא משום אין בריה, אם פן סבר יש בריה, אבל ר' יוחנן הא סבר דאין בריה.

אכן שמואל הא אמר קרבנות צבור ספין מושכתן למה שהן. אם פן הפונה דתנאי בית דין מתנה, שאם לא הוצרכו אין חל עליהן פלל קדושה לגוף, והא דאמר הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף היינו נוקא היכא שהיא מקדיש, אבל הקונה בדמי הלשפה אין הוא מקדיש אלא מתפייס הכבש תחת דמי הלשפה ורבה הי' סבר דבשעה שהיא מתפייסו

הוא מקדישו וְשִׁיהֶינָה לְדַמֵי הַקֶּרֶבֶן שְׂמֵתָפִיס לְמַשָּׁל אִם מִתְּפִיס לְתַמִּידִין הוּא מִתְּנָה שְׂמָה
שֶׁהוּא מִתְּפִיס לְתַמִּידִין דָּאֵם לֹא יְהִי צְרִיךְ יְהִי הַהֲתַפְסָה לְצִוְרָה נְסָכִים אוֹ לְרַקוּעֵי פְחִים.

וּמָה שְׂמֵקֻשָׁה הַתּוֹס' בְּתַמּוּרָה דָּף י"ט ד"ה זֹאת אוֹמְרָת ו"ל וְתִמְנָה לְמוֹרֵי הַר"ר שְׂמוּאֵל
מֵאֵי שְׂנָא מִמְּקַדִּישׁ לְדַמֵי נְסָכִים דְּאָמַר בְּפָרֶק קָמָא דְשַׁבּוּעוֹת דְּאִינוּ קְדוֹשׁ קַדְוֶשֶׁת הַגּוֹף
וְכִתְבוּ בְּתוֹס' וְשָׂמָא י"ל דְּהָהוּא דְּהֵתָם אֶתְיָא כַר' שְׂמַעוֹן דְּאָמַר לְקַמֵּן בְּסַמּוּדָה דְּכָל מִיָּדֵי
דְּלֹא חֲזִי לְגוֹפֵי' לֹא נִחְתָּא בִי קַדְוֶשֶׁת הַגּוֹף, אֲכֹ הַרְמַב"ם הָא פָּסַק דְּלֹא כַר' שְׂמַעוֹן וְתִמְנָה
לְוֹמַר דְּרַבָּה וּר' יוֹחָנָן סָבְרוּ כַר' שְׂמַעוֹן בְּהָא מִילְתָּא.

וְנִרְאָה לִי דְּהֵנָּה הַרְמַב"ם פָּתַב בְּפָרֶק ד' מֵהַלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמְּוֹקְדָשִׁין הֵלְכָה י"ח ו"ל אֲבָל
הַדְּיוּט הַפְּרִישׁ זָכַר לְחֻטָּאת וְנָשִׂיא וְשֶׁהַפְּרִישׁ שְׁעִירָה לְחֻטָּאת וְכֵהֵן מְשׁוּחַ שְׁהַפְּרִישׁ פָּרָה
לְחֻטָּאת הָרִי אֵלּוּ אֵין מִתְּקַדָּשִׁין לֹא קַדְוֶשֶׁת הַגּוֹף וְלֹא קַדְוֶשֶׁת דְּמִים לְפִיכָה וְיִמְכְרוּ שְׂלֵא
בְּמוּם וְעֵינֵין שְׂם בְּהַשְׁגַּת הַרְאָב"ד וּבְדַבְרֵי הַכ"מ וְנִרְאָה דְּהַרְמַב"ם סְבִירָא לִי דְּלַרְבָּנָן
דְּסְבִירָא לְהוּ הַפְּרִישׁ נִקְבָה לְאֶשְׁם תְּרַעָה, אִינְהוּ סְבִירָא לְהוּ דְּהָא דְּאָמְרִינוּ דְּנִקְבָה לְאֶשְׁם
חַל קַדְוֶשֶׁת דְּמִים וּמִדְּחַל קַדְוֶשֶׁת חַל קַדְוֶשֶׁת דְּמִים הַגּוֹף, הַכּוֹנֵה שְׁחֵלָה הַקַּדְוֶשָׁה שְׁתַּרְעָה
וְהָאֵי קַדְוֶשָׁה שְׁתַּרְעָה יְשֻׁנָה בְּאֶשְׁם וְחֵלָה אַף בְּנִקְבָה אֲבָל חֻטָּאת שְׁדִינָה הִיא שְׂאֵם שְׁיָנוּ
בָּהּ וְאֵם נַעֲשׂוּ בָּהּ פְּסוּלֵי כְּמוֹ חֻטָּאת הַמְּתוֹת דִּינָם שְׂיָמוּתוֹ וְלֹא חֵלָה עֲלֵיהֶם קַדְוֶשָׁה
לְקַרְבַּב וְדִינָא דְּאֵין מוֹעֲלִין בָּהֶם אִם כֵּן אִם בְּתַחֲזִילַת קַדְוֶשָׁתָם יְהִי בָּהֶם פְּסוּל אֵילוּ הֵיִתָּה
קַדְוֶשָׁה הִי דִינָה לְמוֹת, מִמִּילָא אֵין שְׁיָיָהּ פְּלַל קַדְוֶשֶׁת הַגּוֹף כֵּינָן דְּאֵין דִּינָם לְרַעוּת, (וְהָא
דְּקָאֻמַר בְּגַמ' תְּמוּרָה אֵלָא מַעֲתָה מוֹכַח כְּסִבְרַת הַרְמַב"ם.

וּפְרִיף אֵלָא מַעֲתָה מְשַׁמַּע דְּזָה בְּרוּר לְהַגְמָרָא דְּלֹא חֲזִי לִי וּפְרִיף רַק לַר' שְׂמַעוֹן דְּסְבִירָא
לִי כֵּינָן שְׂיָישׁ מְקַצַּת שְׂם קֶרֶבֶן חַל קַדְוֶשָׁה וְכֵן סְבִירָא בְּשַׁעֲרֵי חֻטָּאת צְבוּר דְּכֹלָן בָּאֵין
לְכַפֵּר עַל טוֹמְאָת מְקַדָּשׁ וְקַדְוֶשִׁיו אַף שְׁהֵמָה כְּפָרוֹת מְשׁוּנוֹת אַף עַל פִּי כֵן יִקְרְבוּ, וּבְזָה
מְבֹנָאֵר מֵאֵי דְּקָאֻמַר בְּגַמ' שְׂם שַׁבּוּעוֹת תְּנִיָא נְמִי הָכִי וּמוֹדָה ר' שְׂמַעוֹן בְּשַׁעֲרֵי שְׂאֵם לֹא
קֶרֶב בְּרַגְלֵי יִקְרַב בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ וְכו', שְׁהַקְשָׁה תּוֹס' לְהָאֵי פִּירוּשָׁא דְּשְׂמוּאֵל סְבִירָא לִי לֵב
בֵּית דִּין מִתְּנָה מֵאֵי קָאֻמַר תְּנִיָא נְמִי הָכִי.

אֲכֹן נִרְאָה דְּמִבִּיא רֵאִי מְדַקְאֻמַר וּמוֹדָה מְשַׁמַּע דְּמוֹדָה לְבָנֵי פְּלֹגְתִיָּהוּ הֵינּוּ ר' יְהוּדָה וּר'
מֵאִיר וּר' יְהוּדָה הָא סָבַר דְּאֵין כְּפָרַת שְׁעִיר יוֹם הַכְּפֹרִים שְׁנוּה עִם כְּפָרַת שְׁעִירֵי רְגָלִים
וּר' יְהוּדָה הָא לֹא סְבִירָא לִי כַר' שְׂמַעוֹן בְּהָא דְּמְקַדָּשׁ מְקַצַּת שְׂם קֶרֶבֶן מְשׁוּם הָכִי יִקְרְבוּ
עַל פְּרָחָה דַר' יְהוּדָה סְבִירָא לִי לֵב בֵּית דִּין מִתְּנָה שְׂאֵם לֹא קֶרֶבֶן בְּזָה יִקְרְבוּ בְּזָה) וּלְפִי
זֶה לֹא קָשָׁה מֵאֵם אָמַר לְדַמֵי נְסָכִים.

דְּבַנְסָכִים גַּם כֵּן אֵין דִּין דְּקַדְוֶשָׁה לְרַעוּת מְשׁוּם הָכִי אִם אָמַר לְדַמֵי נְסָכִים הַקַּדְוֶשָׁה קַדְוֶשָׁה
שְׂאֵין בָּהּ דִּין רַעִי' וְלֹא חֵלָה קַדְוֶשֶׁת הַגּוֹף פֶּל זֶה סְבִירַת רַבָּה, אֲבָל מְשַׁמוּאֵל שְׂמַעֲיָנוּ דִּין
אַחַר שְׁבִית דִּין מִתְּנָה שְׁהַסְפִין מוֹשְׁכָתוֹ, וְהֵינּוּ דָאֵם לֹא הֵוְצָרְכוּ אוֹ שְׁהַחֲלִיף מִתְּמִידִין
לְמוֹסְפִין תְּנִיָא בֵּית דִּין מִתְּנָה שְׂאֵם לֹא תְּקַדּוֹשׁ לְתַמִּידִין לֹא חֵלָה עֲלֵי קַדְוֶשֶׁת תְּמִידִין רַק
חֵלָה הַתְּפִסַּת דְּמִי תְּרוּמַת הַלְשֻׁכָּה וּמִזָּה לֹא קְדוֹשׁ הַגּוֹף וְהַסְפִין שְׂשַׁחֲטוֹן לְשֵׁם מוֹסְפִין
הַקַּדִּישׁ קַדְוֶשֶׁת הַמוֹסְפִין.

וכן אם לא הוצרכו כלל לתמידין פודין בלא מום שהתנאי הוא בדבר אחד ואין שינוי
בכאן דין ברירה שלב בית דין מתנה שבאם מאיזה טעם לא יהי קדושין לתמידין למשל
אם ישחטו למוספין אז לא חלה קדושת תמידין עליהן הוי בלא הוקדשו כלל והספין
מושכתן למה שהן ואם לא שחטן נפדין תמימים, וכן פסק הרמב"ם.

אכן הא דאמר הספין מושכתן למה שהן אם אפשר להיות הקרבן ששחטם לשמן למשל
תמידין ששחטן לשם מוספין אבל אם אפשר שהי' הקרבן הזה חטאת צבור ששחטן
לשם שלמים שתנאי בית דין מועיל שלא נעשה חטאת אבל נעשו שלמים נדבה ואם כן
הוי הקרבן הזה ככל הקרבנות ששחטן שלא לשמן ונעשו שלמים משום הכי איתא
בתוספתא דחטאת צבור ששחטן שלא לשמן דתנאי בית דין הוא שלא נעשה חטאת אבל
נעשה שלמים משום הכי לא עלה לבעלים לשם חובה דהא אין בקרבנות צבור שלמי
חובה ויזרק להקטיר אימורין לערב ובשבת לא יזרוק ומחוייב חטאת דהא הקרבן הזה
לא נעשה חטאת אכן בשחט פכש העומר לשם עולת יחיד או לשם אלים הנה בכהאי
גנוני לא אפשר כלל לומר דתנאו בית דין יועיל שתעלה לשם בעלים דמאי יועיל בזה
בזה תנאי בית דין הא הוא שחט לשם עולת יחיד וכדומה, נהרי פכשים אינם אלים נהרי
תנאי בית דין אינו אלא על מה שקונים בעד דמי הלשפה אבל מה ששחט לשם עולת
יחיד או לשם אלים הא אי אפשר לעקור ואם כן מה שאמר הרמב"ם דבקרבנות צבור
אין הדין דלא עלו לבעלים לשם חובה ע"כ בשחט תמידין לשם מוספין או פכשי עצרת
הנה דשבעת פכשים דאם הלחם ששחטן לשם שבעת הפכשים דמוספין הספין ששחטן
לשם המוספין נעשו של המוספין, דתנאי בית דין שאם ושחטן שלא לשם שבעת פכשים
דלחם לא יחול הקדושה אבל אם שחט שני פכשי עצרת לשם חטאת או ששחטן לשם
אלים דאי אפשר שיהי' חטאת הצבור שהם שעירים, או ששחטן לשם אלים דלאו אלים
נינהו דאו אפשר לבית דין להתנות פדי שנעלוש ימשוך אותם הספין לא התנו בית דין,
ופסול אין בהם דמשום זה התנו בית דין דלא לקדשו שהרי פינו דלאו חטאת נינהו בלא
תנאי בית דין אינם פסולים, אם כן דהם נשאר הדין ככל הקרבנות דכשרים ולא עלו
לשם חובה, והא דהרמב"ם אמר וממה שאמר לבעלים תבין שאינו מדבר אלא על
הקרבנות שיש להן בעלים, אין הפונה שהטעם משום שיש להם בעלים משום הכי אין
עולה אבל בקרבנות צבור שאין להם בעלים אין זה הדין שלא עלו לשם חובה שהרי
הרמב"ם מבאר דהטעם דבקרבנות צבור עולה לשם חובה משום דבקרבנות צבור ספין
מושכתן למה שהן ומפורש בגמ' דהטעם משום דלב בית דין מתנה אם כן בית דין מתנה
רק שלא יחול הקדושה שהפרישו בעת קנייתו, אבל מה יעשו אם השוחט שחט לשם
קרבן שאי אפשר להיות והיכא דאין מועיל תנאי בית דין לא התנו ונשאר הדין כמו בכל
הקרבנות דאם שחט שלא לשמן כשרים ולא עלו לבעלים לשם חובה.

ומזה הדין גם בכבש הבא עם העומר ובתמיד דאם שחטן לקרבן שאי אפשר להיות
פמותן כגון לשם חטאת ואי אפשר לספין למנושכין לקרבן זה לא עלו לבעלים לשם חובה.
ולפי זה מיושב פירוש הגאונים שהביא רש"י דשחטן שלא פמזנותן פסולין, שפירשו
רוב הגאונים הביאן בני שנה, שהקשה רש"י דאם כן שהביאן מיבעיא לי ולמה כתב
ששחטן אכן לדברינו לא קשה דבשלמא בקרבן יחיד אם הביא קרבנו שלא פמזונה נפסול,
אבל בפכשי עצרת שהם קרבנות צבור אם קנו בדמי הלשפה שלא פמזנותן לב בית דין

מתנה עליהן שלא חלה הקדושה שהפרישו ונקריבום לשם קרבן שהמה ראויים, אבל אם שחטן לשם כבשים, הרי שחטן לשם כבשים לשם כבשי עצרת ומה יועיל בזה תנאי בית דין להכשירם אם משכם הספין לשם כבשים, ולכבשים הא הוי שלא כמצותן שהמה בני שמים והמה אלים משום הכי למאן דמקיש לחטאת פסולים.

משום הכי לא מקשה מהא דכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן דהתם אפשר לתנאי בית דין שלא יחול עליהם קדושת כבשי עצרת ואם כן הוי כמו דאיתא בתוספתא דחטאת צבור ששחטה שלא לשמה פשר אלא דלא נעשה חטאת צבור דהכא אין צריך תנאי בית דין על השחטה אלא על הקדושה, וממילא אם שחט חטאת צבור לשם שלמים פשר לשלמים משום הכי הקשה מקרבן יחיד משלמי גזיר.

אכן הרמב"ם בי"ד החזקה לא הביא פלל דבריו בפירוש המשנה וסתמא סתים דבין קרבנות היחיד בין קרבנות הצבור. ולא הביא חילוקא.

ונראה דסבירא לי להרמב"ם דכיון דאמרין בגמ' דמשום הכי אם נאבדו והפריש אחרים תחתייהם משום הכי יש עליהם דין אבודים ולא אמרין לב בית דין מתנה משום דלא שכיחא והנה אם נימא דעקירה בטעות לא הוי עקורה אם כן אימתי הויא עקירה דוקא בעוקר במתפונ ועוקר במתפונ דעובר על לא יחשב הא בנדאי לא שכיחא, ואם כן להתנות אם יעקור במתפונ הא לא צריך דלא הוי שכיחא, ובטעות הא לא הוי עקירה, אכן הרמב"ם בפירוש המשניות הא סובר דעקירה בטעות הויא עקירה שהרי כתב ז"ל פגון ששחט עולה לשם חטאת ואחר כך נודע אם כן הא בפירוש המשנה סבירא לי להרמב"ם עקירה בטעות הויא עקירה ואם כן טעות מצוי והתנו בית דין שאם ישחטו שלא לשם קרבן זה שהפריש ואפשר שיהי' לקרבן ששחטו מושכו הספין לשם הקרבן ששחטו, שהרי מצוי שישחטו שלא לשם זה שהוא נפרש דטעות מצוי.

אכן בי"ד החזקה הא הדר בי' ופסק דעקירה בטעות לא הויא עקירה ואם כן היכא מיירי ששחטו שלא לשמן בעוקר במתפונ וזה אינו מצוי אם כן האי דינא דספין מושכתן למה שהו הוינו שוחט תמידין לשם מוספין אינו פלל לפי ההלכה ולפי זה על פרוק צריך לגרוס בהתוספתא קרבנות ששחטן שלא לשמן ולא כגרסא שלנו חטאת צבור דחטאת נפסל שלא לשמה משום הכי הרמב"ם פשהביא התוספתא פתב קרבנות צבור דלדידן' על פרוק צריך לגרוס כן.

ואפשר עוד לומר דהנה תוס' דף מ"ט ד"ה עקירה הקשה זה לשונם, צריך עיון הא דתניא בתוספתא בפרק קמא דזבחים כבשי צבור ששחטן לשם כבשים ונמצאו אלים עלו לצבור לשם אלים, ואפשר דהא דאמר בהגמ' אמר לי' רב עלו ועלו, אם כן אין הכונה דרב פליג על ברייתא דאם כן הי' לנו לפסוק כברייתא, אלא דרב אמר לרבה בר בר חנה דלא תתני לא עלו, אלא תני עלו ואם כן התוספתא דזבחים היא ברייתא דתני רבי בר בר חנה קמי' דרב ועתה בתוספתא לפי גרסת רב עלו אבל לפי גרסת רבה בר בר חנה באותה תוספתא עצמה גרסינן לא עלו ואם כן הכא בתוספתא דשחט חטאת צבור לפי גרסת רבה בר בר חנה אף בטעות הויא עקירה.

ואם כן אף חטאת צבור ששחט בטעות שלא לשמה, עקירה בטעות הוי עקירה ואם כן לב בית דין מתנה, אכן לפי גרסת רב צריה לגרום קרבן צבור והרמב"ם דפסק בגרסת רב ביד החזקה גרים קרבן צבור דלא מיירי בחטאת.

סימן כ"ב סוגיא דאין מועל אחר מועל אלא בבהמה וכלי שרת. פתב הרמב"ם בפ"ו מהלכות מעילה הלכה ד' ו"ל ואין מועל אחר מועל אלא בבהמה וכלי תשמיש פיצד בקע בקרדום של הקדש ונהנה בפרוטה ופגם ובא חברו ונהנה ופגם פולם מעלו נטל הקרדום ונתנו לחברו הוא מעל אבל חברו לא מעל, שטה בכוס של זהב ונהנה בפרוטה ובא חברו ושטה ונהנה פולם מעלו נטל הכוס ונתנו מתנה או מקרו הוא מעל וחברו לא מעל רכב על החמור ונהנה בפרוטה ופגם ובא חברו ורכב עליו ונהנה ופגם פולם מעלו נתן החמור לחברו מתנה או מקרו או השפירו הוא מעל וחברו לא מעל וכו' וכתב ע"ז הרמב"ם ד' ו"ל א"א בכל זה יצא מפלל משנתנו וטעה אחר התוספתא כי אין במשנתנו אלא בהמה וכלי שרת ובנדאי בהמה תמימה דומיא דכלי שרת והוא מפני שמצא תוספתא בקע הקרדום ובא חברו וקע שניהם מעלו שינה הלשון וכתב בהמה וכלי תשמיש ופירש בהמה חמור, ואינו אלא בהמה תמימה למזבח דומיא דכלי שרת שהו למזבח ואין להו פדיון אבל כלי המוקדשין אם ראשון נהנה ופגם שוב אין בו מועל ואין סומכין על תוספתא שהיא סותר משנה וגמרא עכ"ל הרמב"ם ד, והנה הכ"מ הביא בתחילה דהרמב"ם פדי להשות המשנה עם התוספתא מפרש הרמב"ם הו דאיתא במשנה מעילה דף י"ט אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בהמה וכלי שרת פיצד רכב ע"ג בהמה ובא חברו ורכב פולם מעלו שטה בכוס של זהב ובא חברו ושטה פולם מעלו מפרש הרמב"ם במתנין דהאי בהמה מיירי בבהמה טמאה וכן מה דאיתא במתנין כלי שרת הפונה כלי תשמיש אף הקשה הכ"מ מהא דאמר בגמ' שם מני מתנין ר' נחמ' דתניא אין מועל אחר מועל אלא בבהמה בלבד ר' נחמ' אומר בהמה וכלי שרת מ"ט דת"ק קסבר בענינא דבהמה פתיב דכתיב באיל האשם ור' נחמ' אומר לך ק"ו אם אחרים מביא לקדושתן הוא עצמו לא פל שפון, וע"כ מפרש הכ"מ דכלי שרת דמתנין כלי שרת ממש כבר הזכירה רבינו לקמן ואעפ"י שכתבו רבינו בלשון יראה לי היינו לענין שאם נתנה לחברו וחברו לחברו פולם מעלו אבל לענין שיש בו מועל אחר מועל מדינא הוא מאחר שהוא קדושה קדושת הגוף עכ"ל הכ"מ, אכן דברי הכ"מ תמוהים אף הנה סבר מעיקרא דרבנן ור' נחמ' פליג לא בנתנה לחברו וחברו אלא בהשתמש בו אחד ואחר כן השתמש בו אחר א"כ מאי טעמא דרבנן, אם סבירא להרמב"ם (דגם בקדשי בידק הבית שהם רק קדושת דמים יש בהם מועל אם שטה בכוס או בקע בקרדום ובא חברו וקע יש מועל אחר מועל א"כ אמאי סברי רבנן דבכלי שרת אין מועל אחר מועל ואם ס"ל להרמב"ם דרבנן ור' נחמ' פליגי היכא דנתנה לחברו וחברו לחברו א"כ אמאי אומר הרמב"ם יראה לי על כלי שרת אם מתנין מיירי בכלי שרת ממש האמתנין היא ואם סובר הרמב"ם דכלי שרת דמתנין הוא כלי תשמיש יקשה אף קאמר בגמ' דמתנין ר' נחמ' הו דרבנן ור' נחמ' פליגי בכלי שרת.

והנראה לי דהנה הרמב"ם אומר שם בהלכה ז' ו"ל אמרו חכמים שהנוטל אבן או קורה של הקדש ונתנה לחברו שניהם מעלו ואם נתנה לזה הגזבר שהיתה תחת ידו הוא מעל והגזבר לא מעל ויראה לי שאין אלו הדברים אמורים אלא במועל בידון שהרי לא נתחלל

הקדש וכתב ע"ז הראב"ד ז"ל א"א אף בזה עזב כל דרך הסלולה ותפס דרך הסירים שאין זה פירוש ההלכה אלא כמו שאפרש לפנים עכ"ל הראב"ד, והנה פלוגתת הראב"ד והרמב"ם הוא בפירוש הגמ' שם במעילה דאיתא שם על מתניתן דנטל אבן או קורה של הקדש הרי זה לא מעל נתנה לחברו הוא מעל וחברו לא מעל פריה בגמ' מ"ש הוא מ"ש חברו אמר שמואל בגזבר המסורות לו (אבנים) עסקינו, דהרמב"ם מפרש דקושני' על סיפא אם נתנה לחברו הוא מעל וחברו לא מעל פריה אמאי לא ימעלו שניהם ומשני שנתנה לגזבר שהיתה תחת ידו ומפרש הרמב"ם דמיינרי בידון שלא נתחלל הקדש וכבר הקשה הכ"מ על הרמב"ם דכיון דקי"ל אין מועל אחר מועל בשוגג אמאי דחוק לאוקמין בגזבר, לשני הב"ע בשוגג דאין בו מועל אחר מועל אבן הראב"ד מפרש דמיינרי בשוגג ומקשה על רישא דמתניתין אמאי בנטל אבן או קורה של הקדש לא מעל אמאי לא ימעול מ"ש הוא ומ"ש חברו היינו כשנתנה לחברו מעל.

ונראה לי דעת הרמב"ם דהנה לכאורה קשה מאי הקשה על זה אמאי בנטל אבן או קורה של הקדש לא מעל הא על כל המשניות קשה למה אמר שתה בכוס של זהב מעל היינו דוקא בשתי' לחייב על הנטילה ובנדאי דלא מיינרי שעמד הפוס על מקומו והוא שתה ממנו דהא מיינרי בשתה פדרה ששותים, ועוד ברכב על בהמה הא מיינרי שהבהמה הלכה וא"כ אם מחויב הנוטל בשגגה על הנטילה הא המשיכה בנדאי היא נטילה וא"כ לחייב אף אם לא רכב, וע"כ צריה לומר דכיון דמיינרי בשוגג היינו דסבר שהוא שלו ולא נתפון כלל לקח דבר של חברו לא שייך כלל לומר נטל, דלשון נטל משמע שיש לחייבו על הנטילה, ואם הוא סבר שהוא שלו לא שייך כלל לשון נטל וע"כ חידש הראב"ד שגם בשוגג אפשר לומר נטל והיינו שגנב דבר והוא סבר שגונב מרשות חברו ולא ידע שהוא של הקדש וא"כ על ההוצאה מרשות הקדש הוא שוגג אבל הוא רצה להוציא את החפץ מרשות שהי' שהרי גנב אותה וכן כתב הראב"ד ז"ל ומה שהקשו בגמ' מ"ש הוא ומ"ש חברו לא רצה לומר שימעלו הוא וחברו אלא רק מ"ש כשגנבה מבית הקדש ונטלה לעצמו שלא מעל וכשנתנה לחברו מעל אטו שינוי רשות בעינן למעילה, והנה לפי פירוש הראב"ד צריה לומר דמאי דמשני בגזבר היינו שהגזבר נטל ואם הגזבר הי' סבר שהוא שלו, א"כ לא שייך לשון נטל וע"כ דמיינרי שהגזבר סבר שהוא גונב ואח"כ נמצא שזה של הקדש והוא תחת רשותו וכמוכן הדבר דחוק.

אכן הרמב"ם נראה לי שהוא סובר דאין דין זה שחידש הראב"ד שאם גנב משל חברו ונמצא שהוא הקדש שהוא יתחייב במעילה, דהנה בגמ' נדרים דף ל"ה איתא פכרי עליה ונתן לו במתנה מי מעל למעול בותן הא לא אסירא עלי' למעול מקבל יכול דאמר היתרא בעיתי איסורא לא בעיתי אמר לי מקבל מעל לכשיוציא שכל המוציא מעות של הקדש לחולין פסביר שהוא של חולין הוא מועל אף זה מועל ואם נימא כמו שהראב"ד סובר דאם אחד רצה לזכות בדבר אחד והי' סבור שהוא חולין ונמצא הקדש מעל א"כ האי מקבל הוא רצה לזכות בהפך ואמאי לא מעל תיכף פשלקח בידו ורצה לזכות ואי משום דלא ידע שהוא הקדש עליו הא כל מוציא הקדש הוא ג"כ שוגג ואילו הי' ידע שהוא ה דש לא הי' חפץ להוציא אלא דזהו דין תורה דאף בשוגג הוא מחויב א"כ האי מקבל הא רצה לזכות ולהוציא הפך מרשות מי שנותן לו ומאי סברא דהיתרא לא בעיתי הא זה דין בהקדש שאף מי שמוציא בטעות מרשות הקדש ג"כ מעל וכן הא דאמר ב"מ בהשואל

דבעל בנכסי אשתו אם הי' בזה קודש לא מעל מטעם איסורא לא ניקח דלקני ופירושו בתוס' אף בהלקח בידו הא הוא מוציא אכן בזה אפשר לומר שבלקחתו לא רצה לזכות שהוא הי' סבור שפבר זכה ע"י הנשואין אבל במקבל הפפר קשה וכן האי דינא מעילה כ"א בנזפר הבעה"ב והשליח עד שלא הגיע ליד חנוני דהדין הוא דחנוני מעל - לכשיוציא אמאי לא מעל תיכף בלקיחתו שהרי בעת שלקח הא חישב להוציא מרשות הנותן לו ולזכות בזה דאף דאמרינן אילו הי' ידע שזה הקדש לא הי' רוצה לזכות הא זהו דין הקדש דאף שהוא בטעות מעל, ועכצ"ל הא דאמרה התורה דילפינן דמוציא מרשות הקדש אף שלא נהנה מעל ופירושו התוס' במעילה דף י"ד דזה ילפינן מעבודה זרה שמעל אף שלא נהנה הלימוד הוא שמחייב מעילה היכא שלוקח הקדש ונותן לחולין שמועל בהקדש שמוסר לאחר כמו בעבודה זרה שמוסר עצמו לעבודה זרה אבל לא בנטל לעצמו אף שמוציא מרשות הקדש פיון דלא שונה לאחר זה לא ילפינן שיהי' אף בטעות, וכן כתב הר"ן בנדרים ל"ה ד"ה אמר ו"ל אלא מיהו לכשיוציא מעל נהי דגבי זכי' אמרינן זכי' אמרינן זכי' בטעות היא לכשיוציא לא אמרינן מידי דהוה אכל מוציא מעות הקדש לחולין עכ"ל הר"ן הרי דדקדק הר"ן דעל הזכי' אמרינן זכי' בטעות אינו מועל - (אף שהוא בזכותו מוציא מרשות הקדש) אבל מי שמוציא ונותן לאחר דזה שינוי בחולין בזה לא אמרינן מוציא בטעות, ולפי זה סבירא להרמב"ם דאם אחד יקח דבר שיחשוב שהוא של חברו פיון דעונה לא נחשד על קדשי שמים ואמרינן אילו הי' ידע שהוא של שמים לא הי' לוקח א"כ לא מעל וא"כ אי אפשר כלל לפרש דקושית הגמ' במעילה מ"ש הוא ומ"ש חברו דקושית הגמ' אמאי בנטל בשוגג אכן או קורה של הקדש לא מעל דמייירי בנטל דבר שהי' סבור שהוא של חברו וע"ז מקשה אמאי לא מעל דזה לא קשה כלל דהא הזכי' שרצה לזכות בזה הי' בטעות שלא ידע שהוא של הקדש וזכי' בטעות לא חידשה התורה ע"כ דהגמ' סבר' דזה לא מקרי נטל שמהקדש לא הי' חפץ לזכות דאיסורא של הקדש לא רצה לזכות ולא מקרי נטל' ולשון נטל היכא דאין מבואר בפירוש שסבור שהוא חולין הפונה שידע שהוא הקדש ואעפ"כ רוצה לטול, וקושית הגמ' ע"כ אסיפא דמתניתין אמאי בנתנה לחברו הוא מעל פיון דנטל הא מייירי במזיד ולא יצאה לחולין וא"כ אף חברו ימעל ומשני שנתן להגזפר דכיון שהם תמיד בידו, לא מקרי נתנה במה שנטל והמועל בזדון הא אין מחויב אלא בהנהגה, דבזדון אין פאן הוצאה מרשות.

ובזה אפשר לישוב דברי הרמב"ם שכתב שם בפ"ו מהלכות מעילה הלכה י' ו"ל קנה בה חפץ ולא משך אם אם מן העפוף"ם מעל ואם מן ישראל לא מעל, וכבר אמר בכ"מ דדברי הרמב"ם נגד הגמ' ב"מ דף מ"ח דלא אמרו זה רק אליבא דריש לקיש דסבירא לי' משיכה מפורשת מזהתורה אבל לר' יוחנן דסבירא לי' דבר תורה מעות קונות אף בקנה מישראל מעל ורבא אמר מתניתא מסיפא לריש לקיש דאמרה נתנה לבלן דוקא בלן דלא מחסרה משיכה אבל במי שחסר משיכה לא מעל מזה ראי' פריש לקיש דמשיכה מפורשת מן התורה.

וכן מביא ראי' בגמ' שם דהלכה כר' יוחנן דבדק לוי' במתניתא נתן לסיטון מעל משום דסיטון הוא ישראל הרי דלר' יוחנן בקנה, אף שלא משך מעל. אכן יש עוד לדקדק שם בגמ' דאמר רבא מתניתא מסיפא לריש לקיש מהא דנתנה לבלן דוקא בלן דלא מחסרה משיכה ואיתא שם בגמ' "מתניתא דתניא" נתנה לבלן: ולכאורה אמאי לא הביא רבא

ראי' ממתניתין דמעילה דאיתא נתנה לבלו מעל שְהרי אומר לו הרי המרחץ פתוח לפניך ואמאי הביא מברייטא וצריך עיון.

אמאי לא הגיהו זה מגיהי הש"ס דצריך לומר בדברי רבא מתניתין מסעינא וא"כ מתניתין דתנו ולא דמניא אכן לפי דברינו מיושב דהנה אף דר"י מודה דמדברבנו דוקא משיכה קונה ולא מעות זה הדין תקנו רבנו רק על הדברים הנקנים אבל המעות אף לבתר תקנת רבנו נקנה להמוכר תיכף ולא הפקיעו רבנו הקנין שיש להמוכר בהמעות וכמו שפיתבו התוס' בב"מ מ"ג וא"כ הפרוטה הוציאה מרשות הקדש אף שלא נהנה, אכן הוציאה מרשות הקדש מחיוב קרפן מעילה אף שלא נהנה וא"כ לר' יוחנן אם קנה חפץ או נתן לבעלי אומנות שקנו המעות אף שמחוסר המשיכה בנדאי דמחויב מעילה, ומשום זה אמרו בב"מ דלר' יוחנן לאו דוקא בלן אלא אפילו בספר מעל וכן בנתנה לסיטון מעל אלא כל זה דוקא בשוגג דמחויב על הוצאה מרשות הקדש אבל בנדון הא אין מחויב על הוצאה רק על נהנה וא"כ פיון דמדברבנו בטלו קנין שיקנה הפירות א"כ לא נהנה עדנה א"כ אין מחויב מעילה היכא דמחסרה משיכה, משו"ה רבא לא הביא ראי' ממתניתין דמתניתין דקתני נטל אכן או קורה וכן איתא נטל פרוטה א"כ מייירי במזיד בזה אף לר' יוחנן לא מעל אף שקנה המוכר אבל הקא לא נהנה עדנה פיון דמחוסר משיכה משו"ה דוקא בלן מעל שפבר נהנה שיש לו רשות לרחוץ וא"כ ממתניתין לא היה יכול להביא ראי' אבל מתניתא ידעו דמייירי בסתם מועל והיינו בשוגג בזה אמר רבא דמדאמרה בברייטא דוקא בלן אבל לא באופן אחר מזה מוכח דהלכה כריש לקיש דלר' יוחנן פיון שלא הפקיעו חכמים זכות המוכר בהמעות א"כ הוא הוציא לחולין והוצאה לחולין בשוגג מחייב מעילה אף שלא נהנה.

לפי זה לא קשה על הרמב"ם שְהרי כתב נטל פרוטה של הקדש (והיכא דלא פירוש הרמב"ם על דעת שהיא שלו הפונה נטל במזיד דומיא דנטל אכן או קורה של הקדש) והיינו הפירוש ממתניתין במזיד, ובמזיד הא בעי נהנה וכל זמן שלא משף הא לא נהנה בזה כתב הרמב"ם דאם מישראל לא מעל דהרי בנדון אין חיוב על ההוצאה רק על הנאה ולבטר תקנת רבנו דמשיכה קונה לא נהנה עדנה משו"ה אם מישראל לא מעל אבל בשוגג הא כתב הרמב"ם שם בהלכה ז ושם מייירי בשוגג שְהרי כתב שם הרמב"ם על דעת שהוא שלו.

שם כתב הרמב"ם עד שיוציא בחפיציו ומדלא כתב עד שימשוה החפצים הרי דשם בעינו רק הוצאה היינו שיתן להסנגי ולא ימשוה החפצים. אכן לכאורה קשה פיון דבמזיד בעינו דוקא הנאה ובמזיד מודה ר' יוחנן לריש לקיש דבלא משיכה לא מעל א"כ איך כתב הרמב"ם שם בהלכה ט' ז"ל נטל פרוטה של הקדש ונתנה נבלן אעפ"י שלא רחץ מעל שְהרי נהנה בהיותו רחץ בכל עת שירצה וכן אם נתנה לאחד מבעלי אומניות מעל אעפ"י שעדיין לא עשו מלאכתו עכ"ל הרמב"ם, הרי דאם נתן לבעל אומנות אף לאופן כזה שעוד זקוק לכלי אומנתו והרי שם מחוסר עדנה משיכה פלי אומנות כמו תספורת והרי בגמ' ב"מ דף מ"ח פריה והתניא נתנה לספר וספר הא בעי משיכה, אכן נראה לי דאף דמודה ר' יוחנן לרש לקיש דמדברבנו מעות אינו קונין הפירות אף שקונה המוכר המעות הפירות לא נקני ללוקח, וס"כ במזיד לא מעל זה דוקא בפירות שיכול לומר

נְשָׂרְפוּ חֵטְיִן בְּעָלִי, אָבֵל בְּבַעֲלֵי אֲמָנוֹת דְּקִנְיָן שְׁקוּנָה הַבְּעָה"ב הוּא רַק לְהַשְׁתַּמְשׁוֹת שְׁהָאֲמָן יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּזָה לֹא שְׂיִיף לִזְמַר נְשָׂרְפוּ חֵטְיִן בְּעָלִי שָׁם לִר' יוֹחָנָן הוּא קִנְיָן מִמֶּשׁ וּא"כ אַף בְּמִזִּיד יֵשׁ לוֹ הַנְּאָה, וְהָא' דְּשָׁם בַּב"מ הִי סִבַּר דְּאַף בְּאֲמָן לֹא מְעַל הוּא לְרִישׁ לְקִישׁ דְּלִדְיָדִי מְעוֹת אִין לְהוֹן קִנְיָן מִן הַתּוֹרָה, אָבֵל לִר' יוֹחָנָן דְּמִן הַתּוֹרָה מְעוֹת קוֹנוֹת וְרַב רַבִּנּוּ בְּטָלוּ הַקִּנְיָן שֶׁל לִוְקַם בְּהַפְּיָרוֹת, אָבֵל בְּאֲמָן לֹא בְּטָלוּ הַקִּנְיָן וְעֵינִן בַּחוּ"מ סִימָן קצ"ח דִּי"א דְּשְׁכִירוֹת מְטַלְטְלִין נִקְנָה בְּכֶסֶף כִּינּוּן שְׁהַגּוּף שֶׁל הַמּוֹכֵר לֹא שְׂיִיף לִזְמַר נְשָׂרְפוּ חֵטְיִן בְּעָלִי וְאַף לְמ"ד דְּאַף בְּשְׁכִירוֹת מְטַלְטְלִין מְעוֹת אִינּוּן קוֹנוֹת דְּכִינּוּ דְּאַמְרוּ רַבִּנּוּ דְּהִיכָא דְּצָרִיף הַלִּוְקַם לְמִשְׁנָה לֹא קִנָּה לֹא חִילְקוּ כָּלֵל זֶה בְּשְׁכִירוֹת דְּדָרְךָ הַשּׁוֹכֵר לְמִשְׁנָה לְבֵיתוֹ אָבֵל בְּאֲמָן שְׂאִין צָרִיף כָּלֵל לְבַעֲה"ב לְמִשְׁנָה שְׁהָרִי הָאֲמָן עוֹשֶׂה אוֹמְנָתוֹ עַל יָדָם בְּכַה"ג כּו"ע מוֹדוֹ דְּלִר' יוֹחָנָן קִנָּה בְּמַעוֹתָיו וּמְחַוְיָב תִּיכְרָף הָאֲמָן לְעִשׂוֹת.

אָכֵן לְכַאוּרָה עוֹד קָשָׁה ר' יוֹחָנָן אִיף יְפָרְנִס בְּרִייתָא בַּב"מ שָׁם נִתְּנָה לְסַפֵּר אוֹ לְסַפֵּן אוֹ לְכָל בְּעָלֵי אֲמָנוֹת לֹא מְעַל עַד דְּמִשְׁנָה ר' יוֹחָנָן הָאִיף מוֹקִי לָהּ הָא בִּיאָרְנוּ דְּבָזָה בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמִזִּיד מְעַל לִר' יוֹחָנָן וּבְעַפְו"ם הָא אַף בְּפִירוֹת מְעַל דְּבַעֲפּו"ם מְעוֹת קוֹנוֹת, וְנִרְאָה לִי דְּאַף דְּהַרְמַב"ם פְּסַק דְּבַעֲפּו"ם ג"כ מְעוֹת קוֹנוֹת מִן הַתּוֹרָה וְאַף מְדַרְבְּנָן הֵינּוּ לְמ"ד דְּגִזְלוּ עֲפּו"ם מִן הַתּוֹרָה אֲסוּר וְדָרְשִׁינוּ קָרָא דְּעַמִּיתָהּ לְעַמִּיתָהּ אַתָּה מַחְזִיר אוֹנָאָה וְלֹא לְעַפּו"ם, אָבֵל לְמֵאן דַּס"ל גִּזְלוּ מוֹתֵר מִן הַתּוֹרָה דְּרִישִׁינוּ קָרָא דְּעַמִּיתָהּ בְּכֶסֶף וְלְעַפּו"ם בְּמִשְׁכָּה כְּדַאיִתָּא בְּכוֹרוֹת דָּף י"ג א"כ ר' יוֹחָנָן יוֹקִי בְּרִייתָא כְּתוּבָא דְּאִית לִי גִזְלוּ מוֹתֵר וְדָרְשִׁינוּ לְעַמִּיתָהּ בְּכֶסֶף לְעַפּו"ם בְּמִשְׁכָּה א"כ בְּרִייתָא סְבָרָא דְּעַפּו"ם אִין מִקְנָה בְּמַעוֹת מִשׁו"ה נִתְּנָה לְסַפֵּר אוֹ לְאַחַד מִבְּעָלֵי אֲמָנוֹת לֹא קִנָּה עֲדָנָה כָּלֵל הַעֲפּו"ם מִשׁו"ה לֹא מְעַל לֹא בְּשׁוֹגֵג וְלֹא בְּמִזִּיד, אָבֵל הַרְמַב"ם דְּפָסַק גִּזְלוּ אֲסוּר מִן הַתּוֹרָה סוֹבֵר דְּעַפּו"ם מִקְנָה בְּמַעוֹת מִשׁו"ה בְּנִתְּנָן לְעַפּו"ם עַל פִּירוֹת מְעַל דְּבַעֲפּו"ם לֹא בְּטָלוּ קִנְיָן שְׂיֵשׁ לְהַלּוֹקַת בְּהַפְּיָרוֹת וּמְעַל אַף בְּמִזִּיד.

וְהִנֵּה הַתּוֹס' בְּבַכּוֹרוֹת דָּף כ"ו הַקָּשׁוּ בַּד"ה הַתּוֹלֵשׁ צָמַר מְעוֹלָה תְּמִימָה מִשְׁמַע דְּמוֹעִיל פְּדִיוֹן עַל אֲצָמַר הָא בְּעֵי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה וְאִיף מוֹעִיל עַל הַצָּמַר הַעֲמָדָה הַבְּהֵמָה כְּדְמוּכַח בַּפ' רֵאשִׁית הַגִּז גָּבִי הָא דְּאָמַר הֵתָם דְּאִין רֵאשִׁית הַגִּז נוֹהֵג בְּקִדְשִׁים מִשׁוּם דְּכִתִּיב צִאנְךָ וְלֹא שֶׁל הַקִּדְשׁ וּמוֹקִי לָהּ לְמַעוֹטִי קִדְשֵׁי בַה"ב וּפְרִיף הָא בְּעֵי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה וְכֵן הַקָּשׁוּ שָׁם בְּתוֹס' עַל הָא דְּאַמְרוּ בַּר"ה דָּף כ"ח דְּשׁוֹפֵר שֶׁל עוֹלָה לֹא יִתְקַע וְאִם תְּקַע יֵצֵא מִשׁוּם דְּכִינּוּ דְּמְעַל גִּפְק לְחֻלְיִן וְהָא בְּעֵי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה.

אָכֵן לְפִי שְׁבִיאָרְנוּ בְּסוּגְיָא דְּשַׁחַט שְׁנֵי כְּבָשִׂים עַל אַרְבַּע חֲלוֹת דְּהָא דְּקִדְוֶשֶׁת הַגּוֹף אִין יוֹצֵא לְחֻלְיִן הוּא דְּוָקָא הִיכָא דְּרֵאשִׁי לְמִזְבֵּחַ וּבִיאָרְנוּ שָׁם בְּתַשׁוּבָה לְהַשׁוֹאֵל דְּהָאִי דִּינָא דְּבַעֲי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה הוּא לְהוֹצִיא מִיַּדִּי הַמִּזְבֵּחַ דְּעַלִּיִּי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא דְּבַר מִיַּדִּי מִזְבֵּחַ הִיכָא דְּמַחְלֵל עַל דְּבַר שֶׁהוּא לְמִזְבֵּחַ.

אָכֵן כָּל זֶה הוּא בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ דְּכִתִּיב כָּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ וְהִי קִדְשׁ לָהּ וּבִתֵּר הִכִּי כְּתוּב קָרָא דָּאָם בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קִרְבָּן לָהּ וְכו' וְהַעֲמִיד וְהַעֲרִיף וְעַל זֶה כְּתִיב אוֹתָהּ לְמַעוֹטִי בַע"מ מְעַיְקָרוּ וּא"כ הִדִּין דְּבַעֲי הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה הוּא מִשׁוּם דְּכָל אֲשֶׁר יִתֵּן לָהּ וְהִי קִדְשׁ הֵינּוּ דְּדָבַר הָרְאוּי' לְמִזְבֵּחַ אוֹן יוֹצֵא מִיַּדִּי מִזְבֵּחַ אַף אִם יִתֵּן דְּבַר חֲלִיפָתוֹ לְמִזְבֵּחַ בְּלִתִּי אִם הוּא טְמֵא הֵינּוּ בַע"מ וְגַם דְּוָקָא ע"י הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה, אָכֵן הָאִי

קרא דמיורי בקדשי בְּדָק הַבַּיִת גַּם כֵּן שֵׁם הַדִּין דְּבַעֵי הַעֲמֻדָה וְהַעֲרָכָה, דְּבַהֲמָה הֵיכָא שְׁהַקְדִּישָׁה לְבְּדָק הַבַּיִת דִּין הוּא דְּבַהֲמָה בְּעֵי הַעֲמֻדָה וְהַעֲרָכָה וְלֹא מִטְּלָטְלִין.

לפי זה בצמר שנתלש מעולה וכן שופר של עולה אין על זה דין דכל הראוי למזבח אין יוצא מידי מזבח שְׁהָרִי הַצֶּמֶר וְהַשּׁוֹפָר אִם פָּרְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ וְקַדְוִשְׁתָּן לְמִזְבֵּחַ הַגִּי קַדְוִשְׁתָּהּ הַגּוֹף וַיֵּשׁ עֲלֵיהֶם דִּין דְּקַדְוִשְׁתָּהּ מִזְבֵּחַ דְּהַדִּין דְּבַעֵי הַעֲמֻדָה וְהַעֲרָכָה הוּא מִשּׁוּם שְׁצָרִיף לְהוֹצִיאֵן מִיַּד מִזְבֵּחַ וְשׁוֹפָר וְגִיזַת צֶמֶר דְּאִין מוֹצִיאֵן מִיַּד מִזְבֵּחַ וְאִין עֲלֵיהֶם חַיִּיב לְהַקְרִיבֵם לְמִזְבֵּחַ מִשּׁוּ"ה לֹא בָּעוּ הַעֲמֻדָה וְהַעֲרָכָה, אֲבָל בְּקַדְוִשֵׁי בְּדָק הַבַּיִת דְּקַדְוִשְׁתָּהּ בְּהֵמָה מְצָרִיף הַעֲמֻדָה וְהַעֲרָכָה א"כ הַצֶּמֶר שְׁהוֹקֵדֵשׁ בְּקַדְוִשְׁתָּהּ הַבְּהֵמָה בְּעֵי הַעֲמֻדָה וְהַעֲרָכָה.

ואולי יש לפרש זה בתוך פונת דברי התוס' שכתבו דצמר חשוב כבע"מ מעקרו וכן שופר של עונה וכו' פונתם כמו שכתבנו אכן זה קשה כיון דסובר הרמב"ם דאם נשתמש ובא חבירו ונשתמש יש מועל אחר מועל בין בקדשי מזבח בין בקדשי בְּדָק, הַבַּיִת א"כ אִמְאִי בְּשׁוֹפָר שֶׁל עוֹלָה אִם תִּקַּע יֵצֵא לְחֻלְיִין הָא בַּכָּה"ג בְּנִשְׁתַּמֵּשׁ וְבָא חֲבֵירוֹ וְנִשְׁתַּמֵּשׁ יֵשׁ מוֹעֵל אַחֵר מוֹעֵל.

והנראה לי דהנה בפ"ד דשקלים הלכה ב' איתא הנותן שקלו לחברו לשקול על ידו ושקלו על ידי עצמו אם נתרמה התרומה מעל השוקל שקנו מן ההקדש ונתרמה התרומה וקרבה הבהמה מעל וכו' והנה בירושלמי איתא אנו תנינו אם קרבה הבהמה ותני דבי רבי אם נתרמה התרומה מאן תנא אם נתרמה התרומה ר' שמעון היא דאמר ר' שמעון מיד הי' מקבל מעותיו והפנהגים זריזין הן (ועיין שם שיש נוסח אחר) והנה הקרבן עדה משבש וגרים כנ"א דקאי על רישא דמתניתין וגריס אנו תנינו אם נתרמה התרומה ברישא אנתא דבי רבי תנו אף ברישא וקרבה בהמה ולא פליגי דברי שא סמיה על סיפא דבְּעֵי דוֹקָא קְרָבָה הַבְּהֵמָה וְגָרִים אר"א דלא פר"ש פירוש הא דבְּעֵינן דוֹקָא קְרָבָה הַבְּהֵמָה דלא פר"ש דסבירא לי' אפילו אם לא קרבה הבהמה אָנָּה שְׁקֵנוּ בְּמַעוֹת אֵלוּ מַעַל, אֲכֵן הַפְּנִי מִשָּׁה כְּתִב דְּבִסִּיפָא וְדָאִי בְּעֵינן דוֹקָא קְרָבָה הַבְּהֵמָה אֲבָל בְּרִישָׁא לֹא בְּעֵינן קְרָבָה הַבְּהֵמָה עֵינן שֵׁם מַה שְׁמַחֲלֵק וּמְפָרֵשׁ דְּהָא דְּתַנִּי דְּבִי רַבִּי אִם נִתְרַמָּה הַתְּרוּמָה ג"כ מוֹדָה דְּבְּעֵינן קְרָבָה מְלַמְּדֵנוּ בְּזָה דְּכַר"ש דְּהַתּוֹסֵפֶתָּהּ הִיא דַּס"ל הַמְּבִיא חֲטָאתוֹ וְאֲשָׁמוּ מִן הַהֶקְדֵּשׁ כִּינּוּן שְׁלֵקַח מַעַל עֵינן שֵׁם בְּדַבְּרִיו, וְלִדְיִדִי גֵרָאָה לְפִי דְּבִרֵיהֶם דְּאֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ בְּדְּבִי רַבִּי דְּהָאִי אִם נִתְרַמָּה הַתְּרוּמָה הַפְּנִיָּה שְׁבָא לְהוֹצִיא רַק דְּלֹא בְּעֵינן קְרָבָה, א"כ אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ דְּבִרֵי הִירוּשָׁלַיִם כְּפִשּׁוּטֵן דְּקָאִי עַל סִיפָא דְּמַתְנִיתֵן דְּקַתְנִי שְׁקֵלוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְנִתְרַמָּה הַתְּרוּמָה וְקְרָבָה הַבְּהֵמָה אֲכֵן תְּנִי דְּבִי רַבִּי אִם נִתְרַמָּה הַתְּרוּמָה לְאִפּוּקֵי מְמַתְנִיתֵן דְּקַתְנִי וְקְרָבָה הַבְּהֵמָה, וְע"ז מִשְׁנֵי דְּהָאִי תְּנָא דְּבִי רַבִּי הוּא ר"ש דְּסַבִּירָא לִי דְּגִזְבְּרִין שְׁקוֹנִין בְּהַמּוֹת לְצָרְכֵי קְרַבְנוֹת נִתְנִין לוֹ תִּיְכַף הַמַּעוֹת דְּלֹא כַּת"ק דְּסַבִּירָא לִי דְּאִין נִתְנִין אֵלָּא כְּשִׁיזְרַק הַדָּם דַּלְת"ק כֵּן כֵּן שְׁלֹא נִזְרַק עוֹד לֹא יֵצְאוּ הַמַּעוֹת לְחֻלְיִין אֲכֵן ר"ש סַבִּירָא לִי דְּנִתְנִין לוֹ תִּיְכַף וְהַמַּעוֹת נַעֲשׂוּ חֻלְיִין וְאִף דְּגַם ר"ש סַבִּירָא דִּיד הַקְּדֵשׁ עַל הַעֲלִינָה וְאִם יִפְסְלוּ יִשְׁלַם הוּא רַק בְּתוֹרַת אַחֲרִיּוֹת.

והנה הרמב"ם כתב בפ"ו ממעילה הלכה י"א ז"ל המוציא מעות הקדש בצרכיו על דעת שְׁהוּ חֻלְיִין וְאֵעִפ"י שְׁלֹא הוֹצִיאֵן בְּדַבְּרֵי חוֹל מַעַל כִּי צַד הַמְּבִיא חֲטָאתוֹ וְאֲשָׁמוּ וּפְסָחוּ מִן

המקדש וכו' מחוסר פפירה שהביא פפירתו מן ההקדש מעל וכולם אין מועלין עד שיזרק הדם לפיכך המביא מנחות ונסכים ולחמי תודה מן ההקדש אעפ"י שעבר עבירה לא מעל שאין פאן זריקת דם לכפר עליו נתן שקלו ממעות הקדש פשיטתו התרומה ויקנו ממנה אפילו בהמה אחת ויזרק דמה מועל השוקל, ואח"כ בהלכה י"ג פתב הרמב"ם ז"ל המפריש שקלו וכו' נתנו לחברו לשקול על ידו הלה ושקלו לעצמו אם כבר נתרמה התרומה מעל השוקל שהתורם תורם על העתיד להגבות כמו שביארנו בשקלים וכאלו הגיע שקל זה ללשפה ולפיכך מעל עכ"ל הרמב"ם.

ומוכח בנדאי מדברי הרמב"ם דבשלח שקלו ושקל השליח על ידי עצמו מעל אף שלא לקחו בהמה ולא הקריבוה וצריך ביאור מ"ש מדינא דשוקל שקלו ממעות הקדש דאין מועלין אלא אם קנו בהמה ונזרק הדם, והנה החילוק שפתב הפני משה משום דאם המעות כבר הקדש אינו נשתנה מממות שהיתה הילכף לא מעל עד שקרבה הבהמה לפי שההקדש אינו נשתנה מממות שהי' עד שנעשה בו מעשה והלכף לא מעל עד שקרבה הבהמה, אבל ברייתא שהמעות של חברו וזה השוקלין על ידי עצמו אין זה אלא כמו הנהגה עכשיו מהמעות שהן ברשות הקדש לפי שכבר תרמו על ידי העתיד לגבות כדפרישית במתניתן והשוקל הזה כבר נפטר משקלו ולא ימשכנו אותו לפיכך מיד שנמתן זה בשביל שקלו מעל עכ"ד הפני משה ולא הבנתי חילוקו דמשמע דכיון דהשקל הוא של חברו משו"ה מעל תיכף.

אכן לכאורה משמע להיפך דאם הוא של חברו לא מעל שהרי טעמא דבעינו דוקא דנתרמה התרומה משום דקודם שנתרמה התרומה הרי עוד להשוקל זכות בהשקל לפטור עצמו אף שהשקל הוא כבר קודם שהרי המפריש שקלו והוציאו בצרכיו מעל אעפ"י כ אחר אם שקל על ידי עצמו לא מעל קודם שנתרמה התרומה.

הטעם דכיון דע"י מעינה יוצא לחולין כל זמן שהוא של הבעלים היינו מי ששקל אין מועל מעילה של אחר להוציא לחולין אבל לאחר שנתרמה התרומה שפבר יצא השוקל ידי חובתו ונעשה פאילו הגיע השקל ללשפה אז מועל א"כ אדרבה מה שהוא של אחר מועיל שלא ימעול ורק פשנתרמה התרומה אז הוא של הקדש וא"כ הי' להיות הדין פאלו שקל שקלו מהמקדש, וכיון דאם שקל שקלו מהמקדש לא מעל עד שיזרוק הדם אף שהועיל שלא ימשכנו אותו א"כ גם בשקל שקלו של חברו לאחר שנתרמה התרומה.

לא ימעול עד שיזרוק הדם. והתקלין חדתין מביא בשם הגר"א זצוק"ל ז"ל דלא תני ברישא (בהנחתו שקלו לחברו לשקול על ידו ושקל על ידי עצמו) נמי קרבה הבהמה משום דברישא המעילה בדבר שאין בו פגם דמתחילה נמי פשנתן זה לשקול על ידו להוליכה לגזבר נתן לו והרי נתן לגזבר לכך מעל מיד אבל הכא דהמעילה בדבר שיש בו פגם דמתחילה נתקדש המעות לבדק הבית וזה נתן השקל להקרבה אינו מעל עד שיפגום פדתן לה במס' מעילה כל דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום שאין בהם פגם כיון שנהנה מעל עכ"ל הגאון החסיד נ"ע עכ"ל התקלין חדתין ולא ירדתי לסוף דעת מרן זצ"ל דאם פונת הגר"א זצ"ל לחלק דקדשי מזבח הוי דבר שאין בו פגם וקדשי בדק הבית הוי דבר שיש בו פגם כיון דעומדין לדמים, לכאורה גם בקדשי מזבח אם עומדים לדמים הוי דבר שיש בו פגם שהרי קי"ל הנהגה מן החטאת פשהיא חי' לא מעל עד

שִׁיפָגֶם וּמוֹקִי בַגַּמ' מְעִילָה דָּף כ' דְּמִיָּרִי בְּבַעֲלַת מוּם דְּכִינּוֹן דְּעוֹמְדַת לְדָמִים הֵוִי דְּבָר שִׁישׁ בּוֹ פָּגֶם וְאִם נִימָא דְשִׁקְל הֵוִי דְּבָר שִׁאִין בּוֹ פָּגֶם א"כ גַּם בְּקִדְשֵׁי בְּדָק הַבַּיִת הֵוִי דְּבָר שִׁאִין בּוֹ פָּגֶם וְאִם פְּנֹת הַגֶּר"א לְחֶלֶק מִשּׁוּם דְּשִׁקְל מִמְעוֹת הַקִּדְשׁ, בְּדָק הַבַּיִת הֵוִי דְּבָר שִׁישׁ בּוֹ פָּגֶם בְּהַמְעִילָה שְׁהָרִי יוֹצֵא מִהַקִּדְשׁ בְּהֵם לְמִזְבֵּחַ, וּבְשׁוֹקֵל שֶׁל חֲבָרוֹ הֵוִי אִין בּוֹ פָּגֶם שְׁהָרִי הֵוִי מִקְדוּשַׁת מִזְבֵּחַ לְמִזְבֵּחַ, זֶה תְּמוּהָ אִטּוּ הָאִי דִּינָא דְכָל דְּבָר שִׁישׁ בּוֹ פָּגֶם וְשִׁאִין בּוֹ פָּגֶם תְּלוּי בְּאִנְפּוֹן עֲשִׂית הַמְעִילָה בְּהַקִּדְשׁ אִם מְעַל בְּהַקִּדְשׁ בְּאִנְפּוֹן שִׁאִין בּוֹ פָּגֶם מְחַוֵּב הָאִם אִם פִּן פְּשִׁמְעַל וְלֹא פָּגֶם הָאִי עֲשִׂה הַמְעִילָה בְּאִנְפּוֹן שִׁאִין בּוֹ פָּגֶם לְכַאוּרָה פְּשׁוּט דְּזֶה הַדִּין אִין תְּלוּי בְּאִנְפּוֹן עֲשִׂית הַמְעִילָה אֲלֵא בְּהַדְבָּר שֶׁמְעַל בּוֹ אִם הַדְבָּר שֶׁמְעַל הוּא דְּבָר כְּזֶה שֶׁעוֹמֵד לְפָגֶם אֲזִי לֹא מְעַל אֲלֵא אִם פָּגֶם אֲבָל אִם עֲשִׂה הַמְעִילָה בְּאִנְפּוֹן שִׁאִין בְּפָגֶם אִף שְׁנֵהֲנָה פְּטוּר, וְאִם הוּא דְּבָר שִׁאִין עוֹמֵד לְפָגֶם מְעַל אִף שֶׁלֹּא פָּגֶם כִּינּוֹן שְׁנֵהֲנָה, וְעַתָּה אִם מְטַבֵּעַ הוּא דְּבָר שִׁישׁ בּוֹ פָּגֶם מִשּׁוּם דְּעוֹמֵד לְהוֹצִיאָו הֲלֵא גַם בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ, הוּא דְּבָר שִׁישׁ בּוֹ פָּגֶם שְׁהָרִי אֲפִשָׁר לְהוֹצִיאָו וְאִף שֶׁלֹּא לְשֵׁם הַקִּדְשׁ אֲפִשָׁר לְהוֹצִיאָו וּלְפִגְמוֹ וְאִם מְטַבֵּעַ אִינְיֵנוּ דְּבָר שֶׁל פָּגֶם שִׁאִין עוֹמֵד לְהוֹצִיאָו אֲלֵא לְצָרְכּוֹ, וְזֶה לֹא הֵוִי פָּגֶם א"כ אִף בְּקִדְשֵׁי בְּדָק הַבַּיִת יִמְעוֹל אִם נִהְנָה בְּמָה שֶׁלֹּא יִמְשַׁכְּנוּ אוֹתוֹ אִף שֶׁלֹּא קָרְבָה הַבְּהֵמָה.

אֲכֹן לִילֵא דְבָרֵי קִדְשׁוֹ שֶׁל מֶרֶן הַגֶּר"א זצ"ל הֵיחִי אֲנִימָר חִילּוּק אַחַר דְּהִנָּה זֶה חֲזִינוּן מִדְּבָרֵי קִדְשׁוֹ שֶׁמָּה שֶׁהוֹצִיא מִהַקִּדְשׁ לְהַקִּדְשׁ לֹא הֵוִי כְּמוֹצִיא לְחֻלּוּיִן וְאִין חֲזִיב עַל הוֹצָאָה מִרְשׁוֹת הַקִּדְשׁ כִּינּוֹן דְּמַכְנִיס לְרְשׁוֹת הַקִּדְשׁ וְחֲזִיב רַק עַל הַנָּאָה, אֲכֹן קִדְשֵׁי בְּדָק הַבַּיִת דִּין אַחַר לְהֵם דְּהִנָּה הַקְצוּה"ח בְּסִימָן כ"ח הַקְשָׁה עַל הָאִי דְּמִתְנִיתוּן בְּכָרִיתוֹת יֵשׁ אוֹכֵל אֲכִילָה אַחַת וְחֲזִיב עַלִי אַרְבָּעָה חֲטָאוֹת וְאֲשֵׁם אַחַד ר' מֵאִיר אוֹמֵר אִם הֵיחִתָּה שְׁבַת וְהוֹצִיאָו בְּפִיו חֲזִיב וְהַקְשָׁה מֵאִי הוֹסִיף ר' מֵאִיר שְׁבַת דְּהָא בְּמָה שֶׁהוֹסִיף חִסְרָא אֲשֵׁם וּבְפָרְק כָּל שְׁעָה דָּף כ"ט תַּנְיָא הָאוֹכֵל חֲמֵן שֶׁל הַקִּדְשׁ י"א מְעַל וי"א לֹא מְעַל מֵאֵן י"א ר' נַחֲנִי בֵּן הַקְנָה דְּחֲזִיבֵי כְּרִיתוֹת פְּטוּר מִן הַתְּשִׁלוּמִין, וְהַקְשָׁה בְּתוֹס' אֲמַאי פְּטוּר מִקְרָבֵן מְעִילָה מִשּׁוּם דְּקו"ל בְּדַרְבָּה מִינֵי הָאִי אֲמַר בְּהַמְצָנִיעַ הַמוֹצִיא אוֹכְלִין בְּכָלִי שְׂגַג בְּכָלִי וְהִזִּיד בְּאִנְפּוֹלִין חֲזִיב עַל הַאִנְפּוֹלִין, וְתַרְצוּ כִּינּוֹן דְּפְטוּר מִקְרָן וְחֻמְשׁ פְּטוּר נְמִי מִקְרָבֵן שִׁאִין אֲשֵׁם מְעִילוֹת בָּא אֲלֵא כְּשִׁישׁ קָרָן וְחֻמְשׁ וּא"ל א"כ אִם הֵיחִתָּה שְׁבַת שְׁהוּא חֲזִיבֵי מִיתוֹת בִּי"ד וְדַאי פְּטוּר מִתְּשִׁלוּמִין דְּאִפִּילוּ ר"מ לוֹקָה וּמְשַׁלֵּם אִית לִי מֵת וּמְשַׁלֵּם לִית לִי כְּדַאיִתָּא בְּפָרְק אֵלוּ נְעֻרוֹת וּא"כ מֵאִי מוֹסִיף שְׁבַת כִּינּוֹן דְּמַחְסָר אִידָּךְ וְהוּא אֲשֵׁם, וְכַתְּב ע"ז הַנְּתִיבוֹת ז"ל וְאַחַר הָעִיוֹן לִק"מ דְּהָרִי בִּלְא"ה קְשָׁה דְּהָא בְּפִסְחִים שָׁם מוֹכַח דְּכָל הֵיכִי דְּהָא לֹא בַר דְּמִים שְׁהוּא אִיסוּר הַנָּאָה אִין בּוֹ חֻמְשׁ וְאֲשֵׁם וְנוֹתֵר אִיסוּר הַנָּאָה כְּמוֹ חֲמֵץ וְלֹא בַר דְּמִים הוּא אִף בְּחִילּוּק הוּא מְבוֹנָאָר דְּשָׁם בְּפִסְחִים דְּהוּא קְדוּשַׁת דְּמִים וּמְעִילָה דְּקָרָן וְחֻמְשׁ הוּא מִשּׁוּם גְּזֻלַת הַקִּדְשׁ כִּמ"ש הַתּוֹס' בְּכַתְּבוֹת דָּף ל' בִּד"ה זֶר שֶׁאֲכַל תְּרוּמָה מִשּׁו"ה כְּעִינּוֹן שִׁיחֵי בַר דְּמִים מִשֵּׁא"כ הֵכָא מִיָּירוּ בְּקְדוּשַׁת הַגּוֹף דְּמְעִילָה דִּינָה לֹא תִּלְיָא בְּדָמִים כָּלֵל, וְלִפִּי זֶה גַּם קוֹשֵׁי זֹו לֹא קָמָה דְּהָא הַתּוֹס' בְּכַתְּבוֹת דָּף ל' שָׁם כְּתָבוּ דְּתְרוּמָה חֲזִיב אִף בְּקִלְב"מ דְּתְשִׁלוּמִין דִּינֵי מִשּׁוּם כְּפָרָה הוּא מִשֵּׁא"כ בְּקָרָן וְחֻמְשׁ שֶׁל הַקִּדְשׁ אִינוּ מִשּׁוּם כְּפָרָה רַק מִשּׁוּם שִׁישְׁלֵם גְּזֻלַת הַקִּדְשׁ ע"ש בְּתוֹס' וְזֶה שִׁינָּךְ בְּקְדוּשַׁת דְּמִים אֲבָל בְּקְדוּשַׁת הַגּוֹף אִפִּילוּ בְּמִקּוֹם דְּלֹא בַר דְּמִים וְדַאי דְּלֹא מִשּׁוּם גְּזֻלַת הַקִּדְשׁ הוּא רַק מִשּׁוּם כְּפָרָה כְּמוֹ בְּתְרוּמָה עַכ"ל הַנְּתִיבוֹת.

נמצא לפי דברי הגותיבות המעילה בקדשי בְּדָק הבית הוא משום גזלת הקדש ונראה לי עוד דחויב המעילה בקדשי בְּדָק הבית הוא משום שנתחייב תשלומין להקדש שְׁהָרִי אֲמָרִינוּ בְּבֵא קמא דף כ"א נטל אָבֵן או קוֹרָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ וכו' בנאה לתוך ביתו אינו חייב עד שידור תחתה שנה פרוטה, ויחייב ר' אבהו קמי' דר' יוחנן וקאמר זאת אומרת הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריף להעלות לו שֶׁכֶר, ושתק לי' איהו סבר מדשתק מודה לי' ולא היא אשגוחי לא אשגח בי' כְּדָרְבָה דְאָמַר רַבֵּה הַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא מִדַּעַת כְּהֵדְיוֹט מִדַּעַת דְּמִי ע"כ, והנה מאי הוכיח שמואל מדחייב קרבן מעילה ש"מ הדר בחצר של חבירו שלא מדעתו צריף להעלות לו שֶׁכֶר מאי ראי' הוא זו, בשכירות זה נהנה וזה לא חסר פטור אבל בהקדש פינון שנהנה מן ההקדש מעל, ע"כ דסבר שמואל דחייב מעילה בהקדש הוא משום שנתחייב בתשלומין והמעילה מפני התשלומין ואף דדחי הקדש שלא מדעת כְּהֵדְיוֹט מִדַּעַת דְּמִי פִּירֵשׁ הַרְשָׁב"א וּמִתְנָה שֶׁיַּעֲלֶה לוֹ שֶׁכֶר עכ"ל וְהֵינּוּ שְׁהָרִי בְּחֶצֶר אִם הוּא מִשְׁפִּיר הוּי דְבָר דְּמִזְדַּבְּנוּ בְּדִינָרָא שְׁהָרִי מְעַלִּין שֶׁכֶר בְּעַד שְׁפִירַת חֶצֶר וְהַתּוֹרָה אֲמָרָה שְׁדָבָר שֶׁמְעַלִּין שֶׁכֶר אִם נִהְנֶה מִן הַהַקֹּדֶשׁ נִתְחַיֵּב תְּשַׁלּוּמִין לְהַקֹּדֶשׁ וּמִפְּנֵי זֶה מְחַוֵּב מְעִילָה אֲבָל דְבָר שְׁאִין מְחַוֵּבִין בְּעַד זֶה שֶׁכֶר אִף שְׁנֵהְנֶה לֹא יִתְחַיֵּב בְּדָק הַבַּיִת אֲבָל בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שְׁאִין חַיִּיב מִטַּעַם תְּשַׁלּוּמִין אֲלֵא מִשּׁוּם שְׁנֵהְנֶה א"כ אִף דְבָר שְׁאִין מִתְחַיֵּבִין בְּעַד זֶה מִמּוֹן אַעפ"כ פִּינוֹן דְּהַמְעִילָה מְפָנִי שְׁנֵהְנֶה יִתְחַיֵּב בְּמְעִילָה.

לפי זה ניחא אם שקל שקלו ממעות הקדש היינו מקדשי בְּדָק הבית דמהו הנאתו הרי מצות לא להנות נתנו ומהו הנאתו רק מפני שלא ימשכנו אותו ועל הוצאתו השקל מקדושת בְּדָק הבית למזבח הא לא הוי הוצאה א"כ אין מחויב על ההוצאה רק על שנהנה והנאתו הוא הוי רק מברייס ארי שאין מחויבין בעד זה תשלומין א"כ בקדשי בְּדָק הבית לא מעל ורק אם קנו בהמה ויצא השקל לחולין ונזרק הדם שיש כפרה אז נהנה חייב שמשחויב בעדה תשלומין, אבל מקודם שנזרק הדם הוי רק מברייס ארי שבעד זה אין מתחייבין היכי דאין מחויב בעד הוצאת המזון דהוי מברייס ארי ולית לי' פסידא (ועיין בתוס' ב"ק נ"ח ד"ה א"נ) אבל בנתנו לחברו לשקול על ידו ושקל על ידי עצמו דהוי קדושת מזבח וקדושת מזבח אין הדין של חייב המעילה משום חייב התשלומין דקדושת מזבח אין לה דין דמים וכדאמרינו דהקדישה למזבח לא הוי מקר משום דמעיקרא תורא דראובן והשפא תורא דראובן.

והחייב משום נהנה אם לקח השקל שהי' שייף ללשפה שְׁהָרִי אחר שנתרמה התרומה השקל הוא של לשפה ואין לחברו זכות פינון שנהנה תיקף בזה שלא ימשכנו אותו הוא מחויב במעילה דקדשי מזבח החייב משום שנהנה ואף דגפי מוֹדֵר הַנָּאָה מוֹתֵר הַנָּאָה שֶׁל פְּרַעוֹן חוֹב הֵינּוּ דוֹקָא הַנָּאָה הַבָּאָה מִעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם חָוֹב בְּעַד חֶבְרוֹ וְהַנָּאָה דְּהִבְרַחָה מִמִּילָא אֲתִיא, אֲבָל אִם הוּא נוֹטֵל כְּדִי לְהִבְרִיחַ אֲרִי פִינוֹן שְׁנֵהְנֶה מִעַל בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ דְּהַחַיִּיב בְּעַד הַנָּאָה, מִשָּׂא"כ בְּקִדְשֵׁי בְּדָק הַבַּיִת אִין מְחַוֵּב בְּמְעִילָה אֲלֵא אִם נִתְחַיֵּב בְּתִשְׁלּוּמִין וְתִשְׁלּוּמִין בְּעַד הַנָּאָה הִבְרַחַת אֲרִי אִין מִתְחַיֵּבִין.

ולפי זה מיושב הקושל' אמאי בשופר של עולה אם תקע יצא לחולין הא הוי פלי תשמיש ובזה יש מועל אחר מועל אכן לדברינו הא דקדושת הגוף אין יוצא לחולין הוא דוקא אם ראוי להקריב הגוף למזבח אבל אם אין הגוף ראוי למזבח אז יוצא אל ידי מעילה וכיון

דהיכא דהקדושה למזבח שאין המעילה משום התשלומין אלא דאמרה התורה דהמעילה משום חילול הקדושה ונהנה ממנה א"כ הדבר יוצא ע"י המעילה פינון שנהנה מן הדבר, דדוקא בקדשי בְּדָק הבית דהחייב משום התשלומין פינון דנתחייב תשלומין בעד השתמשות אין יוצא פל הדבר לחולין, אבל בקדשי מזבח דאין החייב מטעם תשלומי ההשתמשות אלא בעד הנאה שנהנה מקדשי ה' יוצא הדבר לחולין היכא דאין ראוי גוף הדבר למזבח, משו"ה בשופר של עולה דהוי קדשי מזבח יוצא הדבר לחולין אם תקע בו אף בפעם אחד ובכה"ג אין מועיל אחר מועיל.

ועפ"ז מיושב קושיתנו שהקשינו על דברי מרן הכ"מ שפירש הא דאמר הרמב"ם דיראה לו דכלי שרת ג"כ יש בהו מועל אחר מועל ולכאורה משנה מפורשת היא ופלוגתא דרבנן ור' נחמ' וכינון דסתם מתניתן כר' נחמ' ממילא הלכה כסתם מתניתן ומאי שייך לומר יראה לי וכתב הכ"מ דחידוש הרמב"ם היכא שנתנה לחברו ונחברו לחברו שגם בזה יש מועל אחר בועל והקשינו לפי זה דפלוגתא דת"ק ור' נחמ' הוא בנשתמש ובא חברו ונשתמש מאי טעמא דת"ק הא לדברי הרמב"ם אף בדבר שאין בו קדושת הגוף כמו בקרדום בקע ובא חברו ובקע פולם מעלו וכדאיתא בתוספתא, אכן לדברינו הא קדושת פלי שרת אין גוף הדבר למזבח אלא תשמיש המזבח סבירא לי לת"ק דאין זה פקדושת הגוף ויצא לחולין ע"י מעילה אכן לזה יש דין קדושת מזבח דאין המעילה משום תשלומין אלא משום נהנה מקדשי מזבח משו"ה סבירא לת"ק דאין בזה מועל אחר מועל אלא תיכף פשנשתמש יוצא לחולין ואין מועל אחר מועל ולא דמי לקרדום שבקע ובא חברו ובקע דהתם בקדשי בְּדָק הבית יש חיוב ההשתמשות תשלומין, וכינון שיש חיוב בעד התשלומין אין יוצא פל הדבר לחולין לפי זה אפשר לפרש הא דאמר ר' נחמ' דאף בכלי שרת יש מועל אחר מועל ופירש בגמ' משום קל וחומר אם אחרים מביא לקדושה הוא עצמו לא פל שפן אפשר לפרש דאין הפונה דכלי שרת יש להם קדושת הגוף דגם ר' נחמ' מודה דכלי שרת פינון דאין גופן למזבח יוצאים מקדושתן ע"י פדיון רק אף דבכל קדשי מזבח אין חיוב תשלומין בעד השתמשות אבל בכלי שרת פינון דאמרה התורה שהשתמשות בכלי שרת מביא לידי קדושה א"כ בכלי שרת יש לחיוב מעילה בעד ההשתמשות לא דוקא בעד הנאה וא"כ אף דבכל קדשי מזבח אין חיוב תשלומין בעד השתמשות משו"ה אם נהנה יוצא פל הדבר לחולין בכלי שרת יש חיוב בעד השתמשות משו"ה אם שתה בכוס זהב פלי שרת ובא חברו ושתה יש מועל אחר מועל אבל בנתנה לחנורו דשם בקדשי בְּדָק הבית ג"כ יצא פל הדבר לחולין גם בכלי שרת יוצא פל הדבר לחולין וכן מצאתי מפורש בשיטה מקובצת שם דמפרש דגם ר' נחמ' מודה דיוצא פלי שרת ע"י פדיון ומק"ו לפינון דבכלי שרת יש מועל אחר מועל וע"כ פונתו כמו שפיראנו לפי זה מיושבים דברי הכ"מ דהא דאמר הרמב"ם שיראה לו שיש מועל אחר מועל בכלי שרת קמ"ל הרמב"ם דלא נימא דדוקא בנשתמש ובא חברו ונשתמש וא"כ יהי הפירוש דק"ו דר' נחמ' בא רק להשמיענו דבכלי שרת אף שהמה קדשי מזבח יש חיובו מעילה בעד התשמיש, וא"כ בנתנו לחברו לא יהי מועל אחר מועל קמ"ל הרמב"ם דאינו פו דר' נחמ' יליף מק"ו פינון דמביאין הפלי שרש קדושת הגוף לאחרים ק"ו שהו עצמן יש להם דין כאלו הם עצמם למזבח ואין יוצאין לחולין ע"י

מעילה וע"כ אף בנתנו לחברו וחברו לחברו ג"כ יש מועל אחר מועל דכלי שרת אין יוצאין מקדושתו ע"י פדיון.

ולפי זה אפשר לפרש דהרמב"ם מפרש פן למתניתן דהנה לכאורה קשה איך אמר הרמב"ם יראה לי שדין המנחות והעופות והנסכים וכלי שרת פדיון הבהמה שפולן קדושת הגוף הן והא במתניתן איתא אין מועל אחד מועל אלא בהמה וכלי שרת ואיך הוסיף הרמב"ם גם אלו ובשלמא אם הי' מפרש הרמב"ם דמתניתן איירי בקדשי בדם הבית אפשר לומר דהרמב"ם סבירא לי' דדוקא בקדשי דמים אין מועל אחר מועל אלא בבהמה (טמאה) וכלי תשמיש, אבל היכא דקדוש קדושת הגוף יש כל הנה מנחות עופות ונסכים וכלי שרת שיש בהן מועל אחר מועל, אבל הא מוכח מהא דקאמר מתניתן ר' נחמ' דמתניתן מירי בכלי שרת ממש וכן מוכח מקדושין דף כ"ד דמתניתן מירי בקדושת הגוף והטעם דאין מועל אחר מועל משום דקדושת הגוף אין יוצא לחולין וא"כ הרי מתניתן מפקא כל הנה דאינו בהמה וכלי שרת מפלל שיש מועל אחר מועל, לכן יראה לי דהרמב"ם הי' קשה לו התוספתא, וכן קשה אי מירי מתניתן דוקא בקדשי קדושת הגוף אמאי תני דיש מועל אחר מועל ברכב ונשתמש ובא חברו ורכב ונשתמש הי' למתני יותר רבותא דאף אם נתן לחברו וחברו לחברו ג"כ יש מועל אחר מועל בקדושת הגוף לכן מפרש דפירוש כף המשנה פללה קדושת הגוף וקדושת דמים ביחד ואמרה המשנה דאין מועל אחר מועל במוקדשיו, היינו הן בקדשי מזבח והן בקדשי בדם הבית אלא בהמה וכלי שרת היינו בהמה וכלי שרת דמזבח, וכלי שרת (תשמיש) דבדק הבית בשניהם יש מועל אחר מועל ברכב ונשתמש דאם נתנה לחברו.

הא בקדשי בדם הבית אין מועל אחר מועל ואם אין בהמה וכלי שרת. כמו אורז וכדומה דאין ראוי למזבח הא בקדשי בדם הבית אין מועל אחר מועל וא"כ שפיר אמר דמתניתן ר' נחמיה דאילו לרבנן הא בכלי שרת דמזבח אין בהם מועל אחר מועל אף בנשתמש ובא חברו ונשתמש, דת"ק אות לי' דאף בנשתמש בקדשי מזבח פיון דאין המעילה משום תשלומין יצא לחולין ומתניתן ע"כ מירי אף בקדשי מזבח שהרי קתני תלש מן הטטאת, ולפי זה שפיר אמר הרמב"ם דהמנחות והעופות והנסכים יש בהן מועל אחר מועל והא דקתני במתניתן דאין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת משום דמתניתן כולל קדושת מזבח וקדושת דמים ביחד ואמרה המשנה דבהנה הוא דיש מועל אחר מועל בין בקדושת מזבח בין בקדושת בדם הבית ודוקא ברכב ונשתמש אבל מה שאינו בהמה וכלי שרת ואם לא הי' השתמשות רק נתינה יש שאין בהן מועל אחר מועל.

סימן כ"ג סוגיא דאין מועל אחר מועל וכ"ו. מעילה דף י"ט אין מועל אלא בהמה וכלי שרת בלבד וכו' רבי אומר כל דבר שאין לו פדיון יש בו מועל אחר מועל בגמ' רבי אומר וכו' היינו ת"ק וכו' רב פפא אמר קדשי מזבח תמימין נעשו בעלי מומין ועבר ושחטן איפא ביניהו והתניא קדשי מזבח תמימין נעשו בעלי מומין ועבד ושחטן רבי אומר יקברו וחכ"א יפדו, והנה רש"י פירש דגם במתניתן מירי בשחט בע"מ עד שלא נפדו דרבי סבר קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה וכיון שפבר לא אפשר בהעמדה והערכה דהא מתו הלכך יקברו הלכך יש בהן מועל אחר מועל ורבנן סברי דקדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה א"כ אפשר לפדותן אף אם מתו משו"ה אין בהם מועל

אחר מועל אף בתוס' מפרשי דמתניתו מיירי שלא שחטון אלא דרבי לטעמין דס"ל קדשי מזבח היו בכלל העמדה הערפה דמשו"ה אם עבר ושחטון יקברו א"כ אלימא קדושתיהו ואף מחיים יש בהם מועל אחר מועל.

והנה בין לפירוש רש"י בין לפירוש התוס' אליבא דידן דס"ל קדשי מזבח בעי העמדה והערקה, וכמו שפכת הרמב"ם בפ"א מהלכות מזבח הלכה י"א ובפ"ה מהלכות ערכין הלכה ח' וא"כ הלא בזה הלכה פרבי ולא פתכמים וא"כ קשה על הרמב"ם בפירוש המשניות שפכת דאין הלכה פרבי דהא כיון דתליא בדין אי בעי העמדה והערקה, היל' לו לפסוק פרבי, ביחוד קשה על רבינו הכ"מ שעל דברי הרמב"ם שפכת בפ"ו ממעילה שפכת בהלכה ו' ו"ל בהמת קדשי הקדשים שנפל בה מום הואיל והיא עומדת לפדיון הרי הוא פקדשי בדיק הבית שהיא קדושת דמים ואם נתנה לחבירו ונתבירו לחבירו הראשון בלבד מעל.

וכתב ע"ז הכ"מ ו"ל בספ"ה דמעילה דף כ' פלוגתא דתנאי בברייתא ופסק פתכמים עכ"ל הכ"מ, וזה תמוה כיון דבגמ' פלוגתיהו בדין אי קדשי מזבח בעי העמדה והערקה הא בזה פסק הרמב"ם דבעי העמדה והערקה.

ובשלמא על הרמב"ם לא קשה דאפשר דהכא מפרש כפי רש"י דפלוגתיהו גם במתניתו לאחר מיתה בזה ס"ל דיש מועל אחר מועל משום דלאחר מיתה אין בה פדיון כיון דבעי העמדה והערקה אבל מחיים דאפשר לעשות העמדה והערקה גם רבי מודה דאין מועל אחר מועל והרמב"ם פסק פרבי ביד חזקה ולא כרבנן דלדידהו אף לאחר מיתה יש מועל אחר מועל דבעי העמדה והערקה ואף דלפי זה יהי חמור לאחר מיתה מחיים דמחיים אין מועל אחר מועל ולאחר מיתה יש מועל אחר מועל לא קשה שיהי איתא במתניתו הנהגה מן החטאת כשהיא חי לא מעל עד שיפגום (ומוקי לה בגמ' בבעלת מום) כשהוא מתה כיון שנהנה מעלי אבל הכ"מ דפירש דפסק פתכמים הרי דמפרש בפירוש התוס' דמתניתו מיירי כשהיא חי ותלו בגמ' דתליא אם מעי העמדה והערקה ואיך פסק דבק"מ אין בה מועל אחר מועל.

והנראה לי דהנה התוס' בב"ק דף ע"ו ד"ה שחיטה הקשו אמאי חשיב שחיטה (של קדשים בחוץ) שחיטה שאינה ראוי הא יכול לפדות בשעת פרפוס דבר העמדה והערקה היא, כדאמרין בפ"ב דחולין ואין לה מום יותר גדול משחיטה ואין סברא לומר דלפי שנפסל שוב אין לו פדיון דבשלמא פסול שהוא בשרפה כגון פגול אין לו פדי' משום דמצוה לשרפו אבל שחיטת חוץ אינה בשרפה אלא בקבורה ותרצו בתוס' דלא אמרינן מפרקסת היא כחי' היכא דשחט שנים, אלא בישראל בטמאה ועפ"ם בטורה אבל לא ישראל בטורה היכא ששחט שנים.

אלא דהקשו בתוס' למאן דס"ל קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערקה אמאי לא הוי שחיטה ראוי' ותרצו דמום שהוא מחיים חשוב מום לפדות על ידו אבל מום דלאחר מיתה לא עכ"ד התוס' והנה תירוץא בתרא דתרץ דטעם משום דמום דלאחר מיתה לא חשוב לפדות על ידו הנינו דנקא למאן דס"ל דשחט ישראל שנים בטורה אינה כחי' אף כמפרקסת, אבל אם נימא דאף אם שחט שנים בטורה בשעה שהוא מפרקסת היא כחי' א"כ הא הוי מום דמחיים שיהי היא עוננה חי' ותשאר קושית התוס' אמאי חשוב שחיטה

שאינה ראו' היא אפֿשר לפֿדוּתהּ בְּשֵׁעָה שְׁהִיא מְפֹרָסֶת, וא"כ אליבא דְהַרְמַב"ם שְׁפָתַב בַּפ"ה מֵהַלְכוּת עֶרְכִּין הִלְכָה י"ג שָׁאֵם שֶׁחֵט שְׁנַיִם אוֹ רוּב שְׁנַיִם וְעֵדֵינָן הִיא מְפֹרָסֶת הָרִי הִיא בְּכָלֵל וְהַעֲמִיד וְהַעֲרִיף וְהַרְמַב"ם שָׁם קָאֵי בֵּין בְּטַמְאָה בֵּין בְּטְהוּרָה א"כ לְדִידֵינָן יִקְשֶׁה אֲמַאי שׁוֹחֵט קִדְשִׁים בַּחוּץ הֲוֵי שְׁחִיטָה שְׁאִינָה רְאוּל' הָא אֲפֿשֶׁר לְפִדּוּתָהּ בְּשֵׁעָה שְׁהוּא מְפֹרָסֶת.

וְהַנֶּרְאָה לִי דְהֵנָּה בַּגַּמ' קְדוּשִׁין דָּף נ"ז אֵיתָא מְנָא הֲנִי מִיְלֵי אָמַר ר' יוֹחָנָן מִשׁוּם ר' מֵאִיר אָמְרָה תוֹרָה שְׁחוּט לִי בְּשֵׁלִי וְשֵׁלִי בְּשֵׁלִי מֵה שְׁלוֹ בְּשֵׁלִי אָסוּר אִף שֵׁלִי בְּשֵׁלִי אָסוּר, אִי מֵה שְׁלִי בְּשֵׁלִי עֲנוּשׁ פֶּרֶת אִף שֵׁלִי עֲנוּשׁ פֶּרֶת אָמַר קָרָא וְאֵל פֶּתַח אֵהֵל מוֹעֵד לֹא הִבִּיאֻּ וְהַקְרִיב קָרְבָּן לֵה' עַל קָרְבָּן עֲנוּשׁ פֶּרֶת עַל חוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה אִין עֲנוּשׁ פֶּרֶת אִיפְכָּא לְמִיפְרָה מֵה לְשֵׁלִי בְּשֵׁלִי שְׁכֹן עֲנוּשׁ פֶּרֶת אֵלָא אָמַר אַבְיִי וְכו' לְפִי שְׁנֵאמַר כִּי יִרְחַק עֲמָךְ הַמָּקוֹם וְנִבְחַתָּ בְּרַחוּק מְקוֹם אֲתָה זֹבַח וְאִי אֲתָה זֹבַח בְּקָרוֹב מְקוֹם ע"כ, וְהֵנָּה בְּחִידוּשָׁנוּ עַל סִנְגִּיא דְעוֹלַת הָעוֹף שְׁעִשְׂעָה לְמַטָּה בִּיְאָרְנוּ לְתַרְזֵן קוֹשִׁיַת הַלַּח"מ שְׁהַקְשֶׁה מֵאִי אָמְרִינָן אוֹ קָרָא דְאוּתוֹ אֲתָה מְשֻׁלֵּי לְכָלֵל וְאִי אֲתָה מְשֻׁלֵּי לְכָלֵל כָּל אִיסוּרִין שְׁבַתוּרָה חוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה לֹא דְאוּרִינְתָא דִּילְפִינּוּ מְקָרָא דְכִי יִרְחַק מְמָה הַמָּקוֹם וְנִבְחַתָּ דְבַקְרִיב מְקוֹם אִי אֲתָה אוֹכֵל א"כ מְקָרָא דְאוּתוֹ דִּילְפִינּוּ דְכָל אִיסוּרֵי אֲכִילָה אָסוּרִין גַּם בַּהֲנָאָה, גַּם חוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה בְּכָלֵל וְתַרְצֵנוּ דְמְקָרָאֵי דְכִי יִרְחַק מְמָה הַמָּקוֹם וְנִבְחַתָּ יְלְפִינּוּ דָאֵם נִשְׁחֲט בְּקָרִיב מְקוֹם אִין הַזְבִּיחָה מִתַּרְתָּ לְאֲכִילָה.

נִמְצָא דְחוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה אָמְרָה הַתוֹרָה שְׁאִין הַשְׁחִיטָה מִתַּרְתָּ, וְחֶסֶר ע"ז זְבִיחָה לְהִיטֵר וְכָאֵן דְהוּי הָאִיסוּר בְּחוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה מִשׁוּם מְחֻסָּר זְבִיחָה, א"כ כְּמוֹ בְּטַרְפָּה וְנִבְלָה מוֹתֵר בַּהֲנָאָה דְגָלִי קָרָא דְחֶסֶרוֹן זְבִיחָה אִין אוֹסֵר בַּהֲנָאָה, א"כ גַּם חוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה הוּוּ כְּמוֹ נִבְלָה וְטַרְפָּה, וּמִשׁוּ"ה שְׁחִיטָת עֲכוּ"ם אִף שְׁאִיסוּרָא מִטַּעַם קָרָא דְנִבְחַתָּ אַעֲפִי"כ אִין אָסוּר בַּהֲנָאָה וְרַק אִם כָּל אִיסוּרִין שְׁבַתוּרָה יְלְפִינּוּ מְקָרָא אַחַר, אִז יְלְפִינּוּ קָרָא דְאוּתוֹ דְקָאֵי עַל בְּשֶׁר שְׁיִצָּא חוּץ לְמַחֲצֵתוֹ דְאָסוּר בַּהֲנָאָה הֵינּוּ שְׁנִשְׁחֲט חוּלִין בַּעֲזָרָה.

וְהֵנָּה כְּשֶׁרְצָה לִילֵף שֵׁלִי בְּשֵׁלִי מְשֻׁלֵּי בְּשֵׁלִי דְחָה מֵה לְשֵׁלִי בְּשֵׁלִי שְׁכֹן עֲנוּשׁ פֶּרֶת, אָבֵל עֲתָה דְאִיסוּר אֲכִילָה חוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה יְלְפִינּוּ מְקָרָא דְכִי יִרְחַק מְמָה הַמָּקוֹם וְנִבְחַתָּ וְאֲכַלְתָּ דָאֵם נִשְׁחֲט בְּקָרִיב מְקוֹם אִין הַשְׁחִיטָה מִתִּיר אֵת הַחוּלִין שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה, א"כ עֲתָה יָכוֹל לְמִילֵף מֵה שֵׁלִי בְּשֵׁלִי אִין הַשְׁחִיטָה מִתִּיר אֵת הַבְּשֶׁר לְאֲכִילָה ה"נ שְׁלִי בְּשֵׁלִי הֵינּוּ קִדְשִׁים שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּחוּץ אִין הַשְׁחִיטָה מִתַּרְתָּ אֵת הַבְּשֶׁר לְאֲכִילָה דְשְׁחִיטָת חוּלִין מִתַּרְתָּ בַּחוּץ וְשְׁחִיטָת קִדְשִׁים בְּפָנִים, אָבֵל אִיפְכָּא אָסוּר וּא"כ קִדְשִׁים שְׁנִשְׁחֲטוּ בַּחוּץ אָסוּרִין מִטַּעַם דְלֹא הִתִּירָה הַשְׁחִיטָה וְהָכָא הָא אֲדַרְבָּהּ ק"ו הָכָא מֵה שֵׁלִי בְּשֵׁלִי שְׁאִין עֲנוּשׁ פֶּרֶת אָסוּר, שְׁלִי בְּשֵׁלִי שְׁעֲנוּשׁ פֶּרֶת לֹא שְׁכֹן, לְפִי זֶה מִיְנֻשָּׁב קוֹשִׁיַת הַתּוֹס' אֲמַאי בְּשִׁחֲט קִדְשִׁים בַּחוּץ הֲוֵי שְׁחִיטָה שְׁאִינָה רְאוּל' הוּא אֲפֿשֶׁר לְפִדּוּתָהּ, נְהִי דְעֲתָה אֲפֿשֶׁר לְפִדּוּתָהּ אָבֵל הָא כְּבָר אִין הַשְׁחִיטָה הִתִּירָה אֵת הַבְּשֶׁר, וְהוּי אָסוּרִין בְּאֲכִילָה פְּדִין חוּלִין בַּעֲזָרָה ה"נ קִדְשִׁים בַּחוּץ דְנִשְׁחֲטוּ שְׁלֹא בְּמִקוֹמָן אָסוּרִין בְּאֲכִילָה וּא"כ שׁוּב אִין רְאוּנָן לְפִדְנָי דְהָא אוֹן פּוֹדִין אֵת הַקִּדְשִׁים לְהַאֲכִילָן לְכָלֵבִים, מִשׁוּ"ה הֲוֵי שְׁחִיטָה שְׁאִינָה רְאוּל', עוֹד אֲפֿשֶׁר לּוֹמַר דְהָא דְאֵיתָא בְּזַבְחִים דָּף קו' עַל פְּנֵי הַשְּׁדָה לּוֹמַר לָהּ הַזְבִּחַת בְּשַׁעַת אִיסוּר הַבְּמוֹת מַעֲלָה

עליו הכתוב פאלו הקריב על פני השדה הפונה, פאלו הקרוב לעפ"ם וכן משמע קצת בר"ח ע"ז נ"א שפכת פאלו הקרוב לשדה וא"כ אשמיעינן קרא דכמו דבזובח לעפ"ם נאסר, פן זובח קדשים בחוץ נאסר, וא"כ אסרה תורה קדשים שזנבחו בחוץ, עכ"פ זביחת קדשים בחוץ אוסרת וא"כ אפ"ש לומר דפליגי רבי ורפ"ן השוחט בע"מ שלא נפדו בחוץ פרת בנדאי לא מחייב שיהי אין ראוי לבוא אל פתח אהל מועד, אבל אם נאסר משום זביחת קדשים בחוץ או לא נאסר משום קדשים פ"ן דכבר בע"מ עומד לפדו' וכבר אינינו קדשים ואם נימא קדשי מזבח לא בעי העמדה והערכה, יהי' מחלוקתם אף אם כבר מתו אחר השחיטה ואם נימא דבעי העמדה והערכה יהי' מחלוקתם אם יש לפדותם כל זמן שהם חיים עודנה ומפרפסין רבי סבר פ"ן דלא נפדו עודנה הם עודנה קדשי מזבח ומקרי עוד קדשי ה' ואם שחטן בחוץ הוי שלי בשלה ולא התירה הזביחה משו"ה יקברו או דמקרי שזבח קדשי ה' על פני השדה משו"ה יקברו אכן חכמים סברו פ"ן שפ"ל בהבהמה מום ואין ראוי' למזבח נסתלק מהם קדושת הגוף וכבר לא מקרי שלי שאינם עולים לגבוה משו"ה אם עבר ושחט יפדו, למאן דבעי העמדה והערכה כל זמן שהם חיים היינו כל זמן שפ"פסין, למאן דלא בעי העמדה והערכה אף אם מתו יפדו.

ומשו"ה לרבי יש בקדשי מזבח תמים ונעשה בע"מ מועל אחר מועל מחיים, שיהי לרבי עודנה קדושת הגוף הקא כל זמן שלא נפדה, ובקדושת הגוף יש מועל אחר מועל ואף דע"י העמדה והערכה יכולין לפדותו אבל כל זמן שלא עשו העמדה והערכה אין יוצא מקדושתו משו"ה יש בה מועל אחר מועל ורפ"ן לטעמיהו דאם שחטן אפ"ש לפדותו כל זמן שפ"פסין הרי דאף קודם פדי' אינם קדושת הגוף ולא מקרי שלו בשלה משו"ה אין בהם מועל אחר מועל מחיים והרמב"ם בפירוש המשנה מוכח דס"ל ג"כ דפ"לוגתו במתניתו היכא דלא שחטן ז"ל הרמב"ם בפירוש המשנה ומה שיש בין תנא קמא ורבי הוא קדשי מזבח שפ"ל בהם מום רבי אומר אם עבר ושחטן יקברו ואין להם פדיון ולפיכך יש בהם מועל אחר מועל ר"ל בבעלי מומים אלא פ"ן שנהנה ופגם מעל כמו שהקדמנו בפ"ק הנה והנהגה באותו הבהמה אחריו מעל (ותיבת לא הוא ט"ס) ואין הלכה כרבי עכ"ל הרמב"ם והנה תיבות ר"ל בבעלי מומים שכתב הרמב"ם אין להם ביאור דהא מ"רי בקדשי מזבח שפ"ל בהם מום, אלא דכונת הרמב"ם להוציא ממה שאמר מקודם דאמר רבי אם עבר ושחטן דלא תומא דגם במתניתו מ"רי בעבר ושחטן ע"ז אמר ר"ל בבעלי מומין שלא שחטן דכ"ן דרבי סובר דאם עבר ושחטן אין להם פדיון אפילו בהעמדה והערכה כל זמן שפ"פסין משום דשחיטתו אוסרתו א"כ בקדושתו קיימא ואין להם פדיון אפילו ע"י מעילה משו"ה יש בהם מועל אחר מועל, ובזה אין הלכה כרבי דכ"ן דאם עבר ושחטן יש להם פדיון כל זמן שפ"פסין, וכמו שכתב הרמב"ם בפ"ה מהלכות ערכין דאם שחטן כל זמן שהו מפרפסין יש להם פדיון והינו פ"פסין דכבר עבר קדושת הגוף מהם, משו"ה אין מועל אחר מועל, ומשו"ה כתב הכ"מ דהרמב"ם פסק פ"פסין.

סימן כ"ד סוגיא אם עלו מהו שירדו. מעילה ב' איבעא להו אי עלו (קדשי קדשים ששחטן בדרום) מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכו"ע לא פליגי דאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש וכתב ברש"י

וכן בתוס' היינו אליבא דר' יהודה דאמר אם נשחטה בלילה אם עלו ירדו מכש"כ היכא ששינה את המקום דאם עלו ירדו והנה הרמב"ם פתב בפ"ג מהלכות פסולי המוקדשין הלכה זו ו"ל אי קדשי קדשים שנשחטו בדרום או שנתקבל בדרום אעפ"י שפל אלו פסולים אם עלו לראש המזבח לא ירדו וכבר תמה הכ"מ פ"ג דהרמב"ם פסק כר' יהודה לגבי לן דמה ונשפה דמה ונשחטה בלילה דאם עלו ירדו א"כ איך פסק בקדשי קדשים ששחטם בדרום לא ירדו הא בגמ' קאמר דאליבא דר' יהודה כו"ע מודו דאם עלו ירדו.

והנראה לי דהנה התוס' במס' נדה דף מ' הקשו פ"ג דלר' יהודה יש רק שלשה מיעוטים מנא לי' להוציא נשחטה בדרום עוד הקשו פמו דאמרינן פ"ג שיש לו הכשר בשארי דברים מקרי פסולו בקודש א"כ אמאי אית לי' לרבה אליבא דר"ש דירדו אכן לכאורה גם אליבא דר' יהודה יש להקשות פ"ג דאית לי' לר' יהודה דלן בדם אפילו בקדשי קדשים לא ירדו משום דלן פשר בפשר קדשים קלים, א"כ הרי שחיטת דרום פשר לכתחילה בקדשים קלים אמאי לר' יהודה ירדו בקדשי קדשים.

לכן נראה לי דהנה יש להסתפק הנה בהמה הא תיכף משקדשה חל עלי' קדושת הגוף א"כ הא דבעינן שישחטו לשמה אם זה הוא רק דין שלא ישנו היינו שלא יפסלו במחשבת שלא לשמה אבל אין השחיטה מוספת קדושה או דהשחיטה מוספת קדושת הקרבן על הבהמה דמתחילה הי' רק קדושת פה על הבהמה לעולה או לחטאת ועתה ע"י השחיטה לשמה הוא מקדשה קדושת השחיטה לאותה קרבן ואם חישב שלא לשמה חסר טל הקרבן קדושת השחיטה לאותו הקרבן והא דאם שחט סתמא פשר משום דהעבודה בעצמה אם אין מחשבתו מחלל העבודה מקדשה ונראה לי דבנדאי השחיטה מקדשה את הבהמה קדושת הקרבן דהא בזבחים בריש המס' פ"ד מ"ש זבחים דבסתמא פשר וגט סתמא פסול ואם נימא דבקדשים אין צריך יותר לקדש רק אם חישב שלא לשמה הוא פסול אבל בסתמא ממילא פשר דאין חסר קדושה א"כ היכי מדמו פלל הא בגט צריך שיעשה את הספר פרייתות לה ובקדשים הא אין לעשות לחטאת לעולה שפכר היא עשו' ועכצ"ל דגם בקדשים בעינן שהשחיטה יקדשו לשם אותה קרבן משו"ה פ"ד מ"ש זבחים מגט ומשני זבחים בסתמא לשמה קאי א"כ עבודה מקדשה לקדושת הקרבן אבל גט דלא קאי סתמא לשמה וצריך שע"י הפתובה יהי' הספר פרייתות לשם האיש והאשה משו"ה צריך מחשבה בפירוש וסתמא בגט פסול וכן מוכח דהשחיטה מוספת קדושה פדאימא בסוטה דף י"ד ו"ל הגמ' מידי דהוי אדם דם אע"ג דקדושתה ספין בצנאר הבהמה הדר מקדיש להו הרי דהשחיטה מוספת קדושה וכן הוא בגמ' מנחות דף ט"ז ו"ל הגמ' מי סברת דם בצנאר בהמה קדוש דם ספין מקדש והבא לקדש פבא להתיר ומשו"ה הדין דאם נשחטה התודה חוץ לזמנה או חוץ למקומה קודש הלחם משום דאף דנשחטה בפסול עכ"פ הוקדשה התודה להיות עלי' קדושת תודה ע"י השחיטה אבל אם נשחטה התודה שלא לשמה לא קודש הלחם אף דבתודה שלא לשמה פשרה התודה אלא שלא עלתה לבעלים ובשחט חוץ לזמנה הא התודה פסולה אכן לפי דברינו ניחא דהא בשחטה לשמה במחשבת חוץ לזמנה או חוץ למקומה הוקדשה התודה לקדושת תודה אף שיש עלי' פסול משו"ה מקדשת הלחם אבל בשחטה שלא לשמה דלא הוקדשה התודה לקדושת תודה משו"ה אינה מקדשת הלחם.

והנה חזינו מהאי דינא דאם שחט חוץ לזמנו או חוץ למקומו שמקדש הלחם חזינו דאף
שחיטה פסולה אם אף היא לשמה מקדשה קדושת הקרבן אכן מהאי דינא אם נשחטה
שחיטה פסולה אם מקדשת קדושת הקרבן יש פלוגתא במנחות ע"ח דאיתא במתנין
שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת בע"מ ר' אליעזר אומר
קודש ונחמם אומרים לא קודש וקאמר בגמ' מתנין מני ר' מאיר היא דתנא כו' שחטה
חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת טרפה לא קדש הלחם שחטה
ונמצאת בעלת מום ר"א אומר קדוש ור' אומר אינו קדוש דברי ר"מ אומר ר' יהודה לא
נחלקו ר"א ור' יהושע על ששחטה ונמצאת טרפה שלא קודש ועל חוץ לזמנו שקודש
ועל מה נחלקו על חוץ למקומו שר' אליעזר אומר קודש ור' יהושע אומר לא קודש כו'
התחיל ר' אליעזר לדון דנין פסול מחשבה מפסול מחשבה (חוץ למקומו מחוץ לזמנו)
ואין דנין פסול מחשבה מפסול הגוף (היינו מבעל מום) התחיל ר' יהושע לדון דנין פסול
שאין בו פרת מפסול שאין בו פרת ולא יוכיח חוץ לזמנו שפסול שיש בו פרת ושתיק ר'
אליעזר ע"כ ולכאורה מאי קאמר דנין פסול שאין בו פרת מפסול שאין בו פרת ולא
יוכיח חוץ לזמנו שיש בו פרת אדרבה כיון דהוא יותר פסול שחיבו פרת יותר יש סברא
לומר שלא יקדש הלחם וצריף לומר דהכונה הואיל ומרצה לפגולו דכיון דאמרה התורה
שחיבין עליו פרת א"כ אחשבה רחמנא שקדושה וכן מצאתי ברש"י כתוב בתחלת הדף
ז"ל חוץ לזמנו פשיטא הו' דקודש הואיל ומרצה לפגולו עכ"ל רש"י והכונה כיון דמרצה
לפגולו ומחייב פרת א"כ השחיטה מקדשת רק שעושה פסול אבל בחוץ למקומו דלא
מצינו שאמרה התורה שחיב פרת ואמרינו כיון דשחיטה פסולה היא א"כ אין מקדשה
כלל נמצא דבהאי דינה אי שחיטה פסולה מקדשת הקרבן קדושת השחיטה היכא דלא
מצינו שגלתה התורה פליגי בזה ר"מ ור' יהודה לר"מ שחיטה פסולה מקדשת הקרבן
ולר' יהודה אין מקדש קדושת הקרבן אליבא דר' יהושע ור' יהודה סובר דשתיק ר'
אליעזר לר' יהושע והודה דשחיטה פסולה אין מקדשת הקרבן והנה הא דאמרינו לן בדם
כשר משום דלן כשר באברים ולן באברים משום דבכשר קדיש היינו דוקא היכא
דהקרבן נתקדש בקדושתו אז אמרינו כל שפסולו בקודש המזבח מקבלו אבל אם לא
נתקדש קדושת הקרבן איננו עוד ראוי למזבח ואין המזבח מקבלו מעתה לא קשה מה
שהקשינו אמאי אמר בגמ' אליבא דר' יהודה כו"ע לא פליגי באם שחט קדשי קדשים
בדרום שירדו אמאי לא נימא הא דרום כשר בקדשים קלים וכמו דאמרינו לן בדם
בקדשי קדשים אם עלו לא ירדו משום דיש הכשר בכשר קדשים קלים אכן לדברינו ר'
יהודה לטעמין הא סבר דשחיטה פסולה אין מקדשה א"כ לא שניף כלל לומר שכן כשר
דדוקא גם לן בדם שהשחיטה היתה כדיו ונתקדש קדושת הקרבן אז אמרינו שכן כשר
הכשר בקדשים קלים בלן שהפסול הנה הקודש מקבלו אבל היכא דחסר עודנה קדושת
הקרבן והוי רק קדושת פה בזה אמרינו שאם עלו ירדו.

שוב ראיתי שכן מפורש בגמ' דהאי דינא עלו ירדו או לא תלוי בזה אם מקדש קדושת
הלחם שהרי איתא שם במנחות איתמר חטאת ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד
חוץ למקומה רבה אמר תרד (כן גרסה השיטה מקובצת) רבא אמר לא תרד רבה כר'
יהושע ורבא כר' אליעזר ונהדר בי רבא לגבי דרבה מדהדר בי ר"א לגבי ר' יהושע
עכ"ל הגמ' ולכאורה מאי ענין דין דאם עלתה תרד לגבי דין מחלוקת ר"א ור' יהושע אם

קידוש הלחם אכן לדברינו פיון דהדר בי ר"א א"כ ס"ל דשחיטה פסולה אין מקדש הלחם ואין מקדש את הקרבן לקדושתו משו"ה אם עלה ירד דנה מקרי שאין פסולי בקודש שלא נתקדשו קדושת הקרבן והא דלא פליגי ר' יהודה במתניתן בזבחים דף פ"ד על נשחט חוץ למקומו ופליגי רק על נשחט בלילה ונשפך דמה ויצא דמה חוץ לקלעים משום דדיו זה בנשחט חוץ למקומו תלוי בפלוגתה דר"א ור' יהושע וקודם שחזר בו ר"א בנשחט חוץ למקומו מקדש הלחם אליבא דר"י והא דיליף ר' יהודה לימוד לנשחטה בלילה סבירא לר"י אליבא דר' יהושע דמה ילפינו לכל שחיטות פסולות דאין מקדשין קדושת הקרבן רק בשחיטת חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפגולו ובזה יש לישב קושית התוספת בד"ה והדר ו"ל תימא התנו בהדיא בפרק המזבח מקדש ואלו אם עלו לא ירדו הלן והיוצא והטמא ונשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ונאפילו למקומו ונאפילו לר' יהושע גופי דהכי משמע בריש מעילה דלא ירדו דקתני כלל אמר ר' יהושע כל שלא הי' שעת היתר מועלין בה ששחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ומפרש בגמ' הואיל ומרצה אכן לדברינו לא קשה דסתם מתניתן הא סברה כר' מאיר דר"א ור' יהושע סברי בחוץ למקומו דמקדש הלחם דהכא רבה ורבא קאי אליבא דר' יהודה דכל שחיטה פסולה אין מקדש הלחם.

והא דאמר עוד בגמ' ואיבא דאמרי אע"ג דהדר בי לגבי דר' יהושע רבה לגבי דרבא לא הדר בי התם הוא דקאמר לי נדיננו משלא לשמו אבל הכא אי דיינת לי משלא לשמו אם עלתה לא תרד אפשר דתרניהו לישנא פליגי בחטאת ששחטה שלא לשמה פיון דגבי חטאת היא שחיטה פסולה אי מקדשה קדושת הקרבן דללשון ראשון אף חטאת ששחטה שלא לשמה אין מקדש קדושת הקרבן משו"ה אם עלתה תרד אליבא דר' יהודה דמנחות ולישנא בתרא סבר דכיון דאם שוחט שלא לשמו הוא מקדש קדושת הקרבן ששחטו לאותו קרבן וכדמצינו בזבחים ס"ז עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת נעשית חטאת א"כ חטאת ששחטו לשם שלמים חל על הבהמה קדושת הקרבן הנה ומשום קדושת הקרבן ששחטו לשמו אם עלה לא ירד.

ולפי זה סובר הרמב"ם הא דאמר בגמ' מעילה אליבא דר' יהודה כו"ע לא פליגי אין הפונה אליבא דר' יהודה דאמר דאם נשפך דמה או נשחטה בלילה או שיצא דמה חוץ לקלעים דהא בזה אין ראי' דר' יהודה סובר דאם נשחט קדשי קדשים בדרום ירדו דהא כל הני אין לומר שפן יש להם הכשר במקום אחר אבל קדשי קדשים ששחטם בדרום שדרום כשר לקדשים קלים א"כ אפשר דגם ר' יהודה מודה דאם עלו לא ירדו וכמו בלן דמה, לכן סובר הרמב"ם דהא דאמר אליבא דר' יהודה כו"ע לא פליגי הוא ר' יהודה דאמר דאם נשחטה חוץ למקומה אין מקדשת הלחם דס"ל שחיטה פסולה אין מקדשה קדושת הקרבן וכיון דאין מקדשה קדושת הקרבן לא הוי פסולי בקודש נמצא דהרמב"ם דבזה לא פסק כר' יהודה וס"ל דאף שחטה חוץ למקומה מקדשת הלחם א"כ שחיטה פסולה מקדשת הקרבן א"כ אם עלתה לא תרד דהרי דרום כשר לקדשים קלים. סימן כה. סוגיא דכל שהי' שעת היתר לפהגים אין מועלין פתב הרמב"ם בפ"ג מהלכות מעילה הלכה א.

ז"ל קדשו מזבח שמתו יצאו מודי מעילה דבר תורה אבל מועלין בהן מדברי סופרים וכן אם נפסלו בדברים שיפסלו בהן הקרבנות שכתב ביארנום מועלין בהן מדברי סופרים כמה דברים אמורים בשלא הי' להן שעת היתר לאכילת פהנים אבל אם הי' לקדשי הקדשים הנאכלין שעת היתר ואח"כ נפסלו ונאסרו באכילה הואיל והותרו שעה אחת אין מועלין בו".

אבל אם הגיע הדם למזבח כמזבחו ואח"כ לן הפשר או האימורין או שנטמא הפשר או האימורין, או שיצא הפשר או האימורין לחוץ או שיצא מקצת הפשר קודם זריקת דמים, בכל אלו וכיוצא בהן אין מועלין בשרץ כו' עכ"ד הרמב"ם.

וכתב על זה הכ"מ ובגמ' איתמר עליו (קדשי קדשים ששחטן בדרום) מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעאי לך דכו"ע לא פליגי דאם עלו ירדו פי פליגי אליבא ד"ר שמעון וכו' תנו קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהם בשלמא לרב יוסף ניחא אלא לרבה קשיא מאי מועלין בהם מדרבנן ואע"ג דהא דאוקימנא מתניתין דקתני מועלין בהם מדרבנן אליבא דרבה הוא משמע דלרב יוסף מועלין בהם מדאורייתא ולמסקנא דגמ' אסיקנא לרבה בתיובכתא והוי משמע לכאורה פינו דהלכה כרב יוסף ולדידי' מועלין דקתני מתניתין הוי דאורייתא הכי נקטינו פי דייקינו בה נקטינו דמועלים בהן דקתני מתניתין היינו מדרבנן משום דהא דאוקימנא מתניתין דמועלין לר' יוסף מדאורייתא היינו אליבא דר"ש, אבל ר' יהודה הא אמרינן דכו"ע לא פליגי דאם עלו ירדו וא"כ אין מועלין בהם מדאורייתא וכיון דקי"ל הלכה כ"ר יהודה לגבי ר"ש כל שלא הי' לה שעת היתר לפהנים אין מועלין בהם אלא מדרבנן עכ"ד הכ"מ.

ויכבר תמה על דברי הכ"מ אנו הלח"מ. בפ"ג מהלכות פסוה"מ הלכה ז.

ז"ל ודבר תימה הוא זה דהא פסק רבינו ז"ל כן אפוא אם ענו לא ירדו, וע"כ כתב הלח"מ ז"ל לכה נראה לי לומר דסובר רבינו ז"ל לפשתירצו בגמ' מאי מועלין מדרבנן, אליבא דכולהו קאמר והמתרץ גלה לו פירוש המשנה למקשה ואומר לו אינו כמו שאתה סבור דלמ"ד לא ירדו מדאורייתא דלכו"ע מעילה הוי מדרבנן דוקא אפילו אם עלו לא ירדו פינו דאינם יכולים לעלות לכתחילה, והוצרך רבינו ז"ל לומר פן משום דקשי' לי מאי אמרו שם לימא תנינא להא דאמר עולא אמר ר' יוחנן (קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה) פלומו ומאי קמ"ל עולא ואם איתא דלא תירץ פן אלא לרבה טובא אשמעינן עולא דלא נימא מעילה מדבר תורה כרב יוסף כו' עכ"ד הלח"מ.

וגם תירוצו של הלח"מ קשה מאד, דאף לפי תירוצו קשה מאי פריץ פינו דהמקשה הא סבר דלרב יוסף מועלין דבר תורה, ובנדאי לא טעה המקשו, בדבר שאין הדעת טועה, וא"כ הא אפשר לומר מסברא דמעילה דבר תורה, וא"כ מאי קשה הא אפשר שזה אשמעינן עולא אמר ר' יוחנן, ע"כ דהקושיא היא פינו דעולא אמר ר' יוחנן לא אמר לפרש המשנה דאם הי' בא לפרש המשנה הי' לו לומר על מתניתין, וגם אם הי' רוצה לפרש המשנה ולאשמעינן דאף אם עלו לא ירדו, אעפ"כ אין בהן מעילה איך אמר לדינו על קדשים שמתו הי' לומר יותר חידוש, דאף בקדשים שאם עלו לא ירדו ג"כ אין מועלין דבר תורה, דהא מהא דאמר קדשים שמתו דאף אם עלו ירדו, אין ראוי למתניתין.

דאָפּשער דשם אם עלו לא ירדו ומועלין בָּהֶן דְּבַר תּוֹרָה, ע"כ דַּעֲוָלָא אָמַר ר' יוֹחָנָן לֹא בָּא לְפָרֵשׁ מִתְּנִיתוּ: וע"כ דְּזָה יַדַּע הַפְּירוּשׁ בְּמִתְּנִיתוּן לְרַבָּה דָּאֵם עָלוּ יֵרְדוּ וּמוֹעֲלִין מִדְּבַרֵי סוֹפְרִים, וא"כ פְּרִיָּה לְרַבָּה, מאי קמ"ל ר' יוֹחָנָן.

דאין בָּהֶם מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה, הָא זֹאת יַדְעֵנוּ מִק"ו מִמִּתְּנִיתוּן דְּקַדְשֵׁי קְדָשִׁים שְׁשַׁחְטוּן בְּדָרוּם, דְּלְרַבָּה אִין בָּהֶם מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה, וּלְזָה מְתַרְזֵן דְּאִיצְטְרִיָּה רִי' יוֹחָנָן לְאַשְׁמַעֲיָנוּ, דְּקַדְשִׁים שְׁמִתוּ יֵשׁ בָּהֶם מְדַרְבְּנֵנוּ, וְכִינֵן דְּמִזָּה אִין רִאִי הַדָּר קוֹשֵׁי' לְדוֹכְתָא עַל הַרְמַב"ם מֵאִין מוֹכִיחַ, דְּלִמְסַקְנָא, אַף בְּקַדְשִׁים שְׁאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ, הַמְעִילָה רַק מְדַרְבְּנֵנוּ, פִּינוּן דְּלִהֲמַקְשׁוּן.

הי' סָבַר דְּהִיכָא דָּאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ הַמְעִילָה דְּאוֹרֵיטָא. אָכֵן לְדִידֵי נִרְאָה דְּאִי אָפְשֵׁר כָּלֵל לֹמַר דְּהַרְמַב"ם סוֹבֵר בְּהִנָּךְ קְדָשִׁים דָּאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ, דְּאִין מוֹעֲלִין מִן הַתּוֹרָה אֲלֵא מְדַרְבְּנֵנוּ, דְּהָרִי הִיכָא דְּהַמְעִילָה דְּרַבְּנֵנוּ אִין מְבִיאִין קְרָבֵנוּ, וְכִמוּ שְׁכַתְבַּת הַרְמַב"ם בַּפ"א מֵהַלְכוֹת מְעִילָה הַלְכָה ו.

וכן הגירסא פְּשִׁטָּה מְקוֹנְפֶצֶת בְּמְעִילָה דָּף מֵאִי אִיכָא בֵּין דְּאוֹרֵיטָא לְדַרְבְּנֵנוּ דְּאוֹרֵיטָא מְשַׁלְמִין חוֹמָשׁ וְאַשְׁם דְּרַבְּנֵנוּ לֹא, וּבּוֹדָאִי דְּכֹן הַדִּין, שְׁהָרִי אִי אָפְשֵׁר לְהִבִּיא חוֹלִין לְעוֹרָה, וּלְפִי זֶה יִקְשֶׁה לְהַרְמַב"ם דְּסוֹבֵר, דְּאֵף אֵם הַדִּין שְׁאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ, מִן הַתּוֹרָה אִין מוֹעֲלִין, אִיָּהּ יִפְרַגְס הַמְשַׁנָּה דְּכַרִּיתוֹת דָּף י"ג.

יש אוכל אכילה אחת וסניב עלי' ארבע חטאות ואשם אחד, טמא שאכל חלב והוא נותר מן הפוקדשין ביוה"כ. והרמב"ם הביא להאי דינא בפ"ו מהלכות שגגות, והא פְּכָר נִפְסַל הַחֵלֶב מִלְהַקְרִיב עַל הַמִּזְבֵּחַ, שְׁהָרִי נַעֲשֶׂה נוֹתֵר, וְאִיָּהּ הוּא מְחֻיָּב אֲשֶׁם, ע"כ בְּרוּר שְׁמָה שְׁאֵמֶר הַרְמַב"ם וְכֹן אֵם נִפְסְלוּ בְּדַבְרִים שְׁיִפְסְלוּ בָּהֶן הַקְּרָבָנוֹת, כְּוִנְתוּ שְׁנַפְסְלוּ מִדִּינֵיהֶם, מֵה שְׁרֵאוּי לְהַקְרִיב, אֵם נִפְסַל הַקְּרָבֵן מִדִּין קְרָבֵן, הִיָּינוּ שְׁפִסְוִלֵיהֶן מִחַיִּים כְּמוּ נִרְבַּע מוֹקֶצֶה וְנַעֲבָד כו' דְּהָרִי בְּאֵלָה שְׁאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ לֹא נִפְסְלוּ מִדִּין קְרָבֵן, שְׁהָרִי מִשּׁוּם זֶה עוֹבְרִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם שְׁחֻטֵי חוּץ כְּדַכְתִּיב וְאֵל פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הִבִּיא לְהַקְרִיב קְרָבֵן.

אָכֵן כָּל זֶה דְּמַסְחִיב מְעִילָה מִדְּאוֹרֵיטָא מִטַּעַם אֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ הוּא דְּוִקָא בְּהִנָּךְ דְּבַרֵים דְּעוֹלִין עַל הַמִּזְבֵּחַ, דְּאֵלָה לֹא נִפְסְלוּ מִדִּינָם ע"י פְּסוּלָם שְׁהָרִי אֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ, אָבֵל קְדָשִׁים הַנְּאָכְלִים אֵם נִפְסְלוּ מִלְּאֲכוּל, נִפְסְלוּ מִדִּינָם, וְכַדֵּאִיתָא בַּגַּמ' בְּדָף י.

דהנהנה מבשר קדשי קדשים שנטמא דפסור, ופריה פְּשִׁטָּא מֵאִי קְאָמְפְּסִיד, וּלְפִי זֶה הָא דְּקֵאָמַר בְּמְעִילָה תָּנִן ק"ק שְׁשַׁחְטוּן בְּדָרוּם מוֹעֲלִין בָּהֶם בְּשַׁלְמָא לְרַב יוֹסֵף גִּיחָא, הִיָּינוּ דַר"י יִפְרָשׁ, דְּמוֹעֲלִין בְּדַבְרֵים הַמְעֲלִין עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּעוֹלָה בְּכוֹלָה, וּבַחֲטָאת בְּאִימורִין, אָכֵן מֵה דְּאֵמֶר הַרְמַב"ם דַּק"ק שְׁשַׁחְטוּן בְּדָרוּם הַמְעִילָה רַק מִדְּבַרֵי סוֹפְרִים הָא אָמַר בְּפִירוּשׁ דְּאִיהוּ מִיָּרִי בְּדַבְרֵים הַנְּאָכְלִין, וּבְדַבְרֵים הַנְּאָכְלִין הָא לֹא שְׁיָיָךְ לֹמַר דִּין דָּאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ וְא"כ ק"ק שְׁשַׁחְטוּן בְּדָרוּם הִיָּינוּ חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת בְּשַׁרְוֹן הַנְּאָכְלִ לְפָנֵיהֶם, הַמְעִילָה רַק מְדַרְבְּנֵנוּ דְּאִין רְאוּיִן לְאֲכִילַת בְּשָׂר אָבֵל חֵלֶב נוֹתֵר דְּרֵאוּיִן לְהַקְרִיב עַל הַמִּזְבֵּחַ שְׁהָרִי אֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ וּמִתְקַבְּלִין לְקְרָבֵן אֵם עָלוּ מוֹעֲלִין בָּהֶם מִדְּאוֹרֵיטָא וּמְבִיאִים אֲשֶׁם.

אלא דִּיקְשָׁה הָא דְּכַתְבַּת הַרְמַב"ם לֵן הַבְּשָׂר אוֹ הַאִימורִין אוֹ שְׁנַטְמָא הַבְּשָׂר אוֹ הַאִימורִין מִשְׁמַע דְּגַם עַל הַאִימורִין כַּתְבַּת הַרְמַב"ם, דְּמְעִילְתוּן רַק מְדַרְבְּנֵנוּ, וְהָרִי הָא מוֹכַח מִמִּתְּנִיתוּן

לְשִׁמּוֹ וַיִּזְרוּק דָּמֶן לְשִׁמּוֹ אֶפְיָלוֹ תִימָא ר' אֶלְעָזָר בַּר"שׁ הֵכָא בְּמַאי עֲסָקִינוּ שְׁנִתְקַבַּל הַדָּם בְּכוֹס וְנִשְׁפָּף וְרַב"שׁ סָבַר לֵה פְּאָבוּה דְאָמַר כֹּל הָעוֹמֵד לְזְרוּק פְּזוּרִיק דְּמִי, וְהִקְשָׁה בְּתוֹס' ד"ה כֹּל הָעוֹמֵד ז"ל וַאֲ"ת זָרַק דָּמֶן וְשִׁמּוֹ גִּימָא פְּזוּרִיק דְּמִי וְאִמָּא קָאָמַר רַב"שׁ דְּאִינוּ קְדוּשׁ וּי"ל כִּינּוּן שְׁעָקְרוּן מִלְשִׁמּוֹ גֵּרַע מִנְשִׁפָּף הַדָּם וְאִגְלָאִי מִקְלָתָא דְלָא הָוִי פְּזוּרִיק בְּשַׁעַת קַבְלָהּ, וְקִשְׁיָה דְבִפְרָק הַמְּנַחֵחַ וְהַנְּסָכִים אָמַר פִּיגְל בְּזִרְיָקָה מְטַמָּא טוּמְאָת אֲנֹכְלִין לַר"שׁ מִשּׁוּם דְּכֹל הָעוֹמֵד לְזְרוּק פְּזוּרִיק דְּמִי וְדוֹחֵק לְחַלְק בֵּין פִּיגְוִל לְשִׁמּוֹ כּו' עַכ"ד הַתּוֹס' הָרִי חֲזִינוּן מְדַבְּרֵי תוֹס' אֵלּוּ שְׁאָף שְׁמִתְחִילָה הִי הִלְחַם קְדוּשׁ קוֹדֵם שְׁזָרַק וְשִׁמּוֹ לְשִׁמּוֹ אַח"כּ שְׁזָרַק וְשִׁמּוֹ לְשִׁמּוֹ נַעֲשֶׂה אִיגְלָאִי מִקְלָתָא לְמַפְרִיעַ, וְשִׁמּוֹ הִי עוֹמֵד לְזְרוּק לְשִׁמּוֹ, דְּמַחְשַׁבְתּוֹ עוֹקֶרֶת הַקְּדוּשָׁה, וְמָה שְׁפָתָבוּ הַתּוֹס' דְּדוֹחֵק לְחַלְק בֵּין פִּיגְוִל לְשִׁמּוֹ לְשִׁמּוֹ, אֶפְשָׁר לֹאִין זֶה דוֹחֵק, דַּע"כּ צָרִיף לְחַנּוּק בֵּין נִשְׁפָּף, לְמַחְשַׁבְתּוֹ שִׁמּוֹ, דְּנִשְׁפָּף לֹא נִאֲמַר דְּאִגְלָאִי מִקְלָתָא לְמַפְרִיעַ וְשִׁמּוֹ עוֹמֵד לְזְרוּק וְשִׁמּוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה לְהִפּוּף, אֲכֹן שִׁמּוֹ לְשִׁמּוֹ עוֹקֶרֶת, וְהִנֵּה אֲמַרְיִנוּ דְּפִיגְוִל מְקַדְּשׁ הִלְחַם, וְשִׁחְטוּן שִׁמּוֹ לְשִׁמּוֹ אִין מְקַדְּשׁ הִלְחַם, הָרִי דְּפִיגְוִל אִין מְגַרַע הַקְּדוּשָׁה, רַק שְׁמַטִּיל אִיסוּר וְהָוִי כְּמוֹ דְּבַר אַחַר, וְאִיסוּר הַזֶּה הוּא דְּבַר קְדָשׁ, אֲבָל שִׁמּוֹ לְשִׁמּוֹ דְּאִין מְקַדְּשׁ הִלְחַם עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה חֲסָרוֹן בְּגוּף הַקְּדוּשָׁה, נוֹכַח לֹאִין דְּאִגְלָאִי מִקְלָתָא לְמַפְרִיעַ דְּחָסֵר קְדוּשָׁה, וְהִנֵּה שִׁמּוֹ בְּמַנְחָח עַל הָא דְאָמַר ר' שְׁמַעוֹן לֵן לְפָנֵי זְרִיקָה אִינוּ מְטַמָּא טוּמְאָת אֲנֹכְלִין דְּפָרִיף מְהָא דְאָמַר ר' שְׁמַעוֹן כֹּל הָעוֹמֵד לְפָדוֹת כְּפָדוּי דְּמִי, ה"נ גִּימָא כֹּל הָעוֹמֵד לְזְרוּק פְּזוּרִיק דְּמִי, וּמִשְׁנֵי רַב אִשִּׁי דְּאִי בְּעֵי פְּרִיק אָמַר אִי בְּעֵי זָרַק לֹא אָמַר, וְאֶפְשָׁר לֹאִין דְּטַעְמָא דְּרַב אִשִּׁי מִשּׁוּם דְּסָבִירָא לִי, דְּזִרְיָקָה צָרִיכָה לְהִנּוּחַ מִתְּרַת בְּפִנְעַל לֹא לְסַלֵּק הָאִיסוּר בְּלַבַּד, וְכִי הָא דְאִיתָא בְּמַעֲיָלָה דִּף דְּזִרְיָקָה מוֹעֵלֶת לִיּוֹצֵא לְשִׁרְיָפָה אֲבָל לֹא לְהַתִּיר לְאֲכִילָה דְּלֵהַתִּיר לְאֲכִילָה בְּעִינוּ שִׁיְהִי בְּפָנִים הָעֵזְרָה וְאֶפְיָלוֹ בְּשִׁרְ קְדָשִׁים קְלִים שִׁמּוֹ נִאֲסָרוּ מְפָנֵי אִיסוּר יוֹצֵא שְׁהָרִי מוֹתָרִים בְּכָל הָעִיר, אַעפ"כּ לְאֲכִילָה לֹא הוֹתָרוּ, הָרִי דְּהִזְרִיקָה בְּעֵי לַעֲשׂוֹת הִיתָר בְּפִנְעַל ע"כּ לֹא אֲמַרְיִנוּ דְּכֹל הָעוֹמֵד לְזִרְיָקָה הָוִי כְּזִרְיָקָה מִמֶּשׁ לְהַתִּיר, דְּחָסֵר הַמַּעֲשֶׂה בְּפִנְעַל לְהַתִּיר, אֲבָל פְּרִיקָה דְּהָאִיסוּר בְּעֵי רַק לְסַלֵּקוּ אֲמַרְיִנוּ כֹּל הָעוֹמֵד דְּאִיסוּר שִׁישׁ לְסַלֵּקוּ, וְעוֹמֵד לְזֶה אִינוּ אוֹסֵר, וְפָרִיף מְהָא דְאָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ כֹּל שְׁהִיתָה לוֹ שַׁעַת הוֹתָר לְפָנִים אִין מוֹעֲנִין וְכֹל שִׁמּוֹ הִיתָה לוֹ שַׁעַת הִיתָר לְפָנִים מוֹעֲלִין בָּהּ וְאִיזְהוּ שַׁעַת הִיתָר לְפָנִים שְׁלֵגָה וְשִׁנְטָמָאָה וְסָבַר הַמְּקַשָּׁה (וְכֹן פִּירֵשׁ בְּסִפְר חֹק נִתָּן בְּשִׁמּוֹ בְּרַפְתּוֹ הַזְּבַח) דְּהַמְּקַשָּׁה סָבַר דְּקוֹדֵם שְׁלֵגָה בְּנֻדָּאִי דְּאִין מוֹעֲלִין, שְׁהָרִי עוֹמֵד לְזְרוּק וְכֹל הָעוֹמֵד לְזְרוּק פְּזוּרִיק דְּמִי, אֲלָא דְאֶשְׁמַעִינוּ דְּאָף שְׁפֹן אַחַר כֹּן קוֹדֵם הִזְרִיקָה לֹא גִימָא דַּעְתָּה אִגְלָאִי מִקְלָתָה לְמַפְרִיעַ דְּלֹא עוֹמֵד לְזְרוּק, אַעפ"כּ לֹא אֲמַרְיִנוּ כֹן.

וְאֲמַרְיִנוּ כִּינּוּן דְּעוֹמֵד לְזְרוּק הוֹתָר הַבְּשָׁר בְּאֲכִילָה וְאוֹן בְּנֵה אִיסוּר מְעִילָה אִף שְׁאַחַר כֹּן לֵן וְלֹא הִי זְרִיקָה. וּמִשְׁנֵי לֹא רְאוּנִי לְלוֹן כּו' פִּירֵשׁ דְּדוֹקָא בְּעַת שְׁרְאוּנִי לְלוֹן, אֲמַרְיִנוּ כֹּל הָעוֹמֵד לְזְרוּק, וְאִין בּוֹ מְעִילָה אֲבָל אַחַר כֹּן לֵן שְׁאִין רְאוּנִי לְזְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ עַתָּה.

אַחֲרֵי שַׁעַתָּה אִין רְאוּנִי לְזְרוּק. וּפִירֵשׁ בְּגַמ' לָנָה וְנִטְמָאָה וְיִצְאָה, דוֹקָא בְּעַת שְׁאִין הִיתָה יוֹצֵאת אוֹ נִטְמָאָה הִיתָה פְּסוּלָה מִשּׁוּם זֶה.

הִינּוּ שִׁמּוֹ אִירַע בְּהַפְּסוּל אַחַר אִין מוֹעֲלִין, אֲבָל אִם לָנָה מִמֶּשׁ כִּינּוּן דַּעְתָּה אִין רְאוּנִי מוֹעֲלִין בָּהּ. וַע"ז פְּרִיף א"כ כִּינּוּן דְּקוֹדֵם שְׁאִירַע בָּהּ הַפְּסוּל לֹא הָוִי מוֹעֲלִין וְעַתָּה כְּשִׁאִירַע

בה הפסול מועליון א"כ בעי דוקא שיהי' עתה הותר לפהנים היינו שתהא ראוי לזרוק, א"כ האי כל שהיתה שעת היתר דמשמע שהי' מקודם ולא עתה הא מיבעאי לי' לומר כל שיש נו שעת היתר, היינו כל זמן שאפשר לזרוק אבל אם לנה שאין עתה שעת היתר שאין ראוי לזרוק, מועליון.

משו"ה קאמר רב אשי דכינן דמקודם היתה ראוי לזרוק לר"ש דסבירא לי' כל העומד לזרוק פזרוק דמי בפועל אף אם אחר כן לנה, שעתה אין ראוי לזרוק ג"כ אין מועליון כמו שסבר המקשה אלא דשני מעילה דתליא בקדושה פינו דפקעה קדושה ע"י שראוי לזרוק שוב אין מועליון.

אף אם אינרע פסול לינה קודם הזריקה אבל לענין טומאת אוכלין אם אינרע פסול קודם זריקה לא נעשה אונקל. אכן כל זה לר"ש דסבירא לי' כל העומד הוי כמו נעשה בפועל שהרי אמר בפסחים דלראב"ש אף דס"ל דדוקא זריקה מתרת, אעפ"כ אם נתקבל הדם בפוס נתקדש הלחם דהוי פאילו נעשה בפועל מהטעם כל העומד לזרוק.

אבל לדין דלא סבירא לן כל העומד פאילו נעשה בפועל, בעינו דוקא שתהי' הזריקה בפועל אחרי שהזריקה צריכה להיות המתרת ואם נעשה בפועל הזריקה, אז אחר כן, אף שחל איסור לינה על הבשר אין מועליון.

פינו שפבר הי' המעשה בפועל שהתיר הבשר, וא"כ לדין לא קשה, איך סברינן כר' יוחנן דאמר היתר אכילה שנינו. דא"כ כל שיש לו שעת היתר מיבעאי לי', דהתם קאי קודם הזריקה.

והי' סבור דאף קודם הזריקה אין מועליון מטעם דכל העומד לזרוק ואח"כ כשנעשה פסול חזר להיות על זה דין מעילה דבעינו דוקא שהשעת היתר יהי' עתה פריז שפיר האי כל שהי' לו.

כל שיש לו מיבעי דהא לר"ש. לפי הס"ד, עיקר החידוש דבעינו שעמה יהי' שעת ההיתר. אבל לדין דמייירי לאחר הזריקה, והטעם פינו שפבר הי' הותר האכילה אף שעמה אסור אין מועליון. הא שפיר קאמר כל שהי' לו שעת ההיתר אף שעמה אין היתר אכילה, שהרי לנה אעפ"כ אין מועליון.

והנה הבשר אף לאחר זריקה עננה אסור באכילה שהרי בעינו הקטרת אימורין: והאימורין מתירין הבשר לאכילה, כמו שכתב הרמב"ם בפ"ח מהלכות פסוה"מ הלכה ז', ו"ל אין סייבין פרת אלא טל אכילת דברים שהותרו בין לאדם בין למזבח אבל אם אכל מן המתיר עצמו אינו חייב פרת כו' אבל אם אכל פזית מן הדם אינו חייב משום פגול שהדם מתיר את האימורין לקרב למזבח והאימורין מתירין את הבשר לאדם, ועיון משנה למלך שהקשה למה כתב הרמב"ם דברים אלו שהאימורין מתירין את הבשר לאדם דאדרבה מפח שהם מתרים הי' לנו לומר שלא יהי' בהם פגול שהרי המתיר אינו נפגל כו' אכן אפשר לומר דכוננת הרמב"ם לבאר פינו דדין הנה שאין סייבין על המתיר משום פגול הוא דבעינו דומיא דשלמים א"כ נימא דדוקא היכא דדבר אחד מתירו, אבל לא היכא דבעינו שני מתירין, וא"כ מנחה שיש לה שני מתירים לא יחייבו משום פגולו להכי כתב הרמב"ם דגם בשר הנזבח יש לה שני מתירים הזריקה והאימורין.

ומה שהקשה המשנה למלך אם האומורין מתירין בפשר לא יוקבע בפניגול עד שיקטירו האומורין, דהרי בעינן שיקרבו כל המתירין, אפשר לומר דהרי אומורין מתירין המה דוקא היכא דאתניהו, אבל אם נטמא הרי התירה התורה, את הפשר בלא הקטרת האומורין, וא"כ היכא דהוי פניגול ואז אין מצנה להעלות את האומורין הוי פנטמאו ונאבדו האומורין, דעתה אינם בגדר מתירין, אבל בכשרים האומורים מתירין הפשר ונ"מ בזה שהאומורין מתירין ע"י הקטרתם, היכא שהוצת האור ברובו דאילו היו האומורין מונחין בקרקע ואתנה בהם האש, כל זמן שלא נשרפו לגמרי אסור עוד לאכול הפשר שהרי עדנה לא נאבדו האומורין, אבל אם העלו למזבח ואתנה בהו האור פינו דהוי הקטרה מותר לאכול הפשר.

עכ"פ סובר הרמב"ם דהאומורים המה המתירין את הפשר, וא"כ תקשה איך אמרינן דע"י הזריקה יצאו מידי מעילה הא עוד לא הי' היתר לפהגים לאכילה דבעי עדנה הקטרת אומורין להתיר. ועכצ"ל דשם אף לרבנן אמרינן פינו שיש היתר להקטיר האומורין כל העומד להקטיר פקטור דמי, דהרי בגמ' הוי בעי למימר, דרק היתר זריקה שנינו וכמו שפיתבו התוס' במעילה דף ה.

דאף לרבנן לעגנו טומאת אוכלין לית להו כל העומד לזרוק, הכא מיבעי לעגנו היתר אכילה דכינון דאי בעי זריק מקרי שעת הפולש. אלא דסבר ר' יוחנן דבעינן דוקא היתר הזריקה בפועל, דכל היכא דבעינן שיהי' מעשה המתיר, בעינן דוקא שיהי' בפועל המעשה, ובזה לא סבירא לן כר"ש אכן זה דוקא בזריקה שהיא המתרת, אבל מה שהאומורין מתירין זה רק לסלק האיסור שהרי אם נאבדו ג"כ הותר הפשר, בזה גם ר' יוחנן מודה דכינון שהי' שעת היתר להקטיר הוי פהקטרה לזה דיצא מידי מעילה, דמקרי שעת היתר שיכול להקטיר, אכן הוי אמינא דכל זה היכא שבידו להקטיר אבל היכא דנפסלו האומורין ע"י לינה או יציאה או טומאה, הנה אגלאי מילתא דלא עמד להקטיר וכמו דהוי ס"ד רצה לתרץ במנחות דכינון שנתברר שפסול עוקר מה שעמד להקטיר, ומה שהותר הפשר ע"י שיצאו האומורין או לנו או נטמאו בנדאי דלא שייך לומר כל העומד לטמא שהרי לא עמד לטמא, וא"כ הוי אמינא שאם נהנה מהפשר קודם הקטרה נהי דעתה אין מעילה על הפשר מטעם היתר הקטרה וכל העומד להקטיר פקטור דמי.

אבל אם אח"כ נפסלו האומורין, והי' אגלאי מילתא למפרע דלא הי' שעת היתר לפהגים דהרי נתברר שאי אפשר להקטיר, ולא הותרו הפשר, מטעם עומד להקטיר ומטעם הפסול בנדאי דלא הותרו מקודם, לזה אשמעינן הרמב"ם דאין הדין כו' וכמו דמסיק רב אשי במנחות אליבא דר"ש לעגנו זריקה, כן הוא לדין בעגנו הקטרת האומורין, דלא הוי אלא להסיר האיסור, גם לדין פינו דפקעה הקדושה בזה שהי' ראוי להקטיר, בזה פקע הקדושה מן הפשר אף אם אח"כ נפסלו האומורין לא אמרינן דהדר רבקה, וא"כ אשמעינן הרמב"ם דאם לאחר זריקה נפסלו האומורין או שיצאו אין על הפשר שהמה מקדשים הנאכלין דין מעילה, שכבר פקע מהם קדושה שהי' בהם לעגנו מעילה, עי"ז שהי' ראוי להקטיר אבל האומורין עצמם בנדאי דמועלין מדאורייתא אף שפסלו ע"י יציאה וטומאה, שהרי מתקבלין בפנים שאם עלו לא ירדו, כגמ' דמעילה ורק על הדברים

הנאכלין שעליהם לא שיניף לומר אם עלו לא ירדו או אם נפסלו הקרבנות מלהיות קרבן היינו שנפסלו מחיים כמו נעבד ונרבע שבהם הדין אם עלו ירדו.

עליהם אמר הרמב"ם דמעילתן רק מדרבנן וכדמוכח מגמ' דהנהנה מפשר קדשי קדשים שנטמאו ודברי הרמב"ם הם ברורים ומאירים. סימן כו.

סוגיא אחת שתי הלחם ואחת לחם הפנים, ** (שעור זה שיניף למ' מנחות) ** דף צ"ה לישתן ועריכתן בחוץ ואפיתם בפנים ואינו דוחין את השבת וכו' הא גופא קשיא אמרת לישתן ועריכתן בחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה, ואפיתן בפנים אלמא מדת יבש נתקדשה וכו', מאי קשיא דילמא עשרון לא מקדש תנור מקדש, אלא אי קשיא הא קשיא, ואפיתן בפנים אלמא תנור מקדש ואין דוחות את השבת איפסלא בלינה, אמר רבא הקשה אדם קשה כפרזל ומנו רב שישת, ופירש בתוס' אלא תברא מי שישנה זו לא ישנה זו.

הרמב"ם פסק בפ"ח מהלכות תמידין ומוספין הלכה זו דלישתן ועריכתן בחוץ ואפיתן בפנים ככל המנחות ואין עשייתן דוחה יו"ט ולא שבת, עיין לח"מ בפ"ח מהלכות תמידין ומוספין הל' זו שהקשה על דברי הרמב"ם קושית הגמ' דאפיתן בפנים הרי דתנור מקדש, וא"כ איפסלא בלינה, עוד הקשה דהא כתב הרמב"ם בפ"א מהלכות כלי המקדש, דעשרון נתקדש וא"כ אמאי לישתן ועריכתן בחוץ.

בגמ' סופה דף נ' נימא במקודשת קסבר כלי שרת מקדשין שלא מדעת איפסלא בלינה, והקשה תוס' פיון דכלי שרת אין מקדשין שלא בזמנן א"כ נעשה כמו שמילאוהו הקורף כדאשפחון במנחות פ' שתי הלחם דף ק', ותיצו, דשאני הכא דלא בעי פהו ובגדי פהונה במילוי, ותמוה דהרי בסידור הלחם הא בעי דוקא ביום השבת, ובקומץ בעינו דוקא ביום, ואעפ"כ בלינה קדוש אף שהוא שלא כמצותו ונפסל הרי חזינו דמה שלא כמצותו אין מועיל שלא לקדש ואעפ"כ שלא בזמנן אין מקדש, ואם הי' מונח בזמנו אין נפסל מטעם דנסדר שלא כמצותו, היינו שלא בזמנו, א"כ גם גבי שאיבת מים פיון דנשאב שלא בזמנו לא יפסל, ואם נימא דכונת התוס' פיון דלא בעי פהו ובגדי שרת א"כ אין המילוי דין פלל, משו"ה אף אם הוא כמו שסידרו הקורף נקדש ונפסל בלינה.

משא"כ בקומץ דכיון דבעי פהו, המילוי עיקר ובלא מילוי (היינו אם הוא כמו שסידרו הקורף אין מקדש) א"כ מאי ראי' מיייתי דכלי שרת מקדשין שלא מדעת ומשמע פשטא דגילף מינה לכל מקום, מאי ראי' משאיבה, דשם המילוי אינינו עיקר להיכא דבעי דוקא פהו, שם בעינו דוקא מדעת הפהו.

והנה לעיל דף ע"ט אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח. ואיתא בתוס' ז"ל פירש בקונטרס לפסל בלינה לא יתכן אלא לענין לשנותו לזבח אחר קאמר כדפרישית בסוף הקומץ זוטא, והיינו דבסוף הקומץ זוטא הקשו בתוס' דלענין מפסיל בלינה מפסלי משקדשו בכלי, דהא אמר בשתי הלחם דאי תנור מקדש אפסלי בלינה.

ועוד בפ' לולב וערבה קאמר זערי דאי מיייתי במקודשת איפסלו בלינה ומשנה שלימה שנינו בפ"ב דמעילה גבי נסכים קדשו בכלי הוכשרו לפסול בלינה. והנה הוכיח בתוס' דע"כ הא דאמר אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח הוא לענין לשנותו לזבח אחר ועיי"ש בתוספתא אכן הרמב"ם כתב און הנסכים מתקדשין לקרב אבל לשנותו

לזבח אחר לא הזכיר ברמב"ם, ועיין שם עוד בתוספ' שמקשה איה קאמר שם בגמ' דף ט"ו דלרבנן אפשר לשנותן לזבח אחר.

הא במנחות דף ע"ט שם אמר שמון שהפריש לשם מנחה זבח זה פסול לשם מנחה אחרת. ועיין עוד מנחות דף נ"א בתוספ' ד"ה אי אפי לה מאתמול איפסלא בלינה שהקשה היכי מוכח דאי אפי מאתמול אפסל בלינה הא כלי שרת אין מקדשין אלא בזמנו, ולישב כ"ז נראה לי דהנה תוספ' ס"ל בכל דוכתי דכלי שרת אין מקדשין אלא בזמנו והיינו דאיתא בגמ' מנחות דף ק' מנחה שנקמצה בלינה תצא לבית השריפה ופריה מנחה אפשר דמהדר קומץ לדוכתי' וקומץ ביממא הוא תני והוא אמר לה כלי שרת מקדשין שלא בזמנו, ומב"י פל הקרוב ביום קדוש ביום (בלינה קדוש בלינה) ביום אין בלינה לא אינו קדוש לקרב אבל קדוש לפסול מותיב ר' זירא סידר את הלחם ואת הבזיכין אחר שבת והקטיר הבזיכו בשבת פסולה.

פיצד יעשה ניחנה לשבת הבאה שאפילו הוא על השלחן ימים רבים אין בכך פלוס, ואי ס"ד כלי שרת מקדשין שלא בזמנו לקדוש ולפסול אמר רבה מאן דקא מותיב שפיר קא מותיב, ואבוה דר' אבין נמי מתניתא קאמר קסבר לילה אין מחוסר זמן הא וימים מחוסרין זמן (ופירש רש"י בלינה אין מחוסר זמן משו"ה מתקדש, אבל לחם הנסדר באחד בשבת לא מקדש, דאכתי כמה ימים יש עד זמנו) כי מטי ליליא דבי שמשי לקדוש ולפסול (ופירש רש"י דהא לילה אין מחוסר זמן ולפסול כליל שמשי משום סידור לילה ולשחרית נפסל בלינה) אמר רבא בשקדום וסילק מר זוטרא ואיתימא רב אשי אמר אפילו תימא בשלא קדם וסילק, פינו דסידורו שלא כמצותו נעשה כמו שסידרו הקוף ומכאן מוכיח תוספ' בכל מקום דהיכא דהוי שלא בזמנו אין מקדש, ורק בלינה לא מקרי שלא בזמנו.

אכן הרמב"ם פתב בפ"ג מהלכות פסולי המוקדשין הל' כ"א ו"ל כלי שרת מקדשין שלא בזמנו להפסול אבל לא להקריב פיצד דבר שמצותו ביום שנקדש בלינה וישאר, ולכאורה הי' להרמב"ם לבאר דשלא בזמנו אין מקדש ורק לילה הוי זמנו ואיה פתב הרמב"ם דכלי שרת מקדשין שלא בזמנו ואף שפתב הרמב"ם פיצד וכו' שקדש בלינה, אעפ"כ הי' לו לבאר מסקנת הגמ' דהיכא דהוי שלא בזמנו אין מקדשין כלל, והנה התוספ' דמס' זבחים דף פ"ז ד"ה לשולחן הקשו סוגיא דזבחים דמוכיח התם מהא מתניתין דקתני שאפילו הוא על השלחן ימים רבים דטעמא, משום דשולחן אין פוסל בלינה.

ואילו במנחות משמע דשולחן פוסל. בלינה, וטעמא דאין פוסל משום דלא נתקדש, והרמב"ם פתב הטעם משום דאין פוסל בלינה.

לכן נראה לי דהרמב"ם מפרש פירוש אחר בדברי הגמ' דהנה בשבועות דף י"א איתא, שאני קטורת דקדושת דמים היא אלא מעתה לא תפסל בטבול יום אלמה תני' נתנה במכתשת נפסלה בטבול יום.

וכי תימא כל קדושת דמים נפסלה בטבול יום והתנו המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הנוקשרו לפסל בטבול יום ובמחוסר פיפורים ובלילה קדשו בכלי אין לא קדשו בכלי לא קדשו בכלי לא, אלא מאי קדושת הגוף היא אלא מעתה תפסל בלינה, אלמה תנו הקומץ והלבינה, והקטורת וכו' אין הנוקשרו לפסל בטבול יום ובמחוסר

כַּיְפוּרִים וּבְלִינָה וְכו' אָמַר לוֹ לִינָה קְאָמְרַת שְׂאֵנִי קְטוּרַת הוֹאִיל וְצוּרְתָהּ כְּלֶהֱשֵׁנָה כְּנֹלָה, וּפְיָרְשׁוּ בַתּוֹס' שְׁעִיקָר מְצוּנָתָה בְּכַף לַעֲשׂוֹתָהּ כְּנֹלָה בַתְּחִילַת הַשְּׁנָה.

מִזֶּה חֲזִינוּ דְסִבְרָא דְרַב חֲסֵדָא דַּמְמ"נ אִם קְדָשָׁה קְדוּשַׁת הַגּוֹף פּוֹסֵל בְּלִינָה וְאִם לֹא קְדוּשַׁת הַגּוֹף אֵין פְּסוּל בְּטָבוּל יוֹם אֶכּוּן רַבָּה אֲלִיבָא דְר' יוֹחָנָן מְשַׁנֵּי דְקְטוּרַת קְדָשָׁה קְדוּשַׁת הַגּוֹף אֲבָל בְּלִינָה לֹא נִפְסְלַת פִּינוּ דְאֵין מְצוּנָתָה לְהַקְרִיב הַיּוֹם, שְׁהָרִי מְצוּנָתָה שְׂמַעְמוּד פֶּה אַף דְנִתְקַדְּשָׁה קְדוּשַׁת הַגּוֹף לֹא נִתְקַדְּשָׁה קְדוּשַׁת הַקְּרִיב וְכִינוּ דְלֹא נִתְקַדְּשָׁה שְׁעִיקְטִירוּקָה הַיּוֹם לֹא נִפְסֵל בְּלִינָה, לְפִי זֶה אַף אִם כְּלִי שְׂרַת מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא בְּזַמְנָן אֵין מְקַדְּשִׁים קְדוּשָׁה שְׂתַקְרַב הַיּוֹם פִּינוּ דְאֵין מְצוּנָתָה שְׁעִיקְרִיבּוּקָה וְהוּי ק"ו מְקַטְנֵרַת שְׁיִכּוּלִים לְהַקְטִיר הַיּוֹם, אַעֲפִי"כ פִּינוּ דְמְצוּנָתָה בְּכַף לֹא נִתְקַדְּשָׁה קְדוּשָׁה לְהַקְרִיבָה הַיּוֹם מִשׁו"ה לֹא נִפְסְלָה בְּלִינָה, וּבְגַמ' פְּרִיָּד פִּינוּ דְכְּלִי שְׂרַת מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא בְּזַמְנָן, א"כ אֵיךְ קְתַנֵּי כֹל הַקְדוּשָׁה בַּיּוֹם אֵין קְדוּשָׁה אֲלֵא בַּיּוֹם מִשְׁמַע דְּבִלְיָה אֵין מְקַדְּשׁ וּע"ז מְשַׁנֵּי דְבִשְׂלֵא בְּזַמְנָן מְקַדְּשַׁת רַק קְדוּשָׁה שְׁיִכּוּלָה לְפִסּוּל בְּשִׁבִיל זֶה, אֲבָל קְדוּשָׁה לְהַקְרִיבָה לֹא חָל, וְא"כ קוּמְץ שְׁעִיקְדָשׁוּ בְּלִינָה אֵין נִפְסֵל כְּלָל מִטַּעַם לִינָה דְהָרִי לֹא נִתְקַדְּשׁ לְהַקְרִיב בְּלִינָה וְהַפְּסוּל הוּא מִשׁוּם דְנִתְקַדְּשׁ קְדוּשָׁה פְּסוּלָה וְנִדְחָה מִהַקְרִיבָה אַף בַּיּוֹם, פִּינוּ דְהַקְדוּשָׁה הִי בְּפִסְלוֹת, אֶכּוּן אֵימְתִי אֲמָרִינוּ דְאִם הַקְדוּשָׁה הִי תַּה בְּפִסְלוֹת נִפְסֵל מִהַקְרִיבָה דְנָקָא הִיכָא דְאֵינוּ מְחֻסְרִי זְמַן, אֲבָל הִיכָא דְהוּוּ מְחֻסְרִי זְמַן שְׁמֵ אֵין פּוֹסֵל מִהַ שְׂנִתְקַדְּשׁ שְׂלֵא בְּזַמְנָן, דְהָרִי בַּיּוֹמָא.

גַּבֵּי מַחְלוּקַת אֵי בַעֲלֵי חַיִּים נִדְחִין סְבַר לְמִילָף דְאֵין בְּעֵלוּ חַיִּים נִדְחִין מְדֵי דְהוּי מְחֻסְרִי זְמַן, וּכְפִי גֵרְסַת תּוֹסֵפ' בַּתְּמוּרָה כּו' דְחֵי וְאֵידָף, מִי דְמִי הִתְם לֹא אַחְזִי כְּלָל, הָרִי דְכִינוּ דְהוּי מְחֻסְרִי זְמַן אֵין פּוֹסֵל מִהַ שְׂבִשְׁעַת הַקְדוּשָׁה לֹא נִתְקַדְּשָׁה קְדוּשָׁה לְהַקְרִיבָה, וְזֶהוּ דְמַחְלָק יָמִים מְחֻסְרִי זְמַן וְלֹא אַחְזִי כְּלָל, מִשׁו"ה אַף שְׂאֵין קְדוּשַׁת הַכְּלִי שְׂרַת שְׂלֵא בְּזַמְנָן לְהַקְרִיבָה אַעֲפִי"כ אֵין מְדַחֵי, אֲבָל לִינָה אֵין מְחֻסְרִי זְמַן וְא"כ פּוֹסֵל מִהַ שְׂנִתְקַדְּשׁ הַקּוּמְץ בְּלִינָה קְדוּשָׁה פְּסוּלָה קְדוּשַׁת לִינָה שְׂפִסּוּל לְהַקְרִיבָה וּפְרִיָּד כִּי מְטִי לִינָה דְבִי שְׂמִשֵּׁי תַקְדוּשׁ וְתַפְסוּל, דְהָרִי אֵין קְדוּשָׁה בְּזַמְנָה קְדוּשָׁה פְּסוּלָה, וּע"ז מְשַׁנֵּי פִינוּ דְסִדְרוּ שְׂלֵא כְּמַצְנָתוֹ אֵין מְקַדְּשׁ עֲתָה קְדוּשָׁה יוֹתֵר אֲבָל אִם הִי עֲתָה נּוֹתְנָה בְּלִינָה לְכִלֵּי שְׂרַת הִי מוֹסִיף עֲלֵי קְדוּשָׁה פְּסוּלָה, דְהִנְתִּינָה לְכִלֵּי שְׂרַת הִיא מְקַדְּשַׁת, אֲבָל אִם הוּ' בְּאוֹתָהּ כְּלִי שְׂרַת נַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׂסִדְרוּ הַקּוּף.

(וּבְמָה שְׂבִיָּאֲרָנוּ יֵשׁ לִישֵׁב דְבָרֵי הַרְמְב"ם שְׂפִסְק בַּפ"ג מִהַלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמְּקַדְּשִׁין הַל' י"ט. דְכְּלִי שְׂרַת מְקַדְּשִׁים דָּם הַפְּסוּל לְקַרְב, וְהִנֵּה לַפ"ז וְקוּשָׁה קוּשִׁית הַתּוֹסֵפ' בְּדָף פ"ז ד"ה כְּלִי שְׂרַת, דַּא"כ לֹן דְמָה וְיִצָּא וְכו' אַמְאִי לֹא יַעֲלוּ לְכַתְּחִילָה אֶכּוּן לְפִי שְׂבִיָּאֲרָנוּ לְמַסְקַנַת הַגַּמ' דְנַעֲשֶׂה כְּמִי שְׂסִדְרוּ הַקּוּף, א"כ כְּלִי שְׂרַת שְׂנַתְּנָן בְּהַ בְּפִסּוּל אוֹ שְׁלֹן בְּהַ אוֹ שְׂיִצָּא בְּהַ אֵינָה מְקַדְּשַׁת, וְרַק הִיכָא דְנִתְנָנוּ לְכִלֵּי שְׂרַת שְׂנִי מְקַדְּשׁ וּלְכַתְּחִילָה בְּנִדְאֵי דְאֵין לִתָּן בְּכִלֵּי שְׂנִי כְּמוֹ בְּמִזְבֵּחַ דְאִם עָלוּ לֹא יִרְדוּ, אֲבָל אֵין לְהַעֲלוֹתָם, אֶכּוּן בְּגַמ' זְבָחִים שְׂמֵ דְפְרִיָּד מְקַבְּלוּ פְּסוּלִין וְזַרְקוּ פְּסוּלִי, הִי סְבַר כְּרַבָּא דְאַף אִם נִסְדַר שְׂלֵא כְּמַצְנָתוֹ כְּלִי שְׂרַת מְקַדְּשׁ מִשׁו"ה אִם קְבִלוּ פְּסוּלִין וְאִח"כ זַרְקוּ כְּשִׁרִים הֵא בְּיַד הַכְּשָׁרִים הַקּוּדְשׁוֹ לְקַרְב, וְלְפִי זֶה הֵא דְלֹן דְמָה נַצְטָרָף רַק לּוֹמַר שְׂמַנִּיחַ עַל גַּבֵּי קַרְקַע וְס"ל דְאֵין כְּלִי מְקַדְּשׁ, אוֹ דְנִשְׁפָּף לְכִלֵּי חוּל, אֲבָל הַרְמְב"ם פְּסִק כְּמַסְקַנַת הַגַּמ', א"כ כֹּל זְמַן שְׂמוֹנָח בְּאוֹתוֹ כְּלִי

שָׁרֵת שְׁנֵתִקְבֵּל אוֹ שְׁהוּלִיף וְשֵׁלָא כְּמַצְוֹתוֹ לֹא נִתְקַדַּשׁ וּלְכַתְחִילָהּ אָסוּר לְתַנּוּ בְּכָלִי שָׁרֵת וְאִם נִתְנּוּ מְקַדַּשׁ).

לְפִי זֶה מְסַקֵּנָת הַגַּמ' כְּלִי שָׁרֵת מְקַדַּשִׁין אִף שְׁלֹא בְּזִמְנָן רַק דְּאִינוּ מְקַדַּשׁ לְהַקְרִיבָהּ פִּינוּ דְּאִין מַצְוֵתָהּ לְהַקְרִיבָהּ וְזֶהוּ שְׁפָתַב הַרְמַב"ם דְּשֵׁלָא בְּזִמְנָהּ מְקַדַּשָּׁהּ, אֲבָל הַקְדוּשָׁהּ הוּא רַק שְׂיִכּוּלָהּ לְהַפְסֵל אִם נַעֲשֶׂה בְּפָסוּל כְּמוֹ בְּלִינָהּ.

אֲבָל לֹא לְהַקְרִיבָהּ מִשׁו"ה אִין נִפְסְלָת בְּלִינָהּ: וְסוּגֵינָת הַגַּמ' מוֹכִיחַ דַּע"כ עַל הַשְּׁלַחֵן אִין מוֹעִיל לִינָהּ שְׁהָרִי שְׁם בְּמִתְנִיתָן אִיתָא סִידְרָא אֵת הַלְחָם בְּשַׁבָּת וְאֵת הַבְּזִיכִין בְּאַחַד בְּשַׁבָּת וְגַם עַל זֶה קָאִי תַקְנֵתָא דְּכִיצַד יַעֲשֶׂה וְיִנְיַחְנָהּ לְשַׁבָּת הַבְּאָה, הֵתָם הָא הַלְחָם נִקְדַּשׁ קְדוּשָׁהּ לְהַקְרִיבָהּ שְׁהָרִי הַלְחָם נִסְדָּר כְּדִינוּ, א"כ אִיף יִנְיַחוּהוּ עַד הַשַּׁבָּת הַשְּׁנִי, ע"כ דַּעַל הַשְּׁלַחֵן אִין מוֹעִיל לִינָהּ, וְהִכָּא בְּמִנְחוֹת פְּרִיף מִהַבְּזִיכִין אוֹ לְחָם שְׁנִסְדָּר בְּאַחַד בְּשַׁבָּת פִּינוּ דְּבִשְׁעַת קְדוּשָׁהּ לֹא קְדָשׁוּ קְדוּשָׁהּ גְּמוּרָה, א"כ תִּדְחָה מִטַּעַם דְּנִתְקַדַּשָּׁהּ קְדוּשָׁהּ דְּחוּי' וְהִכָּא דְּלֹא הָוִי בַּע"ת כּו"ע מוֹדִי דְּנִדְחִין, וְלִדְבָרֵינוּ לֹא פְּרִיף כְּלָל מְלִינָהּ רַק פְּרִיף הָא נִתְקַדַּשׁ קְדוּשָׁהּ דְּחוּי' ע"ז מְשַׁנֵּי דְּיָמִים מְחֻסָּר זְמַן וּבְמֻחְסָר זְמַן אִין פָּאן פְּסוּל דְּקְדוּשָׁהּ דְּחוּי' לְפִי זֶה מְיֻשְׁבִים דְּבָרִי רַש"י שְׁפִירָשׁ הָא דְּאִין הַנְּסָכִים מִתְקַדַּשִׁים אֲלֵא בְּשַׁחֲיִטָה הַזְּבַח לְעַנְיָן לְפָסֵל בְּלִינָהּ דְּכִינוּ דְּגִילְתָהּ הַתּוֹרָה זְבַח וְנִסְכִים א"כ כָּל זְמַן שְׁאִין פָּאן זְבַח, הוּוּ כְּשֵׁלָא בְּזִמְנָן דְּאִין הַנְּסָכִים מְקַדַּשִׁים לְהַקְרִיב מִשׁו"ה אִין נִפְסְלִים בְּלִינָהּ: אֲבָל פִּינוּ שְׂיִשׁ זְבַח הָוִי כְּהִגִּיעַ זְמַנָּן וְנִתְקַדַּשׁוּ קְדוּשָׁהּ לְהַקְרִיב מִשׁו"ה נִפְסְלִין בְּלִינָהּ.

אֲבָל לֹא נִקְבְּעוּ כְּלָל לְאוֹתוֹ זְבַח ע"י הַשְּׁחִיטָה, וְרַק הַשְּׁחִיטָה הוֹעִיל שְׂיִהָי' כְּהִגִּיעַ זְמַנָּן. דְּזֶה גַלִּי קָרָא דְּזִמְנָן כְּשִׂיָּהִי הַזְּבַח וְכֵן פָּתַב הַרְמַב"ם בְּפִי"ב מִהַלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמְּקַדַּשִׁין הַל' ו' וְז"ל נְסָכִים שְׁקַדַּשׁוּ בְּכָלִי וְנִפְסֵל הַזְּבַח אִם נִפְסֵל בְּשַׁחֲיִטָה לֹא קְדָשׁוּ הַנְּסָכִים לְקַרְב.

וּמָה שְׁהַקְשָׁה שְׁם בְּתוֹסַפְּ מִנְחוֹת דָּף ט"ו ד"ה אֲפָשָׁר דְּאִיף אָמַר לְרַבְּנָן אֲפָשָׁר לְשַׁנּוֹתָן לְזְבַח אַחֵר. הָא אָמַר רַב חֲסֵדָא שְׁמֵן שְׁהַפְרִישׁוּ לְשֵׁם מִנְחָה זֹו פְּסוּל לְשֵׁם מִנְחָה אַחֵרָת, פְּשׁוּט דְּפִיגּוּל אִין עוֹשָׂה אֲלֵא אִם הַקְרִיבָן קוֹבַעַ, כְּמוֹ בְּכַפְּשִׁים וְלְחָם.

אוֹ בְּתוֹדָה וְלַחֲמָה אֲבָל הִכָּא אִין הַשְּׁחִיטָה קוֹבַעְתוֹ וְרַק הָוִי כְּהִגִּיעַ הַזְּמַן. וּמָה שְׁאִין רַשְׁאִי בְּקַרְבָּן יְחִיד לְשַׁנּוֹת לְקַרְבָּן אַחֵר: הוּא רַק מִשׁוּם הַנְּדָר, מִשׁו"ה אִם פִּיגָל בְּזְבַח לֹא נִתְפָּגְלוּ הַנְּסָכִים אִף בְּקַרְבָּן יְחִיד.

וּמִשׁו"ה פָּתַב הַרְמַב"ם גְּבוּ קַרְבָּן צְבוּר הִכָּא דְּנִפְסֵל מְקַבְּלָהּ וְאִילָף דָּאִם לֹא הִי זְבַח זְבוּחַ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׁנִפְסֵל בְּלִינָהּ, שְׁהָרִי עָפָה פְּסוּלוֹ בְּגוּפּוֹ שְׁהָרִי הוּקְדָשׁוּ לְהַקְרִיבָהּ וְעָפָה אִין קַרְבָּן אֲבָל בְּקַרְבָּן יְחִיד, הִכָּא שְׁהִי זְבַח זְבוּחַ אִף שְׁאִין לְשַׁנּוֹתוֹ לְזְבַח אַחֵר"כ, אַעֲפִי"כ פָּתַב הַרְמַב"ם מְנִיחָן עַד שְׂיִפְסְלוּ בְּלִינָהּ אֲבָל אִין יְכוּל לְשׁוֹרְפָן תִּיכְרָף, מִשׁוּם דְּהָא בְּגוּף הַנְּסָכִים אִין פְּסוּל וְרַק מִשׁוּם נִדְרוֹ אִי אֲפָשָׁר לְהַקְרִיבָן וְהָוִי כְּנִפְסְלוֹ מִחֲמַת דְּבָר אַחֵר דְּטַעוֹן עְבוּר צוּרָה.

וּלְפִי דְּבָרֵינוּ דְּבִאָמַת כְּלִי שָׁרֵת מְקַדַּשִׁין שְׁלֹא בְּזִמְנָן וְרַק הִכָּא דְּאִין מַצְוֵתָן עָפָה לְהַקְרִיב לֹא חָל עָלֵיהּ קְדוּשַׁת הַקְרִיבָהּ מִטַּעַם דְּאִין מַצְוֵתָן לְהַקְרִיב הַיּוֹם אֲבָל אִם הִי מַצְוֵתָן לְהַקְרִיב הַיּוֹם מְקַדַּשִׁין קְדוּשָׁהּ גְּמוּרָה, א"כ לֹא קָשָׁה קוּשְׁיַת הַתּוֹסַפְּ גְּבִי חֲבִית שְׂמִילָאוּ

בְּעֶרְב־סוּפוֹת, שֶׁהָיוּ מְמַלְאִים בְּחִבַּת־שְׂאִינָה מְקוֹדֶשֶׁת שֶׁלֹּא תִפְסַל בְּלִינָה, וְהַקְשָׁה בְּתוֹסֵפִי
הָא כְּלִי שְׂרֵת אֵין מְקוֹדֶשִׁין שֶׁלֹּא בְּזִמְנָן.

אָכֵן לְדַבְרֵינוּ הָא מְקוֹדֶשׁ שֶׁלֹּא בְּזִמְנָן וְרַק הֵיכָא דְאֵין זְמַנָּה לְקֶרֶב אֵינָה מְקוֹדֶשֶׁת קְדוּשָׁה
לְקֶרֶב. וְא"כ בְּמִים לְשְׂאִיבָה דְכְּתָבוּ הַתּוֹסֵפִי בְּתַעֲנִית דָּרָב' דִּיכּוּלִין לְנִסְפָּה בְּלִילָה.

א"כ הָיוּ זְמַנָּן דְּבִקְדָשִׁים הַלְיָלָה הוּלְהֵי אַחַר הַיּוֹם וְאֵין מְחֻסָּר זְמַן לְבוֹ בְּיוֹם כְּדֵאִיתָא
בְּזִבְחִים דָּרָב, וְא"כ קְדָשׁוּ הַמִּים בְּחִבַּת הַמְּקוֹדֶשֶׁת אַרְבַּע בְּעֶרְב־סוּפוֹת קְדוּשָׁה גְּמוּרָה לְקֶרֶב'
וְא"כ אִם יִשְׁהוּ אוֹתָם עַד תְּמִיד שֶׁל שַׁחַר דָּאָז הִי' דָּרָב לְנִסְפָּה דְאֵין מְנַסְכִין מִים אֲלָא בְּתַמִּיד
שֶׁל שַׁחַר (אַרְבַּע דְּבִדְעִיבָד יְכוּלִין לְנִסְפָּה כָּל הַיּוֹם).

וְאַרְבַּע בְּלִילָה וְכֵדֵאִיתָא שָׁם בְּתוֹסֵפִי) יִפְסְלוּ בְּלִינָה, וְכֵן לֹא קָשָׁה קְוִשְׁתֵּי הַתּוֹסֵפִי בְּמִנְחוֹת
דָּרָב נ"א ד"ה אֵיפְסְלָא לְגַבֵּי חִבַּת כַּה"ג דְּהֵתָם הָא מְקַרִיבִין אוֹתָם בְּכָל יוֹם א"כ כָּל יוֹמָם
זְמַנָּם וְקִדְשׁוּ קְדוּשָׁה גְּמוּרָה לְקֶרֶב וְנִפְסְלוֹת בְּלִינָה.

וְהֵנָּה כְּלִי שְׂרֵת מַה דְּמְקוֹדֶשִׁין הוּא דְּוָקָא דְּבָר שֶׁמְצַנְתוּ אָבָל דְּבָר שֶׁאֵין מְצַנְתוּ אֵין מְקוֹדֶשׁ,
וּלְפִי זֶה לֹא קָשָׁה קְוִשְׁתֵּי הַלַּח"מ, כִּינּוּן דַּס"ל לְהַרְמַב"ם דְּעִשְׂרוֹן נְתַקְדָּשׁ אֵיךְ פָּסַק
הַרְמַב"ם דְּשִׁתֵּי הַלְחָם לִישְׁתֵּן וְעִרְיָכְתָן בַּחוּץ אָכֵן כָּל הַמִּנְחוֹת מְצַנְתוּן הַמִּנְחָה וּמִנְחָה
נִקְרָאת אַרְבַּע אִם הִיא סוּלָת, וְא"כ הָעִשְׂרוֹן מְקוֹדֶשׁ, וְאַרְבַּע בְּמִנְחַת מֵאָפָה, וְכֵן בְּמִנְחָה עַל מַחְבַּת
הַמְצָנָה מִנְחָה עַל מַחְבַּת וְא"כ מְצַנְתָּה תִּיכְרַף מְשַׁעַת נְתִינַת הַקְּמַח.

אָבָל בְּשִׁתֵּי הַלְחָם וּבְלְחָם הַפָּנִים עֵיקַר מְצַנְתָּה לְחָם וְלְחָם כ"ז שֶׁלֹּא קָרְמוּ פָּנָיו לֹא מְקַרִי
לְחָם, וְרַק כְּשֶׁקָרְמוּ פָּנָיו אִז מְצַנְתָּה. וְאִז נִקְרָאת מִנְחָה חֲדָשָׁה, מִשּׁוּ"ה עִשְׂרוֹן לֹא מְקוֹדֶשׁ
וְרַק תַּנּוּר מְקוֹדֶשׁ כְּשֶׁקָרְמוּ פָּנָיו, וְכִמְפֻנְרֵשׁ בַּמַּס' מְעִילָה קָרְמוּ פָּנָיו הִנְכָשְׁרוּ לְפָסוּל בְּטָבוּל
יוֹם וְכו' וּמְדוּנָיק מְאֹד לִישְׁנָא דַּגְמ' דְּקֵאָמֵר וְדִילְמָא עִשְׂרוֹן לֹא מְקוֹדֶשׁ תַּנּוּר מְקוֹדֶשׁ, וְלְדַבְרֵי
הַלַּח"מ דַּס"ל דְּמִשְׁנֵי דְּעִשְׂרוֹן לֹא נְתַקְדָּשׁ הוּ"ל לְמִימֵר וְדִילְמָא עִשְׂרוֹן לֹא נְתַקְדָּשׁ, אֲלָא
ע"כ דְּלַמְ"ד מִדַּת יָבֵשׁ נְתַקְדָּשׁ אֵין חִילּוּק בֵּין תַּנּוּר לְעִשְׂרוֹן.

וְרַק דְּפָרִיף וְדִילְמָא עִשְׂרוֹן לֹא מְקוֹדֶשׁ. פִּירוּשׁ כִּינּוּן דְּמְצַנְתָּה לְחָם א"כ עִשְׂרוֹן לֹא מְקוֹדֶשׁ.

אָבָל תַּנּוּר מְקוֹדֶשׁ דְּבַתַּנּוּר הָיוּ לְחָם. וְהֵנָּה לְפִי דְּבָרֵינוּ דְּכָלִי שְׂרֵת שֶׁלֹּא בְּזִמְנָן מְקוֹדֶשִׁין רַק
קְדוּשָׁה אָבָל לֹא לְהַקְרָבָה כִּינּוּן דְּלָאוּ זְמַנָּן הוּא א"כ לֹא נִפְסַל בְּלִינָה כִּינּוּן דְּלֹא נְתַקְדָּשָׁה
קְדוּשַׁת הַקְרָבָה, אֲלָא כִּינּוּן דְּתַנּוּר מְקוֹדֶשׁ, א"כ דִּין הוּא שֶׁמֵאָז הָיוּ מְצַנְתָּה וְצָרִיף לְקִדְשָׁה,
וּמְמִילָא ע"כ בְּעֵי שְׁתַּהֲלִי בְּפָנִים: דְּהָרִי כְּלִי שְׂרֵת אֵין מְקוֹדֶשׁ אֲלָא בְּפָנִים.

מִשּׁוּ"ה בְּעֵי דְּוָקָא שְׁתַּהֲלִי בְּפָנִים. שְׁהָרִי עֵתָה נְעִשִׁית שְׁתֵּי הַלְחָם וְנְתַקְדָּשׁ קְדוּשַׁת הַלְחָם
מִשּׁוּ"ה בְּעֵי דְּוָקָא בְּפָנִים (וּלְדַעֲתֵי מֵאֵי דְּפָרִיף אֶפְתָּה בְּפָנִים אֲלֵמָא תַּנּוּר מְקוֹדֶשׁ וְהַקְשָׁה
בְּתוֹסֵפִי כִּינּוּן דְּעִדְנָה לֹא נִפְסְלָת בִּינְצָא מֵאֵי בְּעֵי שְׁתַּהֲלִי בְּפָנִים וּלְדַעֲתֵי זֶהוּ גּוּפָא דְּבְעֵי
בְּפָנִים כְּדֵי שְׁתַּקְדָּשׁ שְׁהָרִי בַּחוּץ אֵין מְקוֹדֶשׁ) אָבָל אֵין דוּחָה שְׁבַת שְׁהָרִי אַרְבַּע אִם אֶפְנָה
מֵאֲתָמוּל לֹא נִפְסְלָת בְּלִינָה כִּינּוּן דְּלֹא הָיוּ זְמַנָּן, קְדוּשַׁתָּה לְהַקְרָבָה עִדְנָה עַד שֶׁיִּגִיעַ זְמַנָּה
וְזִמְנָה דְּוָקָא בְּיוֹם.

שְׁבֻעוֹת וְכִשְׁיִשְׁחֲטוּ הַכֹּהֲנִים וְא"כ פָּסַק הַרְמַב"ם פָּשׁוּט וּמְבֻנָּר, אֲלָא כָּל זֶה לְדַבְרֵי
רַבָּה, אָבָל רַב חֲסֵדָא בְּשְׁבֻעוֹת דְּפָרִיף אֲלָא מְעַתָּה תִפְסַל בְּלִינָה ס"ל דְּאֵין לְחֻלְקָא דְאֵם

קדושה קדושת הגוף נפסלת בלינה וא"כ רב שישת דפריה ס"ל ג"כ פרב חסדא דאין לחלק
דאם אפיתה בפנים הרי דתנור מקדש א"כ תפסל בלינה: וכן הוא סוגית הגמ' במנחות
ק"ב דרבי ס"ל דתנור מקדש אף מאתמול ואי אפי מאתמול אפסל בלינה, ומאי דקאמר
רבי אין הלחם קדוש אלא בשחיטת פבשים הוא נענין קביעות.

וע"ז קאמר רבא הקשה אדם קשה פברזל דהוא ס"ל דאין לחלק. אכל הרמב"ם ס"ל
פסברת רבה בעצמו בשבועות וכדמוכח מפל הני סוגיות.

דרבה ס"ל דשלא בזמן לא נתקדשו קדושת הקרבה ומאי דקאמר רבי אין הפבשים
מתקדשים אלא בשחיטת הזבח הוא לענין הקדושה ולא לענין הקביעות וכדמוכח מסוגית
הגמ' במנחות מ"ז דקדוש ואינו גמור.

או קדוש ואינו ניתר א"כ שפיר פסק הרמב"ם דאפיתן בפנים ואין דוחין השבת דנתקדשו
שלא בזמן אכל לא קדושת הקרבה משו"ה לא נפסלו בלינה, כנלענ"ד. שוב מצאתי
שרש"י במעילה על מתניתן דקרמו פני' בתנור פתב רש"י דגרסינן רק קרמו פני' הןקשרו
לפסול בטבול יום ובמחוסר קיפורים.

אכל.

לא בלינה, הרי דרש"י ג"כ ס"נ דאף דקדוש לפסל בטבול יום לא נפסל בלינה והיא
כדברינו וילדעתי אף להנה דגרסי בלינה נוכל לומר דהכונה דקשרמו פני' הןקשרו
שיפסלו בלינה, היינו פשישחטו הפבשים לאפוקי כל זמן שלא קרמו לא יפסלו בלינה
אף אם ישחטו.

משום דלא לחם הוא: